

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

**Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина**

Predmet broj: S1 1 K 026747 17 Kri

**Datum: objavljivanja 08.04.2019. godine
pismenog otpravka 28.05.2019. godine**

**Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Minka Kreho, predsjednik vijeća
sudija Željka Marenić, član
sudija Halil Lagumdžija, član**

**PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
Miće Jurišića**

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Izet Odobašić

Branilac optuženog Miće Jurišić: advokat Svetozar Davidović

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Minke Kreho, kao predsjednika vijeća, te sudija Željke Marenić i Halila Lagumdžije, kao članova vijeća, uz učešće pravne savjetnice Jovana Vidić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu koji se protiv optuženog Miće Jurišića, koji se vodi po izmjenjenoj optužnici Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od 15.02.2019. godine, a kojom se optuženi tereti za počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi s tačkama a), d), e), f) i k), sve u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH (KZ BIH), nakon održanog javnog glavnog pretresa, na kojem je dijelom bila isključena javnost, održanog u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Izeta Odobašića, optuženog Miće Jurišića i branioca optuženog, advokata Svetozara Davidovića, donio je i dana 08.04.2019.godine javno objavio sljedeću

P R E S U D U

OPTUŽENI: Mićo Jurišić, sin Ljubomira i majke Nevenke rođene Adamović, rođen 14.02.1956. godine u Hambarinama, Prijedor, nastanjen na adresi ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., oženjen, otac dvoje djece, završena škola srednja stručna spremna, po zanimanju vozač, nezaposlen, vojsku služio u Batajnici 1975./76. godine, vojna obuka u Kovinu, ne vodi se u vojnoj evidenciji, nema čin rezervnog vojnog starještine, odlikovan sa značkom primjerni vojnik JNA, lošeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak,

KRIV JE

Što je:

U vremenskom periodu od mjeseca maja pa do septembra 1992. godine, u okviru širokog i sistematičnog napada vojske i milicije Srpske Republike Bosne i Hercegovine, a potom Republike Srpske, usmjerenog protiv nesrpskog stanovništva

općine Prijedor i okolnih sela Rizvanovići, Hambarine, Čarakovo, te drugih sela i naselja koja se nalaze na području općine Prijedor, optuženi kao pripadnik rezervnog sastava Policijske stanice Tukovi koja je bila u sastavu Stanice javne bezbjednosti Prijedor, znajući za takav napad i da njegove radnje čine dio takvog napada, na širem području sela Čarakovo, koje je bilo nastanjeno većinskim muslimanskim stanovništvom, učestvovao je u progonu civila nesrpske nacionalnosti na osnovu etničke, nacionalne, vjerske i spolne diskriminacije, i to ubistvima, fizičkom zlostavljanju i nečovječnom postupanju, a cilj tog progona osoba nesrpske nacionalnosti je bio da se civili trajno isele sa teritorija pod kontrolom vojske i policije srpske Republike Bosne i Hercegovine, a potom Republike Srpske, **tako što je:**

1. Dana 23. jula 1992. godine, tokom jutarnjih sati, naoružan i sa još nekoliko njemu poznatih naoružanih lica, došao pred kuću civila – zaštićenog svjedoka S-6, u naselju Čarakovo, općina Prijedor, i sprovodeći civila Mehmeda Brkića iz Čarakova, koga su prethodno lišili slobode, da bi potom civila S.M. koji se tu nalazio nezakonito lišili slobode na način da su mu naredili da digne ruke iznad svoje glave, a potom da krene ispred njih zajedno sa Mehmedom Brkićem, sprovodeći ih u nepoznatom pravcu sa namjerom da ih ubiju, a sutradan su Mehmed Brkić i S.M. pronađeni mrtvi iza kuće Ibrahima Šarića u naselju Čarakovo;
2. Oko polovine mjeseca jula 1992. godine, u naselju Hambarine, općina Prijedor, na lokaciji zvanoj Šumarak Gaj, gdje se skrivala grupa civila Muslimana i Roma iz Hambarine, i to Hasan Osmanović, Hajrudin Osmanović, Đevad Dženanović, zaštićeni svjedok "S-1", Ibrahim Ferhatović, Senad Selimović, Merim Čaušević i Ferid Žerić, pucao sa više hitaca iz pištolja prema tim civilima, u namjeri da ih ubije, te je pogodio civila Hasana Osmanovića u petu desne noge, a ostali civili su uspjeli da se razbježe u okolne šume iznad Čarakova i Hambarina;
3. U tačno neutvrđeno vrijeme, sredinom mjeseca augusta 1992. godine, uz prijetnju oružjem maloljetne Šerifa Velibašića i Edina Velibašića sproveo do njihove kuće u romskom naselju u Hambarinama, u kojoj se nalazio ostatak njihove porodice, pa je zatim naredio svim članovima porodice, i to Šerifu

Velibašiću, Edinu Velibašiću, Fadilu Velibašiću, Esmi Velibašić i djetetu M.V. da stanu jedno do drugog ispred kuće, okrenuti licem prema njima, nakon čega je izvadio nož iz futrole koju je imao na sebi i stavio taj nož pod grlo M.V., koja je imala oko pet godina i pritiskajući nož prijetio, uslijed čega je dijete trpilo fizički i duševni bol, a ostali članovi porodice duševni bol uslijed straha za zdravlje i život djeteta M.V. i svoj život, zatražio od Fadila Velibašića da kaže da li je istina da njegova majka Esma Velibašić kuha kruh i hranu za naoružane Zelene beretke za koje je rekao da su se krile po šumama, a Fadil je u strahu za život i zdravlje M.V. i ostalih članova porodice rekao da je to tačno, iako je znao da se radilo o civilima muškarcima koji su se krili od progona srpskih oružanih snaga u obližnjim šumama, pa je nakon toga svim članovima porodice Velibašić naredio da napuste svoju kuću, a potom ih sproveo do jedne napuštene kuće u naselju Žeger, a odatle su protjerani u pravcu Tukova na područje pod kontrolom Armije BiH;

4. U tačno neutvrđeno vrijeme, u mjesecu julu 1992. godine, zajedno sa, kao i on naoružanim licima, i to Dragom Tintorom (preminuo) i Lazarom Basrakom, došao pred kuću u kojoj je bio smješten Faik Hodžić sa porodicom u naselju Tukovi, općina Prijedor, tražeći tu civila Faika Hodžića, pa kad su tog civila našli u kući, počeli su njegovo ispitivanje o navodnim zelenim beretkama i gdje se kriju, a kako taj civil nije o tome ništa znao reći, Drago Tintor ga je udarao gumenom palicom po leđima, nakon čega tog civila zajedno odvode u kuhinju, gdje Drago Tintor vadi svoj nož iz futrole i tjera civila Faika Hodžića da ga ljubi, da bi potom i optuženi Mićo Jurišić izvadio svoj nož iz futrole i stavio ga pod vrat Faika Hodžića, govoreći mu: "Mamu ti balijsku, vidiš da ti fali sekunda da te prekoljem!", uslijed čega taj civil trpi duševne bolove, a nakon toga napustili kuću, prethodno naredivši civilu Faiku Hodžiću, koji je ostao ležati na podu kuhinje, da se mora javiti u prostorije Policijske stanice u Tukovima;
5. U mjesecu julu 1992. godine, tačno neutvrđenog dana, Mićo Jurišić, Drago Tintor i još jedan nepoznati pripadnik vojske ili policije, naoružani, došli pred kuću Esada Behlića u naselju Čarakovo, općina Prijedor, gdje nalaze civila Esada Behlića i od njega traže da im kaže gdje se nalazi vozilo Slavka Ećimovića, a pošto on nije znao gdje je to vozilo, tada je supruga od Esada

Behlića, Ešefa Behlić, pozvala njihovog sina, Ermina Behlića da im on pokaže gdje se nalazi to vozilo, nakon čega sprovode Ermina Behlića prema mjestu za koje im je on rekao da se nalazi navedeno vozilo, a gdje im se usput priključio i Ismet Karupović, a kada su vidjeli civile, i to maloljetnog Mirhada Behlića i Muharema Osmanovića, naređuju im da se priključe i ti civili i da idu zajedno sa Erminom Behlićem ispred njih četvorice, da bi nakon što su prešli nekoliko stotina metara u pravcu kuće Fehima Behlića, Mićo Jurišić, Drago Tintor i treće naoružano lice počeli tući kundacima pušaka, rukama i nogama Mirhada Behlića po raznim dijelovima njegova tijela, koji uspijeva da jednog od njih odgurne i počinje da trči prema obližnjoj šumi, kojom prilikom Mićo Jurišić i druga dvojica naoružanih lica pucaju u njegovom pravcu u namjeri da ga ubiju, ali ga samo ranjavaju u predjelu njegovog desnog kuka, da bi nakon njegovog bijega Mićo Jurišić, Drago Tintor i treće njima poznato naoružano lice sproveli dalje Ermina Behlića i Muharema Osmanovića do bazena za vodu, i tu ih udarali po raznim dijelovima tijela, a nakon kraćeg vremena su ispalili u njih više metaka i na taj način ih lišili života, ostavljajući njihova tijela na mjestu ubistva;

Dakle,

Od mjeseca maja do augusta 1992. godine, za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, a u okviru širokog i sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva, a koji napad se odvijao na području općine Prijedor, i sela Hambarine, Rizvanovići, Čarakovo i drugih sela i naselja u okolini Prijedora, znajući za takav napad i znajući da njegove radnje čine dio tog napada, optuženi Mićo Jurišić, kao pripadnik Rezervne stanice milicije Tukovi, koja je djelovala u okviru Stanice javne bezbjednosti Prijedor, počinio je i učestvovao u progonu nesrpskog civilnog stanovništva na političkoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, i vjerskoj osnovi i to ubistvima, fizičkom zlostavljanju i nečovječnom postupanju suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, te drugim nečovječnim djelima, učinjenim u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja,

Čime je optuženi Mićo Jurišić počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, u vezi sa tačkom h) - progon i to:

radnjama opisanim pod tačkom 1. Izreke presude vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo) istog člana Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH; **radnjama opisanim pod tačkom 2. Izreke presude** u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo u pokušaju) Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH i članom 26. stav 1. Krivičnog zakona BiH; **radnjama opisanim pod tačkom 3. Izreke presude** u vezi sa tačkom k) – druga nečovječna djela slične prirode Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH; **radnjama opisanim pod tačkom 4. Izreke presude** u vezi sa tačkom k) – druga nečovječna djela slične prirode Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH; **radnjama opisanim pod tačkom 5. Izreke presude** u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo) i k) – druga nečovječna djela slične prirode Krivičnog zakona BiH, istog člana Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH;

pa ga Sud, za navedeno krivično djelo, na osnovu člana 285. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, uz primjenu članova 39, 40, 42, 48. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine,

O S U Đ U J E
na kaznu zatvora u trajanju od 11 (jedanaest) godina

U skladu sa odredbom člana 56. KZ BiH optuženom Mići Jurišiću će se u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i to počev od 22.11.2017. godine do 22.12.2017. godine.

II

Na osnovu odredbe člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine,

Optuženi Mićo Jurišić

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

Da je

U vremenskom periodu od mjeseca maja pa do septembra 1992. godine za vrijeme oružanih sukoba u Bosni i Hercegovini, a u okviru širokog i sistematičnog napada vojske i milicije Srpske Republike Bosne i Hercegovine, a potom Republike Srpske, usmjerenog protiv nesrpskog stanovništva općine Prijedor i okolnih sela Rizvanovići, Hambarine, Zecovi, Čarakovo, Rakovčani, Bišćani te drugih naselja koja se nalaze na području općine Prijedor, optuženi kao pripadnik rezervnog sastava Policijske stanice Tukovi koja je bila u sastavu Stanice javne bezbjednosti Prijedor, znajući za takav napad i da njegove radnje čine dio takvog napada, na širem području sela Čarakovo, koje je bilo nastanjeno većinski muslimanskim stanovništvom, učestvovao je u progonu civila nesrpske nacionalnosti na osnovu etničke, nacionalne, vjerske i spolne diskriminacije, i to ubistvima, nezakonitim lišenjima slobode civila nesrpske nacionalnosti, fizičkom zlostavljanju i nečovječnom postupanju, deportaciji civila nesrpske nacionalnosti do logora Keraterm, Omarska i Trnopolje, a cilj tog progona osoba nesrpske nacionalnosti je bio da se civili trajno isele sa teritorija pod kontrolom vojske i policije srpske Republike Bosne i Hercegovine, a potom Republike Srpske,

tako što je:

1. Dana 28.06.1992. godine, ili približno toga dana, u tačno neutvrđeno vrijeme, zajedno sa još dva njemu poznata, kao i on naoružana lica, u naselju Čarakovo, općina Prijedor, nezakonito lišio slobode civile Mustafu Muhića i Rasima Kljajića kod njihovih kuća, a zatim ih sproveo vozilom kombijem, prvo u

prostorije Stanice javne bezbjednosti Prijedor, gdje su ih kratko vrijeme zadržali, a nakon toga ih istim vozilom sproveo u logor Omarska, gdje su bili podvrgnuti nehumanim uvjetima života, uslijed nedostatka nužnog prostora za smještaj i boravak, uskraćivanja minimalnih količina hrane i vode, te uskraćivanja minimalnih higijenskih i zdravstvenih potreba i zaštite, da bi Rasim Kljajić naposljetku bio i ubijen u logoru, a njegovo tijelo je tek pronađeno i ekshumirano u masovnoj grobnici Kevljani;

2. Dana 24.06.1992. godine, ili približno toga dana, u tačno neutvrđeno vrijeme, zajedno sa nekoliko njemu poznatih, i kao on naoružanih lica došao u naselje Ališići, općina Prijedor, i тамо nezakonito lišio slobode civila Nihada Bašića, te ga sproveo vozilom marke "Mercedes" do Policijske stanice Prijedor, gdje je taj civil od strane policije podvrgnut ispitivanju i premlaćivanju, zbog čega je trpio teške fizičke i duševne bolove, a zatim poslije sproveden u logor Omarska, koji se nalazio u naselju Omarska, općina Prijedor, gdje je bio zatočen i podvrgnut nehumanim uslovima života, uslijed uskraćivanja minimalnih prostornih uvjeta za smještaj i boravak, uskraćivanja minimalnih količina hrane i vode, uskraćivanja zdravstvene i higijenske zaštite i njege, uslijed čega je trpio duševnu patnju i fizičke bolove;
3. U tačno neutvrđeno vrijeme, u mjesecu julu 1992. godine, u naselju Čarakovo, zaseok Behlići, općina Prijedor, sa još dva njemu poznata, i kao i on naoružana lica, došao pred kuću civila Aziza Behlića, gdje tog civila lišava slobode i zajedno sa drugim naoružanim licima sprovodi prema osobnom vozilu sa kojim su se prethodno dovezli i koje su ostavili na putu ispred kuće, pri čemu se optuženi Mićo Jurišić kretao iza leđa Aziza Behlića i kad su se našli na samom izlazu iz dvorišta kuće tog civila, optuženi Mićo Jurišić ispaljuje više hitaca u civila Aziza Behlića sa namjerom da ga ubije, i na taj način ga lišava života i tijelo ubijenog Aziza Behlića pada i ostaje na tom mjestu uz grabu pored puta, a optuženi Mićo Jurišić sa ostalim naoružanim licima se navedenim vozilom udaljava s tog mjesta;

Čime bi počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, i to:

Radnjama opisanim pod tačkom 1. oslobađajućeg dijela izreke presude

- tačka h) - progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, a u vezi sa tačkom e) - zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH;

Radnjama opisanim pod tačkom 2. oslobađajućeg dijela izreke presude

- tačka h) - progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, a u vezi sa tačkom e) - zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH;

Radnjama opisanim pod tačkom 3. oslobađajućeg dijela izreke presude

- tačka h) - progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo) Krivičnog zakona BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH;

III

Na osnovu člana 188. stav 4. i 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi se oslobađa dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

***

Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. i 3. ZKP-a BiH, oštećeni se sa imovinskopravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

I. KRIVIČNI POSTUPAK

A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES

1. Optužnicom Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od 18.01.2018. godine, potvrđenoj dana 29.01.2018.godine, Dragomiru Tintoru (preminuo) i Miću Jurišiću stavljen je na teret da su počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f), g), i), k) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 26., 29. i članom 180. stav 1. istog Zakona.
2. Nakon što je Sud zaprimio obavijest da je optuženi Dragomir Tintor umro, Sud je u odnosu na njega rješenjem od 23.02.2018. godine razdvojio postupak. Rješenjem broj: S1 1 K 027968 18 Kro od 26.02.2018. godine obustavljen postupak prema optuženom Tintoru iz razloga smrti optuženog.
3. Na ročisu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 07.03.2018. godine, optuženi Mićo Jurišić se izjasnio da nije kriv za djelo koje mu se potvrđenom optužnicom stavlja na teret, nakon čega je predmet upućen sudećem vijeću.
4. Glavni pretres u predmetu počeo je dana 17.05.2018. godine čitanjem potvrđene optužnice Tužilaštva BiH, tehnički uređene i prečišćene 17.04.2018. godine i 17.05.2018. godine, te iznošenjem uvodnih riječi Tužilaštva, a okončan je dana 11.03.2019. godine nakon što je odbrana optuženog iznijela svoju završnu riječ.

B. PROCESNE ODLUKE

Isključenje javnosti

5. Na pretresu održanom dana 12.11.2018. godine nakratko je došlo do isključenja javnosti, obzirom da je Tužilaštvo neposredno prije ispitivanja svjedoka planiranog za to ročište, Ermine Jaskić, iznijelo da svjedok traži isključenje javnosti i da sadržaj njezinog svjedočenja ne ide javnost, iz razloga zaštite osobnog života

svjedoka. Na zatvorenom dijelu ročišta raspravljano je o prijedlogu Tužilaštva i svjedoka za isključenjem javnosti, da bi u konačnici, Tužilaštvo, nakon ponovnog razgovora sa svjedokom, Vijeće obavijestilo da svjedok više ne traži isključenje javnosti. Po otvaranju ročišta za javnost, svjedok Ermina Jaskić je ispitana javno i neposredno pred ovim Sudom.

Ponovni početak glavnog pretresa (član 251. stav 2. ZKP BiH)

6. Tokom cijelog postupka pretresno Vijeće postupalo je u neizmijenjenom sastavu. Međutim, odredbom člana 251. stav 2. ZKP BiH predviđeno je da „*glavni pretres kcji je odgođen mora ponovo početi ako se izmjenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranjem glavnom pretresu...*“

7. Budući da je između ročišta održanih na dane 11.07.2018. i 23.08.2018. godine, protekao vremenski period duži od 30 (trideset) dana, Vijeće je, primjenom citirane odredbe, konstatovalo da se ponovo otvara glavni pretres, i to na ročištu održanom dana 23.08.2018. godine, ali uz saglasnost stranaka i branioca da se ponovo ne čita ranije pročitana optužnica, kao i da se do tada provedeni dokazi ne provode iznova, odnosno da se svjedoci ne pozivaju i ne saslušavaju ponovo, nego da se koriste iskazi dati ranije u toku glavnog pretresa.

Odluke o mjerama zaštite za svjedoke

8. Odlučujući o prijedlozima Tužilaštva broj: T 20 0 KTRZ 0004544 08 od 23.11.2017. godine, dopunjeno dana 30.11.2017. godine, i 18.12.2017. godine sudija za prethodni postupak donio je rješenja S1 1 K 026747 17 Krn 6 od 01.12.2017. godine i broj S1 1 K 026747 17 Krn 7 od 18.12.2017. godine, kojima su svjedocima „S-1“, „S-2“, „S-3“, „S-4“, „S-5“, „S-6“, „S-7“, „S-8“, „S-9“, i „S-10“ određene mjere zaštite ličnih podataka i to dodjela pseudonima. Budući da se radilo o svjedocima koji

imaju važna saznanja o događajima koji su se tada osumnjičenim (optuženi Mićo Jurišić i preminuli Dragomir Tintor) stavljali na teret, kao i da je svjedok „S-10“ direktna žrtva radnji, očevidec događaja i učesnik u istom, te da su osjećali opravdanu bojazan za sigurnost sebe i svoje porodice ukoliko se javnosti otkrije njihov identitet, Sud je našao opravdanim odrediti mjere zaštite navedenim svjedocima, a sve imajući u vidu odredbu iz člana 3. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.

9. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa, održanom dana 19.11.2018. godine, Tužilaštvo je neposredno prije ispitivanja svjedoka „S-6“ iznijelo da svjedok „S-6“ želi da svjedoči iz druge prostorije uz distorziju zvuka i slike, iz razloga što njezine starosne dobi od 90 godina, živi sama i to u okruženju gdje strahuje da bi njezina lična sigurnost nakon svjedočenja mogla biti okružena, a i generalno osjeća strah od optuženog i svih događaja koje je preživjela tokom rata. Nakon što je saslušalo svjedoka povodom ovog prijedloga, koja je istakla da se radi o komšijama i da se boji zbog svoja dva sina, a imajući u vidu i izjašnjenje obrane optuženog da smatra da su ranije određene mjere zaštite svjedoku dovoljne, Vijeće je odlučilo da se svjedoku, pored ranije određene mjere zaštite u vidu pseudonima, odrede dodatne mjere zaštite - svjedočenje iz druge prostorije, uz distorziju glasa i slike, a sve radi zaštite ličnih interesa svjedoka..

10. U toku cijelog postupka, Vijeće je vodilo računa o zaštiti identiteta svjedoka sa dodijeljenim mjerama zaštite na način da se na glavnom pretresu, kao i u presudi ne spominje puno ime i prezime ovih svjedoka, nego samo njima dodijeljeni pseudonim, dok se potpuni podaci o navedenim svjedocima nalaze u spisu, koji je, također, pod posebnom zaštitom od strane ovog Suda.

Izuzeci od neposrednog izvođenja dokaza

11. Odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH propisano je da: „*zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudje, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno obojele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih razloga*“.

12. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa, održanom dana 28.01.2019. godine, na prijedlog Tužilaštva BiH, a u skladu sa odredbom iz člana 273. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je donijelo odluku da se pročita iskaz umrlog svjedoka Hasana Osmanovića,¹ dat u fazi istrage.

13. Imajući u vidu Izvod iz matične knjige umrlih za lice Hasan Osmanović, od 06.12.2017. godine, Prijedor², u kojem se kao datum smrti navodi dan 12.08.2009. godine, Vijeće je našlo ispunjenim uslove iz naprijed navedene odredbe.

14. Branilac optuženog je u pogledu zapisnika o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića od 15.05.2006. godine istakao prigovor zakonitosti, iz razloga što se razlikuju radnje otkrivanja i radnje gonjenja krivičnih djela, a u uvodnom dijelu navedenog zapisnika nije uopšte navedeno protiv kog lica se vodi istraga i za koje krivično djelo, odnosno u uvodnom dijelu zapisnika ime optuženog se uopšte ne spominje. U pogledu prigovora branioca optuženog na zakonitost zapisnika o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića, Vijeće nalazi da odredba člana 152. stav 1. ZKP BiH propisuje da zapisnik sadrži: naziv organa pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad je radnja započeta i završena, imena i prezimena prisutnih osoba i u kojem svojstvu radnji prisustvuju, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja. Prema stavu branioca optuženog jedino je sporno naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja. U uvodnom dijelu zapisnika o saslušanju svjedoka se navodi da je isti sastavljen „na okolnosti ubistva i ranjavanja civila u naselju Čarakovo, općina Prijedor, i drugih dešavanja, tokom 1992. godine od strane VRS i policije iz Prijedora. Također, iz sadržaja zapisnika jasno proizilazi da svjedok iznosi svoja saznanja na okolnosti krivičnopravnog događaja koje se optuženom stavlja na teret tačkom 4. izmijenjene optužnice (pokušaj ubistva grupe civila Muslimana i Roma iz naselja Hambarine, općina Prijedor, među kojima je i bio Hasan Osmanović, na lokaciji zvanoj Šumarak Gaj oko polovine mjeseca jula 1992. godine). S tim u vezi, branilac pravilno primjećuje da u uvodnom dijelu nije jasno naznačen krivični predmet po kojem se preduzima radnja saslušanja svjedoka, ali Vijeće nalazi da okolnosti na koje se ovaj svjedok

---

¹ Zapisnik o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-11/3-04-2-44-141/06, od 15.05.2006. godine. Uložen u sudski spis kao T-1.

² Uložen u sudski spis kao T-2.

saslušavao, a koje su izričito navedene u ovom dijelu, jesu upravo okolnosti koje su se optuženom, kao pripadniku rezervnog sastava Policijske stanice Tukovi koja je bila u sastavu Stanice javne bezbjednosti Prijedor, stavljale na teret. Te okolnosti, a što je i naznačeno u uvodnom dijelu Zapisnika o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića jesu okolnosti ubistva, ranjavanje i druge inkriminisane radnje u naseljima na području općine Prijedor tokom 1992. godine od strane VRS i policije iz Prijedoru. Slijedom navedenog, Vijeće nalazi da se iz zapisnika o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića može identificirati o kojem se krivičnom predmetu radi, odnosno da su u pitanju događaji koji su se optuženom stavljali na teret u ovom krivičnom postupku, stoga se ovakav prigovor branioca odbija kao neosnovan.

15. Nadalje, na ročištu održanom dana 28.01.2019. godine, a nakon dostavljanja nalaza i mišljenja vještaka dr. Senada Pešte od 02.01.2019. godine i 07.01.2019. godine³, Tužilaštvo je predložilo da se pročitaju iskazi svjedoka Ešefe Behlić, iz razloga što zbog zdravstvenog stanja trenutno nije sposobna da svjedoči na glavnem pretresu u ovom predmetu. Također, na istom ročištu ispitan je vještak dr. Senad Pešto koji je iznio nalaz i mišljenje u pogledu svjedoka Ešefe Behlić, ističući da treba prihvatići nalaz ljekara interniste dr. Dominika Webera iz Medicinskog centra Buchs AG, Švicarska⁴, da Ešefa Behlić nije sposobna za ispitivanje u vezi sa ubistvom njenog sina, a koji je imao u vidu prilikom izrade svog nalaza i mišljenja da svjedočenje Ešefe Behlić treba odgoditi u narednih 6 mjeseci i tek po urađenim kontrolnim nalazima više ljekara specijalista razmotriti njezinu sposobnost za svjedočenje. Branilac optuženog je istakao da nema prigovora na nalaz i mišljenje vještaka dr. Pešte i da je saglasan da se pročitaju iskazi svjedoka Ešefe Behlić. Imajući u vidu navedeno, Vijeće je donijelo odluku da se iskaz svjedoka Ešefe Behlić pročita,⁵ iz razloga što je našlo da je svjedočenje svjedoka na glavnom pretresu pred ovim Sudom povezano sa neotklonjivim zdravstvenim poteškoćama, čime su ispunjeni uslovi za čitanje iskaza datih u istrazi, predviđeni zakonskom odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH.

---

³ Uložen u sudski spis kao T-40.

⁴ Uložen u sudski spis kao T-39.

⁵ Zapisnik o saslušanju svjedoka Ešefe Behlić, sačinjen od strane Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTRZ 0004544 08, od 22.10.2012. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Ešefe Behlić, sačinjen od strane Državne agencije za istragu i zaštitu, broj: 16-06/1-04-2-919/16, od 11.08.2016. godine.

16. Također, na ročištu održanom dana 11.02.2019. godine, odbrana optuženog je predložila čitanje iskaza svjedoka Ismeta Karupovića, nakon što je Tužilaštvo prethodno odustalo od saslušanja ovog svjedoka, kojeg je prвobitno predlagalo. Tužilaštvo je istaklo da se protivi ovom prijedlogu, iz razloga što smatra da isti nije u skladu sa odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, kao i da nema dokaza da je odbrana optuženog koja predlaže saslušanje ovog svjedoka ikada i pokušala ostvariti kontakt sa ovim svjedokom, iako ni Tužilaštvo nije uspjelo ostvariti kontakt sa svjedokom Ismetom Karupovićem. Imajući u vidu navedeno, Vijeće je odlučilo da se pročita, odnosno koristi kao dokaz i iskaz svjedoka Ismeta Karupovića.⁶ Prilikom donošenja svoje odluke, Sud je imao u vidu da se radi o svjedoku koji je nedostupan, budуći da je Tužilaštvo pribavilo dokaze o njegovoj nedostupnosti. S tim u vezi, u situaciji kada Tužilaštvo kao državni organ krivičnog gonjenja nije uspjelo sa svojim resursima obezbijediti prisustvo svjedoka Ismeta Karupovića i njegovo svjedočenje na glavnem pretresu pred Sudom u ovom predmetu⁷, odbrana optuženog nije u obavezi da to čini, obzirom na svoje resurse i mogućnosti. Također, nakon čitanja iskaza svjedoka Ismeta Karupovića, Tužilaštvo je, između ostalog, istaklo i da bi pred Sudom da predoči službenu zabilješku vezanu za prenesene informacije u pogledu svjedoka Ismeta Karupovića, sačinjenu od strane saradnice postupajućeg tužioca u ovom predmetu. Dodatno, Tužilaštvo je istaklo i prijedlog da se sasluša saradnica na okolnosti sačinjavanja i navoda iz službene zabilješke. U pogledu navedenog, Sud je dao jasnú instrukciju Tužilaštvu da takav prijedlog nije prijedlog koji se može postaviti tokom glavnog pretresa i o kojem Sud može valjano odlučivati, obzirom da saradnica sve vrijeme prati i učestvuje u suđenju. S tim u vezi, Tužilaštvu uvijek stoji na raspolaganju pravo predlaganja dodatnih dokaza na okolnosti iz službene zabilješke. Na uloženi zapisnik o saslušanju svjedoka Ismeta Karupovića Tužilaštvo je uložilo prigovor, ali Vijeće isti nalazi neosnovanim, imajući u vidu sve prethodno navedeno u pogledu nedostupnosti ovog svjedoka, zbog čega je i našlo ispunjenim uslove za čitanje iskaza datog u istrazi, predviđene odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH.

---

⁶ Zapisnik o saslušanju svjedoka Ismet Karupović, sačinjen od strane Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTRZ 0004544 08, od 18.12.2012. godine. Uložen u sudski spis kao O-7.

⁷ Dopis Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTRZ 0004544 08, od 24.12.2018. godine, sa prilozima, u kojem se ističe da Tužilaštvo odustaje od saslušanja svjedoka Ismeta Karupovića, iz razloga što nisu uspjeli ostvariti kontakt sa svjedokom. Uložen u sudski spis kao O-6.

17. Konačno, Vijeće napominje da će u kasnijem dijelu ove presude obrazložiti ocjenu prethodno navedenih dokaza, u smislu njihove dokazne snage.

Izmjena redoslijeda izvođenja dokaza

18. Nakon što je Tužilaštvo BiH provelo dokaze subjektivne i objektivne prirode, na ročištu za glavni pretres održanom dana 03.12.2018. godine, Vijeće je donijelo odluku da se počne sa izvođenjem dokaza odbrane optuženog, a kada se steknu uslovi za saslušanje svjedoka po prijedlogu Tužilaštva, Sud će ponovo odlučiti o redoslijedu saslušanja tih svjedoka, a sve imajući u vidu izjašnjenje Tužilaštva BiH na potrebu preduzimanja aktivnosti u pravcu provjere i/ili organizacije video-linka, obzirom na zdrvastveno stanje svjedoka i činjenicu da se isti nalaze u inostranstvu.

19. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 24.12.2018. godine, u toku izvođenja dokaza odbrane optuženog, Vijeće je donijelo odluku o promjeni redoslijeda izvođenja dokaza, obzirom da su se stekli uvjeti za okončanje dokaznog postupka Tužilaštva izvođenjem subjektivnih dokaza, na način da su na naredna dva ročišta održanim 14.01.2019. godine i 28.01.2019. godine ispitani svjedoci i vještak, sve po prijedlogu Tužilaštva. Na ročištu održanom 11.02.2019. godine okončan je dokazni postupak odbrane optuženog.

Uređenja i izmjena optužnice

20. Nakon održanog ročišta za statusnu konferenciju dana 05.04.2018. godine i upute Vijeća da Tužilaštvo do početka glavnog pretresa dostavi uređenu optužnicu, obzirom na činjenicu smrti Dragomira Tintora, lica koje je također bilo optuženo optužnicom Tužilaštva broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od 18.01.2018. godine, potvrđenoj dana 29.01.2018. godine, i razdvajanje krivičnog postupka u ovom predmetu u odnosu na istog. Dana 17.05.2018. godine Sud je zaprimio optužnicu Tužilaštva broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od 16.04.2018. godine, a koja predstavlja tehnički uređenu i prečišćenu verziju potvrđene optužnice, sa dijelovima koje se odnose samo na optuženog Miću Jurišića.

21. Na ročištu za početak glavnog pretresa održanog dana 17.05.2018. godine, konstatovano je izričito da odbrana optuženog nema prigovora na uređenu i prečišćenu verziju potvrđene optuženice od 16.04.2018. godine. Također, Vijeće je uputilo Tužilaštvo na potrebu i obavezu dostavljanja verzije potvrđene optužnice koja će ponovo biti prečišćena, obzirom da se u prvobitno prečišćenoj verziji od 16.04.2018. godine i dalje navodi preminuli Dragomir Tintor kao supočinitelj. U skladu sa navedenom uputom Vijeća, Tužilaštvo je na ročištu za početak glavnog pretresa i pročitalo optužnicu, te je nakon održanog ročišta dana 17.05.2018. godine i dostavilo tehnički uređenu i prečišćenu verziju potvrđene od 17.05.2018. godine.

22. Nakon završetka dokaznog postupka, Sud je dana 15.02.2019. godine zaprimio izmijenjenu optužnicu Tužilaštva broj T20 0 KTRZ 0004544 08 od 15.02.2019. godine, u odnosu na koju se branilac optuženog na ročištu održanom dana 25.02.2019. godine izričito izjasnio da nema dokaznih prijedloga.

23. U završnim riječima, branilac optuženog je istakao prigovore i u pogledu uređenih i izmijenjene optužnice. Prigovori branioca prvenstveno kreću od momenta potvrđivanja optužnice od strane sudije za prethodno saslušanje, sa dalnjom razradom da se radnje iz tačaka 7. i 8. uređene optužnice stavljaju na teret samo optuženom Mići Jurišiću, iako su se iste radnje potvrđenom optužnikom zajednički stavljale na teret preminulom Dragomiru Tintoru i optuženom Mići Jurišiću. Također, branilac navodi da se ubistvo Ermina Behlića i Muharema Omanovića (tačka 8. izmijenjene optužnice/tačka 3.2. potvrđene optužnice) stavljalo na teret i Mići Jurišići, pored Dragomira Tintora, dok je u izmijenjenoj optužnici optužen samo Drago Tintor, prema ocjeni branioca pravilno bi bilo Dragomir Tintor, i treće njima poznato naoružano lice. Konačno, branilac ističe da su izmijenjenom optužnikom proširene tačke 2. i 3. vezano za uslove boravka i zatočenja civila u logoru Omarska, općina Prijedor.

24. Vezano za prigovore branioca u pogledu radnji koje su se optuženom Mići Jurišiću stavljale na teret tačkama 7. i 8. izmijenjene optužnice, Vijeće nalazi da je nesporno da su se ove radnje potvrđenom optužnikom stavljale na teret optuženom Jurišiću i Dragomiru Tintoru (preminulom nakon potvrđivanja optužnice). S tim u vezi je i bila logična i opravdana uputa predsjednice pretresnog vijeće, nakon što je Tužilaštvo dostavilo prvu "prečišćenu" verziju potvrđene optužnice, da je potrebno

dostaviti "novu prečišćenu" verziju obzirom da kao supočinitelj ne može biti naveden Dragomir Tintor, lice koje je umrlo, odnosno da se te radnje stavlju obojici na teret. Suprotno prigovorima branioca optuženog, jedino je i bilo moguće da se radnje koje su se potvrđenom optužnicom zajednički stavljale na teret optuženom i Dragomiru Tintoru, u uređenoj, a potom i u izmijenjenoj optužnici, stavljaju na teret samo optuženom Jurišiću. Lice koje je u međuvremenu preminulo ne može krivično odgovarati. Osim toga, iz činjeničnog opisa, a i pravne kvalifikacije, kako potvrđene, tako i izmijenjene optužnice, optuženom se uvijek stavljalo na teret da je u počinjenju inkriminisanih radnji opisanih u tačkama 7. i 8. izmijenjene optužnice djelovao u svojstvu saizvrsioca, što je obuvaćeno odredbom člana 29. KZ BiH. U konačnici, optuženi Jurišić je i nepravomoćno osuđen za počinjenje inkriminacija iz tačaka 7. i 8. izmijenjene optužnice kao saizvrsilac.

25. Također, tvrdnje branioca da su tačkom 8. izmijenjene optužnice optuženi Drago Tintor i treće njima poznato lice, ne nalazi potvrdu i tačnost u navedenoj tački izmijenjene optužnice u kojoj se jasno i izričito navodi: "... optuženi, Drago Tintor i treće njima poznato naoružano lice sprovode dalje Ermina Behlića i Muharema Osmanovića... ispalili u njih više metaka i na taj način ih lišili života.." Okolnost da li je pravilno Drago ili Dragomir Tintor nije okolnost od relevantnog značaja za ovu krivičnu svar, naročito kada se ima u vidu da je lice Dragomir Tintor, prvobitno optuženi zajedno sa Mićom Jurišićem, preminuo.

26. Kada su u pitanju tačke 2. i 3. izmijenjene optužnice (lišavanje slobode i sprovođenje civila do policijske stanice), Vijeće nalazi da je činjenični opis krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret ovim tačkama izmijenjene optužnice, a to je zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, u odnosu na potvrđenu optužnicu jednak, odnosno da u smislu radnje zatvaranja ili drugog teškog oduzimanja fizičke slobode u odnosu na civile Mustafu Muhića i Rasima Kljajića, te civila Nihada Bašića, ni na koji način nije izmjenom došlo do povećavanja količina kriminalnog supstrata koja bi eventualno mogla ukazivati na povećani stepen krivične odgovornosti. Vijeće se neće upuštati u razmatranje razloga iz kojih Tužilaštvo u izmijenjenoj optužnici u radnjama zatvaranja ili drugog teškog oduzimanja fizičke slobode civila za koje tereti optuženog od samog

početka, u smislu lišavanja i sproveđenja, dodaje opisne formulacije u pogledu uslova boravka u logoru Omarska, a za što nikad i nije teretilo optuženog Jurišića.

27. Vijeće također podsjeća da, u skladu sa odredbom člana 275. ZKP BiH, za izmjenu optužnice nije neophodno da su izneseni novi dokazi, već je dovoljna i nova subjektivna ocjena istih. Također, Vijeće cijeni da optuženi navedenim izmjenama optužnice ni na koji način nije doveden u teži položaj.

28. U konačnici, bitno je naglasiti kako je odbrani data mogućnost da predloži izvođenje dokaza na okolnosti za koje je eventualno smatrala da se tek izmijenjenom optužnicom optuženom stavljuju na teret, međutim, ista je navela kako nema novih dokaznih prijedloga.

Prigovori Tužilaštva i odbrane na određene dokaze suprotne strane

29. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 11.02.2019. godine Tužilaštvo je uložilo prigovor na ulaganje dokaza odbrane optuženog označenog kao O-5 i to Zapisnik o saslušanju svjedoka S-1, Državna agencija za istraže i zaštitu BiH, broj: 16-06/1-04-1-933/17 od 28.07.2017. godine, iz razloga što isti nije prezentiran svjedoku prilikom njegovog svjedočenja na glavnom pretresu. Suprotno navedenom, Vijeće nalazi da je zapisnik o saslušanju svjedoka S-1 iz istrage, svjedoku S-1 prezentiran prilikom njegovog unakrsnog ispitivanja na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 14.01.2019. godine, stoga se ovakav prigovor odbija kao neosnovan.

30. U odnosu na dokaze Tužilaštva označene od T-3 do T-20, odbrana optuženog je istakla prigovor relevantnosti. Nakon uvida u predložene dokaze Vijeće je iste prihvatio nalazeći da je riječ o relevantnim dokazima koji se odnose na ovaj predmet i vremenski kontekst optužnice, te će ih cijeniti pojedinačno i u međusobnoj povezanosti sa drugim dokazima.

Ostale procesne odluke koje se tiču toka dokaznog postupka

31. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 11.02.2019. godine Vijeće je odbilo prijedlog odbrane optuženog za ulaganje materijalnog dokaza u sudski spis i to zapisnika o saslušanju svjedoka Ermine Jaskić, dat u fazi istrage, iz razloga što joj isti nije prezentiran na glavnom pretresu prilikom svjedočenja, kako bi svjedok Ermina Jaskić autorizovala svoje potpise na zapisniku.

32. Tokom glavnog pretresa, Tužilaštvo je, pismenim i usmenim putem, odustalo od izvođenja određenog broja kako subjektivnih, tako i objektivnih dokaza.

33. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 31.05.2018. godine, prije ispitivanja svjedoka Indire Varmaz, Vijeće je donijelo odluku, u skladu sa molbom svjedoka, a čemu se ni odbrana optuženog nije protivila, da se podaci i lik svjedoka ne objavljuju u sredstvima javnog informisanja.

Prihvatanje utvrđenih činjenica predloženih od strane Tužilaštva BiH

34. Vijeće je rješenjem od 29.11.2018. godine djelimično usvojilo prijedlog Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od 04.04.2018. godine, te je činjenice, utvrđene u presudama MKSJ u predmetima *Tužilac protiv Duška Tadića (predmet br. IT-94-1)*, *Tužilac protiv Milomira Stakića (predmet br. IT-97-24-T)*, *Tužilac protiv Radoslava Brđanina (predmet br. IT-99-36-T)* i *Tužilac protiv Miće Stanišića i Stjepana Župjanina (predmet br. IT-08-91-T)*, prihvatilo kao dokazane u opsegu i redoslijedom kojim su nabrojane u izreci rješenja, koje se nalazi u Aneksu II presude, kao njenom sastavnom dijelu.

35. Članom 4. Zakona o ustupanju predmeta je propisano je da: „Nakon saslušanja stranaka, Sud može, na vlastitu inicijativu ili na prijedlog jedne od stranaka, odlučiti da prihvati kao dokazane činjenice koje su utvrđene pravosnažnom odlukom

u drugom postupku pred MKSJ-om, ili da prihvati pismeni dokazni materijal iz postupaka pred MKSJ-om ako se odnosi na pitanja od značaja u tekućem postupku.”

36. Nadalje, Pravilo 94. (B) Pravilnika o postupku i dokazima navodi da: “Na zahtjev jedne od strana ili proprio motu pretresno vijeće može, nakon što je saslušalo strane, odlučiti da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili pismeni dokazni materijal iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnose na pitanja od važnosti za tekuće suđenje.”

37. Citirani član 4. Zakona o ustupanju predmeta daje mogućnost Sudu da iskoristi ranije utvrđene činjenice pravomoćnim odlukama MKSJ u cilju ekonomičnosti postupka, istovremeno štiteći prava optuženog na pravično suđenje.

38. Osnovna svrha člana 4. Zakona o ustupanju predmeta jeste efikasnost i ekonomičnost sudskog postupka. Međutim, prilikom odlučivanja, Sud je imao na umu da svrha ekonomičnosti postupka ne smije ugroziti prava optuženog na pravično suđenje i pretpostavku nevinosti, stoga je u korištenju svoga diskretionog prava iz člana 4. Zakona o ustupanju i donošenju odluke o konkretnom pitanju, Vijeće imalo u vidu i sa posebnom pažnjom cijenilo prava optuženog u svjetlu odredbe člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (EKLJP), te i odredbe člana 3., 13., i člana 15. ZKP.

39. Imajući u vidu i ostala prava zagarantovana EKLJP, a naročito pravo na pravično suđenje, Sud smatra da je davanjem mogućnosti optuženom da ospori bilo koju od utvrđenih činjenica koje je prihvatio Sud, ispunjen princip presumpcije nevinosti i jednakosti u postupku, te da praksa Evropskog suda za ljudska prava, upravo potvrđuje prihvatljivost korištenja ovog instituta⁸, pod uslovom da optuženi može osporiti prihvaćene činjenice. Odnosno, Vijeće posebno naglašava da utvrđena činjenica koja je prihvaćena kao dokazana ima karakter *presumption juris et de iure* i da može biti predmet pobijanja u toku krivičnog postupka, ako stranke za to imaju valjane i opravdane razloge.

---

⁸ Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Salabiaku protiv Francuske*, donesena 7. oktobra 1988. godine, 13 EHRR 379, stav 28-29.

40. Na kraju, važno je naglasiti da se, u skladu sa principom slobodne ocjene dokaza iz člana 15. ZKP BiH, utvrđene činjenice prihvataju i razmatraju u svjetlu svih dokaza izvedenih tokom suđenja.

41. Imajući u vidu da niti Zakon o ustupanju predmeta niti ZKP BiH ne navode kriterije koji bi se primjenjivali kod odlučivanja o prihvatanju činjenica utvrđenih presudama MKSJ, standardi koje su razradili MKSJ i MKSR vezano za Pravilo 94(B) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ mogu služiti kao smjernica, te se u tom smislu, Sud vodio odlukama pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Vujadin Popović i drugi* i u predmetu *Momčilo Krajšnik*⁵.

42. Prema odluci donesenoj u predmetu protiv Momčila Krajšnika, („...Pretresno vijeće na prijedlog jedne od stranaka ili na vlastitu inicijativu, nakon saslušanja stranaka, može odlučiti da formalno primi na znanje presuđene činjenice, ako je činjenica: 1. jasna, konkretna i može se identifikovati; 2. ograničena na zaključke o činjenicama i ne uključuje pravne kategorizacije; 3. pobijana je na suđenju i spada u dio presude koji nije bio predmet žalbe ili je o njemu konačno presuđeno u žalbenom postupku ili je pobijana na suđenju, a sada spada u dio presude koji je predmet žalbe, ali spada u pitanja koja u žalbenom postupku nisu sporna; 4. iste ne smiju potvrđivati krivičnu odgovornost optuženog; 5. ne može se zasnivati na sporazu o priznanju krivnje u ranijim predmetima i uticati na pravo optuženog na pravično suđenje; 6. najvažniji kriterij je da je predložena činjenica relevantna za neko pitanje u tekućem postupku.“)

43. Nakon razmatranja navedenih kriterija, Vijeće nalazi da dio predloženih utvrđenih činjenice ne ispunjava kriterij koji se odnosi na to da činjenica mora biti jasna, konkretna i da se može identifikovati, zatim da činjenica mora biti ograničena na zaključke o činjenicama i da ne uključuje pravne kategorizacije, da smije potvrđivati krivičnu odgovornost optuženog, odnosno da ne ispunjava kriterij relevantnosti.

---

⁵ Vidi Odluku o presuđenim činjenicama u predmetu protiv *Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, od 26. septembra 2006. godine, kojom se dalje razrađuju kriteriji uspostavljeni u dvjema odlukama MKSJ o presuđenim činjenicama u predmetu protiv *Momčila Krajšnika*, predmet br. IT-00-39-T, od 28. februara 2003. i 24. marta 2005. godine.

Činjenica mora biti jasna, konkretna i da se može identifikovati

44. U praktičnom smislu ovaj kriterij znači da se razmatrana činjenica mora moći identificirati. S tim u vezi, Vijeće nije prihvatio predložene činjenice pod rednim brojem 7., 19., 20., 30., 31., 34., 35., 41., 57., 72., 74. i 75., budući da se radi o činejnicama koje su ili izvučene iz konteksta određenog paragrafa, odnosno iste predstavljaju samo dio jednog paragrafa, ili su nastavak jedne rečenice, iz kojih razloga takve činjenice nisu jasne ni konkretne, zbog čega ih Vijeće nije prihvatio.

Činjenica mora biti ograničena na zaključke o činjenicama i da ne uključuje pravne kategorizacije

45. U pogledu ovog kriterija načelno postoji saglasnost, da se njegovom primjenom treba onemogućiti prihvatanje činjenica koje u sebi sadrže pravnu kvalifikaciju. Imajući u vidu navedeni kriterij, vijeće je odbilo da prihvati predložene činjenice pod rednim brojem 37., 43., 47., 53., 54., 76., 77., 78., 79., 81., 82. budući da navedene činjenice sadrže u sebi pravne kvalifikacije koje se direktno odnose na predmetnu optužnicu, stoga Vijeće smatra da je Tužilaštvo u obavezi da takve činjenice dokazuje predloženim dokazima, iz kojih razloga ih nije prihvatio.

Činjenica mora biti relevantna za neko pitanje u tekućem postupku

46. Navedeni kriterij može se posmatrati i u vezi sa odredbom iz člana 239. stav 2. i odredbom 263. stav 2. ZKP BiH. Naime, dužnost je sudije, odnosno predsjednika vijeća, između ostalog, da se stara za svestrano pretresanje predmeta, ali i otklanjanje svega što odgovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenu stvari, jer iz zakona ne slijedi obaveza Suda da mora izvesti svaki predloženi dokaz. Takođe, u dokaznom postupku Sud može zabraniti izvođenje određenog dokaza ako zaključi da on nije relevantan za konkretni predmet.

47. Primjenom kriterija relevantnosti, Sud je odbio da prihvati predložene činjenice koje su navedene pod sljedećim rednim brojevima 10., 24., 25. (djelimično), 50. (djelimično), 55. (djelimično), 56. (djelimično), 58. (djelimično), 61., 62. (djelimično), 64. (djelimično), 65. (djelimično), 67. (djelimično), 70., 84., 86., nalazeći da iste nisu od važnosti za tekući predmet, da se iste odnose na neki drugi lokalitet u

BIH ili su izvan vremenskog okvira optužnice, odnosno radi se o činjenicama relevantnim samo za konkretnе predmete u kojima se su iste i utvrđivale pred MKSJ.

48. Takođe, u smislu ovog kriterija, Vijeće nije prihvatiло ni činjenice za koje je našlo da se ponavljaju. Naime, budуći da se predlažu činjenice iz više predmeta, evidentno je da su gotovo iste činjenice predlagane iz različitih predmeta, na koji način se radi o kumulaciji istih činjenica, pa ih Vijeće nije prihvatiло, i to činjenice pod brojem 16., 23., 42., 45., 46., 68., 83., 85., 87.

49. Konačno, u pogledu prihvaćenih predloženih činjenica, Vijeće je našlo da iste ispunjavaju sve naprijed pomenute kriterije, te ih je Vijeće kao takve prihvatiло.

Intervencija Suda u pogledu izmjena u činjeničnom opisu optužnice

50. Vijeće je temeljem izvedenih dokaza izvrшило manje korekcije u činjeničnom opisu izreke presude u odnosu na izmijenjenu optužnicu, tako što je u pojedinim dijelovima činjenično stanje prilagodilo provedenim dokazima, na način da se ne dira u subjektivni i objektivni identitet optužnice, a vodeći pri tome računa da se ne ide na štetu optuženog.

51. Ove intervencije su bile nužne, a iz razloga što su provedeni dokazi ukazali na drugačije činjenično stanje.

52. Tako je Vijeće slijedom provedenih dokaza iz činjeničnog opisa izostavilo navode optužnice i to iz preambule dijelove rečenica koji se odnose na opise koje nisu dio krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret, kao i pravne kvalifikacije za koje je Vijeće oslobođilo optuženog.

53. Kada je u pitanju tačka 1. optužnice Vijeće je izvrшило korekcije tako što je umjesto "*Dana 24.jula 1992.godine, ili približno tog datuma*" Vijeće navelo: "*Dana 23.jula 1992.godine*", cijeneći da su svjedoci saglasno izjavili da se kritični događaj iz tačke 1. Izreke presude desio 23. jula 1992.godine. Kada su u pitanju tačke 2., 3., 4. i 5. Izreke presude Vijeće je izostavilo pojedine dijelove rečenica, cijeneći da ne ulaze u

obilježje djela za koje je oglasilo krivim optuženog Jurišića, te da se na taj način činjenični opis izreke presude lišava suvišnih detalja, te postaje jasniji i precizniji.

54. Pri svemu tome pretresno Vijeće posebno je vodilo računa o principu akuzatornosti i neophodnosti da presudom ne dira u identitet optužbe. U presudi se pojedine izmjene odnose na jasnija određenja pojedinih okolnosti događaja, koja pri tome nisu odlučujuća za predmet optuženja. Presudom se nije izašlo van granica opisa događaja kako ga je dala optužba, a sve u okviru dokaza izvedenih na glavnom pretresu. Izvršene korekcije nisu uticale na identitet optužnice i presude kako u obimu tako i u sadržaju. Vijeće se kretalo u okviru djela opisanog u optužnici, rukovodeći se samo pravno relevantnim činjenicama, pa je potpunije i preciznije odredilo činjenični opis iz optužnice, čime je u cijelosti sačuvan subjektivni i objektivni identitet optužnice.

55. Preciziranjem određenih činjenica i okolnosti koje bliže određuju djelo, Sud nije povrijedio ni subjektivni ni objektivni identitet optužnice, niti je time prekoračio prvobitno optuženje, s obzirom, da su urađene izmjene rezultat utvrđenog činjeničnog stanja, te da iste nisu na štetu optuženog.

C. DOKAZNI POSTUPAK

56. U toku dokaznog postupka, na prijedlog Tužilaštva BiH, saslušano je 28 (dvadesetosam) svjedoka, 2 (dva) vještaka, vještak sudske medicine dr. Dževad Durmištević, te vještak medicinske struke dr. sci Senad Pešto na okolnost sposobnosti svjedoka Ešefe Behlić da svjedoči na glavnom pretresu, dok su iskazi svjedoka Hasana Osmanovića I Ešefe Behlić pročitani na glavnom pretresu, u skladu sa članom 273. stav 2. ZKP BiH. Tužilaštvo je u sudski spis uložilo 41 (četrdesetjedan) materijalni dokaz.

57. Na prijedlog odbrane optuženog, u toku dokaznog postupka, saslušano je 5 (pet) svjedoka, dok je iskaz svjedoka Ismeta Karupovića pročitan na glavnom pretresu, u skladu sa članom 273. stav 2. ZKP BiH. Odbrana optuženog je u sudski spis uložila 7 (sedam) materijalnih dokaza.

58. U cilju nepotrebnog opterećenja integralnog teksta presude, lista dokaza izvedenih po prijedlogu Tužilaštva i odbrane optuženih, navedena je u dijelu koji čini sastavni dio ove presude pod nazivom Aneks I.

D. ZAVRŠNE RIJEČI

(a) Završna riječ Tužilaštva BiH

59. Tužilaštvo BiH ističe da je dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu i prihvaćenim utvrđenim činjenicama iz presuda Haškog tribunala, utvrđeno da su radnje koje se optuženom stavlaju na teret učinjene u okviru širokog i sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva općine Prijedor, u periodu od maja 1992. godine pa do septembra 1992. godine. Također, Tužilaštvo navodi da je optuženi Mićo Jurišić u relevantno vrijeme bio pripadnik rezervnog sastava milicije Tukovi, što ni sam optuženi ne spori, te da je morao biti svjestan da njegove radnje kao pripadnika policije čine dio napada.

60. Prema ocjeni Tužilaštva, na osnovu iskaza svjedokinje očevica i kćerke žrtve Mehmeda Brkića, Jasmine Brkić-Poeppel, koja je detaljno, precizno i dosljedno opisala kritični događaj, dokazano je da je optuženi počinio krivično djelo iz tačke 1. optužnice. Nadalje, iz iskaza svjedoka Mustafe Muhića i Mehe Mujdžića proizilazi da je optuženi počinio radnje krivičnog djela iz tačke 2. optužnice. S tim u vezi, Tužilaštvo ističe da je teza odbrane da optuženi nije primjenjivao silu prilikom odvođenja oštećenih u najmanju ruku absurdna, obzirom da je svaki svjedok koji je saslušan na glavnom pretresu izjavio da je prilikom susreta sa optuženim isti bio naoružan, a što je bio i više nego dovoljan razlog za nenaoružane civile da postupaju po naredbama optuženog. Iz iskaza svjedoka Namke Bašić proizilazi da je optuženi počinio radnje krivičnog djela iz tačke 3. optužnice, dok iz iskaza svjedoka i oštećenih Đevada Dženanovića, zaštićenog svjedoka S-1, Hajrudina Osmanovića i zapisnika svjedoka Hasana Osmanovića, te svjedoka Vahida Brdara proizilazi da je optuženi počinio radnje krivičnog djela iz tačke 4. optužnice. Prema ocjeni Tužilaštva, odbrana je neuspješno pokušala da diskredituje svjedoka Đevada Dženanovića, kao i svjedoka

Vahida Brdara, za kojeg postoji razlika u pogledu lica koje je kritične prilike ranilo Hasana Osmanovića na glavnom pretresu u odnosu na zapisnik iz strage, koja je objašnjenja, zbog čega navodi svjedoka na glavnom pretresu trebaju biti prihvaćeni kao istiniti.

61. Nadalje, Tužilaštvo ističe da iz iskaza svjedoka, koji su istovremeno i oštećeni tim radnjama optuženog, Fadila Velibašića, Edina Velibašića i Šerifa Velibašića, kao i zaštićenog svjedoka S-1 i Đevada Dženanovića, proizilazi da je optuženi počinio radnje opisane u tački 5. optužnice, a koji svjedoci su saglasni u svojim izjavama datim na glavnom pretresu.

62. Vezano za ubistvo Aziza Behlića, Tužilaštvo navodi da je vještak medicinske struke dr. Dževad Durmišević utvrdio da je uzrok smrti oštećenog Aziza Behlića strijelna rana glave, zdjelice, lijeve natkoljenice i lijeve potkoljenice, što je u saglasnosti sa izjavama svjedoka koji su rekli da su čuli rafalnu paljbu kojom je oštećeni Aziz Behlić i ubijen, iz čega proizilazi da je optuženi Mićo Jurišić počinio radnje opisane u tački 6. optužnice. Tužilaštvo smatra da je, iako iskaz zaštićenog svjedoka S-10 ne potvrđuje u svemu iskaze ostalih svjedoka, dokazano da je civil Aziz Behlić ubijen na način kako su to opisali Hasan Osmanović, Ermina Jaskić i Midhad Behlić, te ostavlja mogućnost da se percepcija zaštićenog svjedoka S-10 u odnosu na predmetni događaj tokom vremena koje je uslijedilo od rata promijenila, obzirom da je isti bio svjedok brojnih događaja tokom rata i video mnoga ubistva, odvođenja i mučenja.

63. U pogledu tačke 7. optužnice, Tužilaštvo ističe da je oštećeni Faik Hodžić jasno naveo da je u junu ili julu 1992. godine došla srpska vojska pred njegovu kuću, da su sva lica bila u uniformama i naoružani, kao i da su među tim licima bili i optuženi Mićo Jurišić, Drago Tintor i Lazar Basrak, te da je Miću Jurišića poznavao od ranije, jer je on njegov komšija. Iskaz ovog svjedoka, prema ocjeni Tužilaštva, je potkrijepljen iskazom njegove sestre Indire Varmaz, iz čega proizilazi da je optuženi učinio radnje opisane u tački 7. optužnice.

64. Nadalje, Tužilaštvo navodi da je na osnovu iskaza svjedoka Mirhada Behlića, Đenana Dženanovića i Vasve Hodžić dokazano da je optuženi počinio radnje opisane u tački 8. optužnice. Iako je odbrana pokušala da diskredituje svjedoka Mirhada Behlića na način da su tražili da im se objasni kako je svjedok, iako ranjen,

bio u stanju da se zadrži u blizini gdje su ostala dvojica civila ubijena, a da nije išao tražiti pomoć, prema ocjeni Tužilaštva zanemarili su činjenice da je svjedok na suđenju izjavio da bol od ranjavanja nije osjetio odmah nego tek nakon 20 minuta, da svjedok nije mogao nigdje otići jer se nalazio na lokalitetu koje je bilo obrasio šibljem, a da je u blizini bio i potok. Također, iskaz vještaka Dževada Durmiševića potvrđuje da je uzrok smrti kod Ermina Behlića bio strijelna rana vrata i grudnog koša, te da je smrt nasilnog karaktera, a da je uzrok smrti Muharema Osmanovića ranjavanje u predjelu intimnog dijela tijela.

65. Tužilaštvo osporava zakonitost odluke Suda da prihvati da se iskaz svjedoka Ismeta Karupovića čita, te osporava snagu i relevantnost tog dokaza i sadržinu iskaza koji nije mogao da se provjeri u okviru svih pravila ispitivanja i provjere iskazom svjedoka. Također, ukazuje da u iskazu svjedoka Karupovića nije isključeno da je optuženi Mićo Jurišić bio kritične prilike na mjestu događaja iz tačke 8. optužnice sa Dragom Tintorom i druga dva NN naoružana lica, te da je nelogičan dio iskaza u kojem svjedok tvrdi da nije video ubistva Ermina Behlića i Muharema Osmanovića, jer je opisao mučenje tih lica koje se desilo u vrlo kratkom vremenu prije nego što je u njih pucano.

66. Suprotno tvrdnjama odbrane da optuženi nikada nije imao bradu tokom rata, da nije nosio šešir, šubar, kokardu i rukavice sa odsječenim prstima ili sunčane naočale, Tužilaštvo ističe da je većina svjedoka, a posebno ključni svjedoci Tužilaštva, na gotovo istovjetan način opisivala optuženog, bez ikakvog razloga da lažno tereti optuženog za radnje koje mu se stavljuju na teret.

67. Konačno, Tužilaštvo predlaže da Sud optuženog oglasi krivim po svim tačkama optužnice i kazni u skladu sa zakonom.

(b) Završna riječ odbrane optuženog Miće Jurišića

68. Branilac optuženog Miće Jurišića u svojim završnim riječima ističe da bi bilo nužno da Sud kroz svoju odluku analizira pristup Tužilaštva i sudije za prethodno saslušanje Suda BiH u vezi potvrđivanja optužnice za koju je bilo upitno da li prema dokazima iz tog vremena ta optužnica ima sadržaj kvalitetnog incijalnog akta za početak postupka sudskog odlučivanja oko odgovornosti pojedinačno svakog od

optuženih, a na kraju optuženog Miće Jurišića. Također, branilac optuženog ističe da je Tužilaštvo izmjenama optužnice proširilo optužbu u tačkama 2. i 3. izmijenjene optužnice, kao i da je u odnosu na potvrđenu optužnicu za ubistvo Ermina Behlića i Muharema Osmanovića u izmijenjenoj optužnici optužen samo Drago Tintor i treće njima poznato lice.

69. Nadalje, branilac optuženog se poziva na princip zakonitosti i princip vremenskog važenja. Napominje da je u vrijeme kada je optuženi navodno počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, na snazi bio KZ SFRJ iz 1976. godine, stoga bi primjena KZ BiH, prema ocjeni branioca, predstavljala kršenje člana 7.EKLJP.

70. Branilac optuženog se osvrnuo i na rješenje Suda BiH od dana 29.11.2018. godine kojim se djelimično prihvata prijedlog Tužilaštva BiH za prihvatanje utvrđenih činjenica, navodeći da se takva odluka, suprotno onoj koja je donesena, mogla odnositi samo na opšti političko – istorijski kontekst dešavanja koja su prethodila sukobima iz 1992. godine, te o političko – administrativnoj organizaciji na geografskom području koje tretira optužnica.

71. Također, branilac optuženog smatra da sudske vijeće ne može prihvati pravnu kvalifikaciju iz optužnice u smislu postojanja širokog i sistematskog napada u kritično vrijeme, jer Tužilaštvo nije dokazalo da su radnje optuženog činile dio tog napada, niti je dokazalo da kod optuženog Jurišića postoji diskriminatorna namjera koja čini bitan element progona kao radnje izvršenja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti.

72. U pogledu analize provedenih materijalnih dokaza, branilac optuženog ističe da je nesporno utvrđeno da je Mićo Jurišić bio pripadnik rezervnog sastava policije u okviru Stanice javne bezbjednosti Prijedor za naselje Tukovi, te da je iz iskaza svjedoka odbrane nesporno utvrđeno da u kritično vrijeme iz optužnice Mićo Jurišić nije nosio bradu, kapu, šešir, kokardu, crne naočare niti rukavice sa odsječenim dijelovima na prstima, iz čega proizilazi da nisu uvjerljivi iskazi pojedinih svjedoka koji su saslušani po prijedlogu Tužilaštva.

73. U pogledu tačke 2. izmijenjene optužnice, branilac optuženog ističe da je provođenjem dokaza saslušanjem svjedoka Mustafe Muhića utvrđeno da je civile Mustafu Muhića i Rasima Kljajića, optuženi samo dovezao do prostorija Stanice javne bezbjednosti, a ne i u logor Omarsku, pri čemu posebno ističe da policijski službenici

u okviru svojih dužnosti, a po naređenju pretpostavljenih, mogu privoditi bilo koje lice u prostorije Stanice javne bezbjednosti, a koje je bilo osumnjičeno za izvršenje krivičnog djela. Nadalje, vezano za tačku 3. izmijenjene optužnice, ističe da Tužilaštvo nije dalo niti jedan dokaz da je optuženi na bilo koji način učestvovao u zlostavljanju civila Nihada Bašića u logoru Omarska. U pogledu tačke 6. izmijenjene optužnice koja govori o ubistvu civila Aziza Behlića, branilac optuženog navodi da je svjedok S-10 izjavio da je lično vidio da je Mićo Jurišić izveo tog civila iz njegove kuće i pucao iz pištolja tom civilu u potiljak te ga na taj način ubio, što ne odgovara obdupcionom nalazu stradalog Aziza Behlića iz kog proizilazi da je njegovo ubistvo uslijedilo pucanjem iz automatskog oružja sa prednje strane u predjelu nogu i karlice. U vezi sa tačkom 7. izmijenjene optužnice, branilac optuženog navodi da je svjedok Faik Hodžić naveo da mu je optuženi stavio nož pod vrat i opsovao, pri čemu Tužilaštvo nije dokazalo da li je zbog tih navodnih radnji Miće Jurišića taj civil trpio bilo kakve fizičke i duševne bolove. Analizirajući tačku 1. izmijenjene optužnice, prema ocjeni branioca optuženog, proizilazi da se optuženom stavlja na teret da je dana 24.07.1992. godine ili približno tog dana došao pred kuću civila- svjedoka S-6 sa još nekoliko njima poznatih naoružanih lica, te da su sproveli civile Mehmed Brkića i S.M. u nepoznatom pravcu sa namjerom da ih ubiju, a da su navodno ta dvojica civila pronađeni mrtvi iza kuće Ibrahima Šarića, pri čemu se postavlja pitanje da li je kod optuženog postojala namjera da se ta lica ubiju, a također nema niti jednog dokaza da je optuženi učestvovao u ubistvu ta dva lica. Također, u pogledu tačke 4. izmijenjene optužnice, branilac optuženog ističe da nema niti jednog dokaza da je civil Hasan Omanović pogoden iz pištolja, te u tom smislu postoje samo nagađanja pojedinih svjedoka, dok se u pogledu tačke 5, kojom se optuženom stavlja na teret da je uz prijetnju oružjem nezakonito lišio slobode pripadnike porodice Velibašić, sproveo ih do napuštene kuće u naselju Žeger odakle su protjerani u pravcu Tukova, koje mjesto je bilo pod kontrolom Vojske i policije RS, ne može govoriti o progonu nesrpskog stanovništva van područja opštine Prijedor.

74. Na osnovu svega navedenog, branilac optuženog predlaže da Sud donese odluku kojom se optuženi Mićo Jurišić oslobađa po svim tačkama izmijenjene optužnice.

II. OPŠTA OCJENA DOKAZA

75. Nakon što je Vijeće u smislu člana 281. ZKP BiH savjesno i sadržajno ocijenilo svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, koji su izvedeni na glavnom pretresu, te prethodno analizirajući navode optužbe i odbrane, utvrđeno je činjenično stanje kao u izreci iz slijedećih razloga.

76. Član 3. stav 1. ZKP BiH propisuje da se optuženi smatra nevinim za krivično djelo dok se ne dokaže njegova krivnja.⁹ Tužilac stoga nosi teret utvrđivanja krivice optuženog, i u skladu sa članom 3. stav 2. ZKP BiH optužba to mora uraditi izvan razumne sumnje.¹⁰

77. Činjenica da odbrana nije osporavala određene činjenične navode sadržane u optužnici ne znači da je Vijeće prihvatio te činjenice kao dokazane. Teret dokazivanja ostao je na tužiocu za svaku optužbu tokom cijelog suđenja. Shodno tome, u utvrđivanju da li je tužilac dokazao predmet izvan svake razumne sumnje, Vijeće je pažljivo razmotrilo da li postoji bilo kakva druga razložna interpretacija uvrštenih dokaza, osim one koju je prihvatio, kada je odlučilo da su ispunjena obilježja krivičnog djela za koje se optuženi terete.

78. U skladu sa odredbom člana 15. ZKP BiH, Vijeće ima pravo da slobodno ocjenjuje dokaze.¹¹ Prema tome, optužbe protiv optuženih su pažljivo razmotrene, uključujući i sve uložene dokaze. Prilikom ocjene dokaza izvedenih tokom glavnog pretresa, Vijeće je poklonilo dužnu pažnju, između ostalog, pojedinačnim okolnostima svjedoka, kao i njihovog mogućeg učešća u događajima i rizika da sebe inkriminiraju, te njihovom odnosu sa optuženima. Vijeće je također razmotrilo internu konzistentnost

---

⁹ Član 3. stav 1. ZKP BiH navodi da „se svako smatra nevinim za krivicno djelo dok se pravomocnom presudom ne utvrdi njegova krivnja“. Ova odredba je u skladu sa svim glavnim institutima o ljudskim pravima, vijeti, Evropska konvencija o ljudskim pravima, član 6. stav 2; Međunarodna konvencija o civilnim i političkim pravima, član 14. stav 2.

¹⁰ Član 3. stav 2. ZKP BiH navodi da „sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, Sud rješava presudom na nacin koji je povoljniji za optuženog.“

¹¹ Član 15. ZKP BiH navodi da: „...postcjarje ili nepostcjarje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima“.

svjedočenja svakog svjedoka tokom direktnog ili unakrsnog ispitivanja i uporedilo ga sa izjavama koje su dali tokom istrage.

79. Ponekad se usmeno svjedočenje svjedoka razlikovalo od izjave koju su isti dali u istražnoj fazi. Međutim, treba imati u vidu da je prošlo više od dvadeset godina od događaja navedenih u optužnici, te je opravdano očekivati da je protok vremena uticao na tačnost i vjerodostojnost sjećanja svjedoka.

80. Također, činjenica je da se zbog prirode krivičnog postupka, svjedoku na glavnem pretresu mogu postaviti drugačija pitanja od onih koja su postavljena u prethodnim razgovorima, pa je nakon konkretizacije pojedinih pitanja opravdano očekivati da se sjeti dodatnih detalja. Naravno, ovakve situacije Vijeće je pažljivo razmatralo prilikom utvrđivanja težine koja se treba dati takvim dokazima.

81. Vijeće je svoju konačnu odluku temeljilo prvenstveno na usmenim i neposrednim svjedočenjima na glavnom pretresu, pri čemu su izvjesne nedosljednosti između iskaza različitih svjedoka predstavljale relevantan faktor u procjeni njegove dokazne težine. Istovremeno, značajno je naglasiti da ove nedosljednosti nisu nužno diskreditovale cijelo svjedočenje svjedoka. Dakle, ako je svjedok podrobno ispričao suštinu događaja o kojima se radi, periferne devijacije nisu nužno dovele u pitanje istinitost takvog dokaza. U svakom slučaju, razlozi prihvatljivosti pojedinih iskaza, te ocjena njihovog kredibiliteta i osnovanosti, detaljno su obrazloženi u odnosu na krivicu optuženog.

PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

82. Obzirom da je odbrana u završnim riječima predlagala primjenu Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), smatrajući ga blažim za počinioce, i smatrajući da se dosljednom primjenom principa vremenskog važenja Krivičnog zakona ima primjeniti zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja krivičnog djela, Vijeće će u dijelu koji slijedi obrazložiti razloge opravdanosti primjene Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine na konkretan slučaj.

83. Naime, princip zakonitosti imperativno je propisan članom 4. ZKP BiH i članom 7. stav (1) EKLJP koja ima prioritet nad svim ostalim zakonima Bosne i Hercegovine (član 2. stav (2) Ustava BiH), dok je članom 7.(1) EKLJP propisan opšti princip koji zabranjuje izricanje teže kazne od one koja je bila na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela.¹² Međutim, stav (2) člana 7. EKLJP sadrži značajan izuzetak u odnosu na stav (1) istog člana, gdje kaže da “*ovaj član ne uječe na suđerje ili kažnjavarje bilo kćje osobe kćja je kriva za čirjerje ili nečirjerje, ako je to cjelo u vremenu izvršenja predstavljalo krivično cjelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda*”.

84. Članom 15. stav (1) i (2) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima UN-a osiguravaju se slične međunarodne odredbe koje se trebaju smatrati *lex superioris* u vezi sa “...opštim pravnim načelima koje priznaje međunarodna zajednica”.¹³

85. Primjena KZ BiH na konkretno krivično djelo temelji se na odredbi člana 4a. KZ BiH: “*članovi 3. i 4. ovog zakona ne sprečavaju suđerje ili kažnjavarje bilo kćeg lica za bilo kćje čirjerje ili nečirjerje kćje je u vremenu kada je počirjeno predstavljalo krivično cjelo u skladu s općim načelima međunarodnog prava.*” Ovom odredbom je, zapravo, učinjen izuzetak od opštih načela navedenih u članovima 3. i 4. KZ BiH u smislu da ovi članovi ne dovode u pitanje suđenje i kažnjavanje neke osobe za svako činjenje ili nečinjenje koje predstavlja krivično djelo zločini protiv čovječnosti, a koje kao takvo nije bilo propisano krivičnim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

86. Običajni status odgovornosti i kažnjavanja zločina protiv čovječnosti i individualne krivične odgovornosti za njegovo izvršenje tokom 1992. godine je 3. maja

---

¹² (1) “Niko se ne može smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti teža od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.”

¹³ Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, usvojen Rezolucijom 2200A (XXI) Generalne skupštine 16. decembra 1966. godine, Stupio na snagu 23. marta 1976. godine, u saglasnosti sa članom 49., član 15: „1. Niko se neće smatrati krivim za djela ili propuštanja koja nisu predstavljala krivično djelo prema domaćem ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su bila počinjena. Isto tako, neće se izreći teža kazna od one koja se mogla primjeniti u trenutku kada je krivično djelo bilo izvršeno. Ako kasnije, poslije izvršenja djela, zakonskom odredbom bude predviđena primjena lakše kazne, prijestupnik će se time koristiti. 2. Ništa se u ovom članu ne protivi suđenju i osudi lica zbog radnji ili propuštanja koja su se u vrijeme kada su počinjena, smatrala za krivična djela prema općim pravnim načelima koja priznaje međunarodna zajednica.

1993. godine potvrdio generalni sekretar UN-a u svom izvještaju Vijeću sigurnosti o rezoluciji 808, Međunarodna pravna komisija (1996. godine), te praksa MKSJ i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSР).

87. Zločini protiv čovječnosti u vrijeme izvršenja inkriminisanih radnji nisu bili propisani kao krivično djelo u KZ-u SFRJ, ali čine imperativni princip međunarodnog prava i nesporno je da su 1992. godine bili sastavni dio međunarodnog običajnog prava.¹⁴ Zločini protiv čovječnosti su zločini po međunarodnom pravu u univerzalnom smislu nadležnosti za procesuiranje tako da i osuda za takva djela, prema zakonu koji je naknadno propisao i utvrdio ovo djelo kao krivično djelo i propisao posebnu krivičnu sankciju nije suprotno članu 7. stav (1) EKLJP.

88. Ovakav stav zauzet je i u predmetu broj 51 891/99, *Naletilić protiv Hrvatske*, u kojem predmetu je aplikant isticao iste prigovore kao i odbrana u ovom predmetu, ali u odnosu na Statut MKSJ.

89. Pored toga, Vijeće nalazi neosnovanim prigovore koje je branilac optuženog istakao u završnoj riječi, da je preuzeti Krivični zakon SFRJ bio blaži za počinioce sa aspekta zaprijećene kazne, obzirom da predmetno krivično djelo nije ni bilo propisano u KZ SFRJ.

90. Odbrana također, kao primjere primjene KZ SFRJ navodi druge predmete Suda BiH. Međutim, Vijeće u tom pravcu nalazi korisnim naglasiti da predmeti na koje ukazuje odbrane nemaju bitnih sličnosti sa ovim predmetom, kako sa činjeničnog tako ni sa pravnog aspekta. Naime, predmeti na koje se odbrana pogrešno referira odnose se na krivična djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, koji su identično propisani po oba zakona, dok je krivično djelo za koje su optuženi oglašeni krivima, pravilno kvalifikованo kao Zločini protiv čovječnosti progonom iz člana 172. stav (1) tačka h) u vezi sa tačkom a) i k) istog stava istog člana KZ BiH, propisano samo Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine.

---

¹⁴ Odluka Evropskog suda za ljudska prava, *Šimšić protiv Bosne i Hercegovine*, broj 51552/10 od 26.08.2010. godine

ZAKONSKA OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI IZ ČLANA 172. KZ BiH

91. Izmjenjenom optužnicom Tužilaštva BiH optuženom Mići Jurišiću se stavlja na teret izvršenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) – progon u vezi sa tačkama a) - ubistvo, e) – zatvaranja i druga teška oduzimanja fizičke slobode i f) - mučenje KZ BiH, u vezi člana 29. i 180. stav 1. KZ BiH, a u radnjama opisanim pod tačkama 4. i 8. u vezi sa članom 26. KZ BiH (pokušaj).

92. Kako biispitalo da li su radnjama optuženog ostvarena sva obilježja bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, Vijeće je detaljno analiziralo sve provedene dokaze u svjetlu njegovih opštih i pojedinačnih elemenata.

93. Navedena zakonska odredba u relevantnom dijelu glasi:

Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kcje civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini kcje od ovih cjele:

a) lišenje druge osobe života (ubistvo);

.....

h) progona bilo kcje grupe judi ili kolektiva na političkij, rasncij, nacionalncij, etničkij, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi kcja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kcjim krivičnim cjealom iz ovog stava ovog člana, bilo kcjim krivičnim cjealom propisanim u ovom zakonu ili bilo kcjim krivičnim cjealom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;

.....

f) mučenje;

kaznit će se kaznom zatvora najmarje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

94. Kako je to dalje navedeno u potvrđenoj optužnici, optuženi su se teretili za individualnu krivičnu odgovornost po članu 180. stav 1. KZ BiH, koja je jedno od temeljnih načela i međunarodnog krivičnog prava, predviđena posebno za počinjenje najtežih krivičnih djela iz glave XVII KZ BiH.

95. Navedena odredba u relevantnom dijelu glasi:

„Osoba koja planira, pokrene, naredi, učini ili podstrekava ili pomaže u planiranju, pripremarju ili učinjerju krivičnih cjela iz člana 171. (Genocid), 172. (Zločini protiv čovječnosti), 173. (Ratni zločin protiv civilnog stanovništva), 174. (Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika), 175. (Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika), 177. (Protupravno ubijanje i ranjavljivanje neprjatelja), 178. (Protupravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na ratištu) i 179. (Povrede zakona ili običaja rata) ovog zakona, individualno je odgovorna za to krivično cjelo.“

96. Jedna od značajnih odrednica navedene odredbe je to što službeni položaj bilo kojeg optuženog, bilo da se radi o šefu države ili vlade, ili o odgovornoj službenoj osobi vlade, ne oslobađa takvu osobu krivične odgovornosti niti utječe na ublažavanje kazne.

97. Stav 1. citirane odredbe KZ BiH predviđa različite oblike saučesništva, u širem smislu, pri izvršenju navedene kategorije krivičnih djela. Prije svega, radi se o oblicima počinjenja krivičnih djela, ali i većem broju radnji saizvršilaštva koje karakterizira bitno drugačiji način određenja nego je to slučaj kod tzv. *opštih krivičnih cjela*.¹⁵

98. Analizirajući sve elemente citirane odredbe, Vijeće je ustanovilo postojanje individualne krivične odgovornosti optuženog u odnosu na sve radnje za koje je oglašen krivim, jer je iste počinio neposredno i lično, ali će Vijeće ovaj zaključak obrazložiti u dijelu presude koji govore o činjeničnim utvrđnjima Vijeća i o krivici optuženog.

99. Optuženom se stavljalo na teret, a što je Vijeće za neke tačke i utvrdilo, da je u počinjenju inkriminisanih radnji djelovao u svojstvu saizvršioca, što je obuvaćeno odredbom člana 29. KZ BiH, koja propisuje „*Ako više osoba, učestvovanjem u učinjerju krivičnog cjela ili preduzimajući šta drugo, čime se na odlučujući način doprinosi učinjerju krivičnog cjela, zajednički učini krivično cjelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to krivično cjelo*“.

100. Prema odredbi člana 29. KZ BiH, saizvršilaštvo postoji kada više lice zajednički izvrše krivično djelo učestvovanjem u izvršenju krivičnog djela ili

---

¹⁵ Komentari krivičnih/kaznenih zakona u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope i Evropska Komisija, Sarajevo, 2005., str.593.

preduzimajući nešto drugo, čime se na odlučujući način doprinosi izvršenju krivičnog djela.

101. Preciznije, saizvršilaštvo je oblik izvršilaštva koji postoji kada više lica, koja ispunjavaju sve uslove koji se zahtijevaju za izvršioca, na osnovu zajedničke odluke, svjesno i voljno, učine određeno krivično djelo, tako da svaki od saizvršilaca u tome daje svoj doprinos, koji je bitan i bez kojeg krivično djelo ne bi bilo ostvareno ili ne bi bilo ostvareno na zamišljen način.

102. Prema tome, pored zajedničkog djelovanja više lica u ostvarenju datog djela, potrebno je da kod njih postoji i svijest o tome da izvršeno djelo predstavlja zajednički rezultat njihovih radnji.

103. Ovaj vid odgovornosti ustanovljen je u odnosu na optuženog u tačkama 1, 4 i 5. izreke osuđujućeg djela presude, a Vijeće će svoj zaključak u tom pravcu detaljnije elaborirati u dijelu presude gdje će iznijeti svoje razloge za činjenična utvrđenja, gdje će dati razloge za svoju odluku kako po pitanju radnji optuženog, tako i drugih lica koja zajedno sa optuženim poduzimaju određene radnje, sa svijesti o zajedničkom djelovanju.

A. OPŠTI ELEMENTI KRIVIČNOG DJELA ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI

104. Vijeće će u daljem izlaganju iznijeti svoj zaključak o postojanju opštih elemenata koji su uslov egzistiranja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, a čije postojanje je ustanovljeno temeljnom ocjenom svih provedenih dokaza.

105. Naime, iz zakonske definicije krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, a u vezi sa radnjama izvršenja navedenim u izreci presude, za koje su optuženi oglašeni krivim, proizilaze sljedeći opći elementi ovog krivičnog djela:

- *postcjanje širokog ili sistematičnog napada,*
- *da je cjelo optuženog učinjeno kao dio takvog napada,*
- *da je napad usmjeren protiv bilo kcjeg civilnog stanovništva,*

- da je optuženi znao za takav napad

106. Vijeće će u dijelu presude koji slijedi, obrazložiti zaključke o postojanju svih opštih elemenata krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172, KZ BiH za koje je optuženi Mićo Jurišić u konačnici i oglašeni krivim.

1. Postojanje širokog ili sistematičnog napada

107. Vijeće je na osnovu svih provedenih dokaza nesumnjivo zaključilo da se u vremenskom periodu od kraja mjeseca maja 1992. godine do kraja avgusta 1992. godine, na području opštine Prijedor odvijao širok i sistematičan napad vojske i policije Srpske Republike BiH, a potom Republike Srpske, koji je bio usmjeren protiv nesrpskog civilnog stanovništva navedene opštine.

108. Prilikom utvrđivanja prirode napada, Vijeće je analiziralo odredbu člana 172. stav 2. tačka a) KZ BiH, koja propisuje da je napad u kontekstu citirane odredbe zapravo „*ponašanje koje uključuje višestruko činjenje cjela iz stava 1. ovog člana, protiv bilo kog civilnog stanovništva na osnovi ili u ciju državne politike ili politike neke organizacije da se učini takav napad*“.

109. Na osnovu provedenih dokaza, kao i odlukom ovog Vijeća prihvaćenih, kao utvrđenih činjenica iz pravosnažnih presuda Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Vijeće je utvrdilo, van razumne sumnje, da se u vrijeme relevantno za optužnicu na području općine Prijedor odvijao širok i sistematičan napad.

110. Saslušani svjedoci su, izjašnjavajući se o navedenoj okolnosti, govorili o dešavanjima u općini Prijedor i okolnim selima, počev od maja mjeseca 1992. godine, pa do septembra iste godine, saglasno navodeći da je napad na području općine Prijedor, te sela Hambarine, Rizvanović i Čarakovo, trajao od početka maja mjeseca 1992. godine pa sve do kraja septembra 1992. godine.

111. Dakle, iskazi svjedoka potvrđuju da je napad bio širok, jer po svom obimu uključuje veliko broj zabranjenih radnji poduzetih prema velikom broju nesrpskog stanovništva, koje je na području cijele općine Prijedor postalo žrtva protjerivanja, fizičkog i psihičkog zlostavljanja, ubistava, zarobljavanja i odvođenja u logore.

112. Isto tako, iz provedenih dokaza Tužilaštva, proizilazi da do tog napada nije došlo nasumice, jer su široko rasprostranjeni zločini višestruko ponavljeni po istom ili sličnom obrascu, što ukazuje na činjenicu da je napad bio sistematičan.

113. O navedenim činjenicama na glavnom pretresu detaljno su svjedočili između ostalih svjedoci Brkić Ibrahim, Brkić Sebina, Brkić Firdesa, Brkić Poepel Jasmina, Brkić Muhamed, Muhić Mustafa Nujdžić Meho, Bašić Namka, Osmanović Hajdurdin, Velibašić Edin i Velibašić Fadil, Behlić Midhat, svjedoci sa mjerama zaštite S1, S6, S10 i brojni drugi. Svi oni saglasno opisuju položaj nesrpskog stanovništva u općini Prijedor, selima Čarakovo, Hambarine, Rizvanovići i drugim selima naseljenim bošnjačkim, hrvatskim i romskim stanovništvom. Govorili su o preuzimanju vlasti od strane pripadnika vojnih i policijskih struktura srpske nacionalnosti, o punktovima, pozivima nesrpskom stanovništvu na predaju oružja, kao i o tome da stanovništvo nije imalo vojne jedinice i odgovarajuće naoružanje sa kojim bi pružili organizovan otpor i odbili napade srpske vojske i policije.

114. Tako svjedok Ibrahim Brkić svjedočeći na glavnom pretresu navodi da je rat u selu Čarakovu počeo u aprilu 1992. godine, kada je SDS preuzeo vlast, kada su Srpska vojska i policija počeli sa masovnim odvođenjima Bošnjaka, od kojih neki više nisu viđeni živi. Tako je i njegov brat Mehmed odveden, prilikom kako navodi "čišćenja" sela Čarakova. Svjedok nije odveden jer se sa drugim bratom krio po šumi. Optuženog Miću Jurišića, poznaje kao prijeratnog komšiju i navodi da ga je u ratu viđao na punktovima.

115. Svjedokinja Sebina Brkić navodi da je rat zatekao u selu Čarakovu koje je oko 3 kilometra udaljeno od Prijedora. Mještani tog sela su bili .... Navodi da je viđala barikade, te jedne prilike i optuženog da je bio na barikadama. Svjedokinja također navodi da su se dešavala čišćenja sela, između ostalih i njenog sela Čarakova kada je došla srpska vojska i tražila da ... predaju naoružanje.

116. Svjedokinja Firdesa Brkić navodi kako ju je početak rata (kraj aprila mjeseca) zatekao u Banja Luci, gdje je bila u bolnici jer se porodila. Kada se vraćala kući, u selo Čarakovo, na sve strane je vidjela da su postavljene barikade, punktove, te su ih legitimisali. Navodi da je zbog čestih upada vojske morala da napusti svoju kuću.

117. Da je u kritičnom periodu vladao strah među muslimanskim stanovništvom sela Čarakova potvrdila je i svjedokinja Jasmina Brkić Poepel, koja navodi da su se krili kod amidže u podrumu kuće, zbog straha da ne budu ubijeni, da danima nisu spavali u strahu za svoj život.
118. Saglasno iskazima pomenutih svjedoka svjedočio je u Muhamed Brkić, koji je potvrdio da je u selo često upadala vojska, da su odvodili ljudi i da je vladao strah među stanovništvom. Svjedok Brkić navodi da je čišćenje sela Čarakovo bilo 23.07.1992.godine, da je i on te prilike lišen slobode i vođen na ispitivanje, ali je pušten.
119. Saglasno o početku napada na selo Čarakovo svjedočio je i Meho Mujadžić.
120. Svjedokinja Namka Bašić svjedočila je i o napadu na selo Hambarine, koji je vidjela iz Čarakova gdje je bila kod svekra i svekrve.
121. Svjedok Muhić Mustafa je potvrdio da se napad dešavao i u Tukovima, gdje je živio i bavio se trgovinom. Navodi da je blizu svoje kuće video punkt, da su prijeratne komšije dolazile da mu pretresaju kuću, da je optuženi, kojeg poznaće kao komšiju Miću jedne prilike došao po njega u marici. Također navodi da je čuo proglaš, kojim se stanovništvo poziva na primirje, al ida su Bošnjaci dobili uputstvo da na svoje prozore i balkone istaknu bijele čaršafe kako bi se znalo da su to bošnjačke kuće. Navodi da se to desilo 30.05.1992.godine.te dalje svjedok navodi da je 28.06.1992.godine, on sa još nekim Bošnjacima odveden u SUP u Prijedor na ispitivanje odakle je prebačen za logor Omarska, gdje su bili zatvoreni Muslimani iz Prijedora, gdje su boravili u nehumanim uslovima, vršili nuždu u kantu. Za neke ljudi je čuo da su iz logora izvedeni i ubijeni.
122. Svjedok Dževad Dženanović, navodi kako su u maju mjesecu 92.godine pripadnici srpske vojske postavili barikade, nakon čega je uslijedio napad na selo Hambarine, gdje je živio, navodi da su krenuli od Prijedora, da je on sa porodicom pobegao u šumu što su učinili i ostali. Svjedok ističe da su u selu ostali samo stariji te da sve što je ostalo da je pobijeno. Kuće su zapaljene, Dževad koji je ostao u kući je zapaljen, svjedok je gledao kako gore kuće i čuo Dževadove jauke. Svejedoči i o upadima srpske vojske u selo Čarakovo gdje su tražili mercedes Slavka Ećimovića.

123. O napadu na selo Hambarine svjedočili su i svjedok S1, Vahid Brdar, Edin Velibašić, Fadil Velibašić, Šerif Velibašić, koji saglasno opisuju da je napad na selo počeo u maju mjesecu 92.godine, da je stalno granatirano selo, da je stanovništvo iz straha napuštao kuće i krilo se po okolnim šumama i u romskom naselju u blizini.

124. Svjedok Ismet Brkić opisao je napade i čišćenja sela Bišćana, Rakovčana, Rizvanovića, Čarakova i Zecova.

125. Svjedok S10 navodi da su negdje u periodu aprila – maja 92.godine Muslimani prestali raditi u Prijedoru, a nakon što su srpske vlasti preuzele vlast po gradu, navodi da su se Muslimani skrivali kod kuća sve dok ih nisu počeli kupiti i voditi u logore. Saglasno svjedočenju ovog svjedoka iskaz je dao i svjedok Faik Hodžić koji je naveo da su mu rekli kako nije poželjan na poslu, a navodi da je radio kao vodoinstalater u Vodovodu. Ovaj svjedok navodi da je situacija posebno bila teška u periodu od 20.maja do avgusta 1992.godine. 20.maja 1992.godine u dvorište njegove kuće došlo puno vojske u uniformama i naoružani, ispitivan, pretučen i maltretiran. Navodi da je 20.jula mnogo Muslimana pobijeno i odvedeno u logore. Prijedor je napustio konvojem koji je organizovan 20.08.1992.godine da se Muslimani i Hrvati prebace iz Prijedora za Travnik, te priliike je oko 200 ljudi ubijeno na Korićanskim stijenama, navodi svjedok.

126. Navedeni iskazi brojnih svjedoka potkrijepljeni su činjenicama koje su prihvачene kao utvrđene u ovom predmetu:

Između maja i jula 1992. područja i sela u kojima su pretežno živjeli bosanski Muslimani i bosanski Hrvati – Hambarine, Kozarac, Kamičani, Bišćani, Čarakovo, Briševi i Ljubija – napala je vojska bosanskih Srba u sadežstvu sa policijom i paravojnim grupama. Ti napadi uglavnom su započeli nakon što je istekao rok da nesrbi predaju oružje. Kad bi se kao izgovor iskoristio neki incident koji su prouzrokovali nesrbi. Napadi su izvođeni jakim granatiranjem iz teškog naoružanja. Cijane su i neselektivno granatirane kuće u muslimanskim selima i naseljima, što je dovelo do znatnih razaranja i civilnih žrtava. Mnogi preživjeli tježali su iz sela i sklapali se u obližnje šume. Nakon granatiranja u sela su ulazili naoružani vojnici, pjačkali i palili kuće, te projerivali ili ubijali neke od sejana kojih su ostali u selima. U nekim situacijama silovane su žene. Bosanski Muslimani i bosanski Hrvati iz opštine Prijedor nisu takvim oružanim napadima uspjeli pružiti etikasan otpor. Nisu bili

dovojno dobro organizovani i nisu imali dovojno oružja kćim bi se bili uspjeli suprotstaviti napadačima. (Presuda Brđanin – paragraf 104);

Nakon preuzimanja vlasti u Prnjedoru 30.aprila 1992. godine, u skoro svim selima u opštini počelo je postavljanje kontrolnih punktova. Dva takva kontrolna punkta postavljena su na prilazu Hambarinama, gdje su živjeli pretežno Muslimani. [...] (Presuda Stakić – paragraf 129);

Nakon [završetka granatiranja Hambarina] su iz pravca Prnjedora krenula dva do tri tenka iza kojih je išla pješadja. TO je pokušala odbraniti selo, ali su se jani morali da pretkognu u druga sela ili u šumu Kurevo kako bi izbjegli granatiranje.

Nakon napada na Hambarine izdat je i ultimatum za Kozarac. U vrijemu se zahtjevalo da se predala oružje TO-a i policije.

Otkavljeno je da će kroz Kozarac proći vojni konvј u dvije kolone. Izdato je naređenje da se s puta uklone kontrolni punktovi kako bi konvј mogao proći. Međutim, kad su se ti konvјi približili Kozarcu, iz njih su otvorili vatru na kuće i kontrolne punktove, a istovremeno su sa brda ispaljivane granate.

Do 1992. godine gotovo cijelo stanovništvo sela Čarakovo bili su bosanski Muslimani. Dana 23. jula 1992. godine tenkovi vojske bosanskih Srba napali su Čarakovo, poslje nekoliko zahijeva mještanima da predaju oružje kćje su zadužili. U tom napadu ubjeno je najmanje 16 civila.

Počevši od 25. maja 1992. godine, civile, bosanske Muslimane i bosanske Hrvate, pripadnici policije i vojske bosanskih Srba, držali [su] u zatočeriju u nekoliko logora – Omarska, Keraterm, Trnopolje, u domu mjesne zajednice Miska Glava, na fudbalskom stadionu u Ljubiji, te u zgradbi SUP-a i kasarni u Prnjedoru – sve do septembra 1992. godine. (Presuda Brđanin – paragraf 836);

Hijade građana opštine Prnjedor prošle su kroz barem jedan od tri glavna zatočenička logora, Omarsku, Keraterm i Trnopolje, kćji su osnovani u Omarskoj, Prnjedoru, odnosno Trnopolju. (Presuda Stakić – paragraf 630);

Područje Brda obuhvata sela Bišćani, Rizvanovići, Rakovčani, Hambarine, Čarakovo i Zecovi. (Presuda Stakić – paragraf 204);

127. Nadalje, ovaj opšti element krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, zahtjeva postojanje širokog ili sistematičnog napada, a imajući u vidu da odredbe Krivičnog zakona BiH ne daju pobližu definiciju navedenog pojma, Vijeće se prilikom ocjene dokaza rukovodilo do sada uspostavljenom praksom MKSJ i Suda BiH o ovom pitanju.

128. Tako su u presudi Žalbenog vijeća Međunarodnog Krivičnog Suda za bivšu Jugoslaviju u predmetu *Kunarac, Kovač i Vuković*, definisani faktori pri ocjenjivanju rasprostranjenosti ili sistematičnosti napada:¹⁶

„U procjerjivanju što napad čini „rasprostranjenim“ ili „sistematskim“, sudsko vijeće mora prvo identifikovati stanovništvo kće je objekt napada a zatim, u svjetlu metoda, sredstava, resursa i rezultata napada na to stanovništvo, ustanoviti da li je napad doista bio rasprostranjen ili sistematski. Posjedice napada po cijano stanovništvo, brcj žrtava, priroda cjela, eventualno sucjelovarje zvaničnika ili predstavnika vlasti, ili bilo kći raspoznatljivi obrazac zločina mogu se uzeti u obzir kako bi se utvrdilo da li taj napad na civilno stanovništvo ispunjava jedan od uslova, odnosno, da li je „rasprostranjen ili „sistematski“, ili pak ispunjava oba uslova.“

129. Detaljnije, pojam „rasprostranjen“ definiše se u presudi Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu protiv *Kordića i Čerkeza*¹⁷, te u prvostepenoj presudi u predmetu *Blaškić*, čiji paragraf 206. navodi da se: *“koncept „rasprostranjenog“ može definisati kao masovna, česta akcija velikih razmjera sprovedena kolektivno sa znatnom ozbijnošću i uperena protiv mnoštva žrtava”*.

130. Koncept "sistematskog" može se definisati kao temeljno organizovan i redovan obrazac zasnovan na zajedničkoj politici sa znatnim javnim ili privatnim

---

¹⁶ Presuda Žalbenog vijeća MKSJ u predmetu *Kunarac i dr.* od 12.06.2002. godine; paragraf 95.

¹⁷ Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Kordić i Čerkez* od 26.2.2001. godine; paragraf 179.

sredstvima. Ne postoji uslov da ova politika mora biti formalno usvojena kao politika države. Međutim neka vrsta unaprijed smišljenog plana ili politike mora da postoji".¹⁸

131. Nadalje, pod rasprostranjenosću napada podrazumijevaju se "široke razmjere počirjenih cjela i brcja žrtava".¹⁹

132. Nakon preuzimanja vlasti, srpsko rukovodstvo je nastojalo u opštini Prijedor postići stanje spremnosti za rat. Prijedorski Krizni štab je počeo da uvodi ograničenja za stanovnike Prijedora koji nisu bili Srbi. Naročito su izdavani proglaši da se treba predati svo oružje. Stvaranje atmosfere straha u opštini Prijedor kulminiralo je dogовором članova Kriznog štaba da se oružane snage upotrijebe protiv civilnog stanovništva i da uspostave logore Omarska, Keraterm i Trnopolje.²⁰

133. Nakon preuzimanja vlasti u Prijedoru 30.aprila 1992. godine, u skoro svim selima u opštini počelo je postavljanje kontrolnih punktova. Dva takva kontrolna punkta postavljena su na prilazu Hambarinama, gdje su živjeli pretežno Muslimani. [...] (Presuda Stakić – paragraf 129);²¹

134. Kretanje nesrba izvan opštine Prijedor je bilo onemogućeno, a bilo je strogo ograničeno policijskim satom i blokadama. (**Presuda Tadić – paragraf 465 i 150**);²²

135. Skoro svi stanovi ne-Srba svakodnevno su pretresani... (Presuda Tadić – paragraf 645);

136. Oni koji su ostali morali su nositi bijele trake na rukavima kako bi se mogli razlikovati i stalno su bili izloženi maltretiranju, premlaćivanju i još gorim postupcima, a taktika zastrašivanja bila je uobičajena. Ne-Srbi u opštini Prijedor bili su podvrgnuti strahovitom zlostavljanju... (Presuda Tadić – paragraf 466);²³

137. Za razliku od pojma oružanog sukoba, izraz „napad“ u okviru krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti prema prihvaćenoj praksi MKSJ nije ograničen na upotrebu oružane sile, nego obuhvata i svako zlostavljanje civilnog stanovništva“²⁴.

---

¹⁸ Presuda Pretresnog vijeća MKSR u predmetu *Akyjesu*, paragraf 580.

¹⁹ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Blaškić* od 03.03.2000. godine, paragraf 206.

²⁰ Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu protiv *Milomira Stakića*, od 31.07.2003. godine, paragraf 474, 475, 476 i 477 (utvrđena činjenica)

²¹ Utvrđena činjenica

²² Utvrđena činjenica

²³ Utvrđena činjenica

²⁴ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Vasićević*, od 29.11.2002. godine paragrafi 29 i 30.

138. Vijeće zaključuje da su se navedena zlostavljanja, prema iskazima svjedoka optužbe, odvijala upravo u selima Hambarine, Čarakovo, Rizvanovići, te drugim selima opštine Prijedor, nastanjenim pretežno muslimanskim stanovništvom, koje je tokom inkriminisanog perioda, bilo svakodnevno izloženo raznim oblicima verbalnog, psihičkog i fizičkog terora.

139. Navedeno je prvenstveno bilo rezultat nezakonitog postupanja pripadnika vojske i policije tadašnje Srpske republike BiH, na način da su vršeni neovlašteni pretresi muslimanskih kuća, protivpravno odvođenje i zatvaranje civila.

140. Dakle, širok i sistematičan napad na opštini Prijedor, uključivao je područja i sela u kojima su pretežno živjeli bosanski Muslimani i bosanski Hrvati i Romi – Hambarine, Rizvanoviće, Čarakovo i okolna sela i zaseoke na području opštine Prijedor, što proizilazi iz prihvaćenih utvrđenih činjenica, te iskaza svjedoka optužbe.

141. Imajući u vidu opšte stanje koje je vladalo u Prijedoru tokom inkriminisanog perioda, te uvezši u obzir činjenicu da „*element sistematičnosti napada podrazumjeva organiziranost cjela i malu vjerovatnoću da je do tih cjela došlo nasumice*“²⁵ Vijeće je van razumne sumnje zaključilo, da je napad bio sistematičan, jer je nesrpsko civilno stanovništvo opštine Prijedor bilo podvrgnuto utvrđenom obrascu nasilničkog ponašanja, koji se manifestovao kroz oduzimanje lične imovine, ograničenje kretanja i protivpravno odvođenje u logore Keraterm, Omarska i Trnopolje.

142. Provodenje ovakve javne kampanje terora i straha, usmjereni isključivo protiv nesrpskog civilnog stanovništva opštine Prijedor, samo dodatno ukazuje na postojanje višeg stepena organizovanosti, odnosno sistematičnosti u realizaciji samog napada, čime se očigledno nastojalo stvoriti neprijateljsko i nepodnošljivo okruženje, potpuno neuslovno za ostanak muslimanskog stanovništva u toj opštini.

143. Dakle, na temelju izvedenih dokaza, Vijeće je nesporno zaključilo da je u periodu relevantnom za optužnicu, tačnije u periodu od mjeseca maja do kraja mjeseca avgusta 1992. godine postojao širok i sistematičan napad na području opštine Prijedor, koji je bio usmjeren isključivo protiv civilnog bošnjačkog stanovništva.

144. Vijeće je na osnovu provedenih dokaza utvrdilo da je napad na Prijedor i mesta naseljena uglavnom ili isključivo nesrpskim stanovništvom, bio je isključivo

---

²⁵ Presuda pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Naletilić i Martinović*, od 31.03.2003. godine, par. 236.

usmjeren protiv civilnog, nesrpskog stanovništva, obzirom da niti jedna naoružana grupa nije bila stacionirana u tim mjestima.

145. U tom kontekstu, Vijeće nalazi korisnim uputiti odbranu i na stav MKSJ koji glasi:

„....prilikom utvrđivanja da li je došlo do napada na neko konkretno civilno stanovništvo, relevantno je da je druga strana također počinila zvjerstva protiv civilnog stanovništva neprjateja. To što je jedna strana izvršila napad na civilno stanovništvo druge strane, ne opravdava napad te druge strane na civilno stanovništvo one prve, a niti ne iskazuju zaključak da su snage te druge strane zapravo svrđile napad usmjerile upravo na civilno stanovništvo kao takvo. Svaki napad na civilno stanovništvo neprjateja je protivpravan i zločini počinjeni u okviru jednog takvog napada mogu se, ako su ispunjeni i svi drugi uslovi, okvalifikovati kao zločin protiv čovječnosti.“²⁶

146. Dakle, saslušani svjedoci optužbe potkrijepljuju navode utvrđenih činjenica, te je Vijeće nesumnjivo zaključilo da je u relevantno vrijeme postojao širok i sistematičan napad na području opštine Prijedor, u kojem su počinjene predmetne inkriminacije, čime je ispunjen prvi opšti element krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH. Navedena teza optužbe nije dovedena u pitanje niti jednim dokazom koje je na glavnom pretresu izvela odbrana.

2. Cilj napada - civilno stanovništvo bošnjačke, hrvatske i romske nacionalnosti opštine Prijedor

147. Vijeće je na temelju izvedenih dokaza van svake razumne sumnje zaključilo da je širok i sistematičan napad koji se odvijao na području opštine Prijedor bio isključivo usmjeren protiv civilnog stanovništva nesrpske nacionalnosti. U konkretnom slučaju, Vijeće je na temelju provedenih dokaza nesumnjivo utvrdilo i civilni status žrtava koja je lišio života optuženi, kao i lica koja su pretrpjela fizičko i psihičko zlostavljanje od strane optuženog Miće Jurišića.

---

²⁶ Ibid, paragraf 87-88

148. Da bi se jasnije sagledao status žrtava protiv kojih je bio usmjeren napad, Vijeće se rukovodilo odredbom zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, koji je temeljem Aneksa 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma, primjenjiv u domaćem zakonodavstvu, a koji se prema praksi MKSJ smatra i dijelom običajnog prava.

149. Naime, navedeni član definiše uslove pod kojima lica uživaju zaštitu Konvencija, precizirajući da se civilima imaju smatrati:

"osobe koje ne uzimaju učešća u neprijateljstvima, ukjučujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje, ili su onesposobjeni za borbu" Ovim članom je propisano da će se prema ovcj kategoriji stanovništva postupati, u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovojne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili utječenju, polu, rođenju ili imovnom starju ili kćem drugom sličnom mjerilu."

150. Vijeće je na temelju iskaza saslušanih svjedoka, van razumne sumnje ustanovilo da su sva lica, u momentu zlostavljanja i ubistva, uživala zaštitu u skladu sa odredbama zajedničkog člana 3. Konvencija.

151. Na osnovu činjenica koje su detaljno obrazložene prilikom ocjene postojanja i karaktera napada, Vijeće nalazi da nema nikakve sumnje da su sva lica prema kojima je bio usmjeren napad, pa tako i oštećeni iz izreke ove presude bili civili. Svi svjedoci Tužilaštva potvrdili su da se napad odvijao isključivo prema civilnom stanovništvu, koje nije imalo oružje, ni uniformu, niti su djelovali u okviru borbenog stroja. Nadalje, Vijeće je utvrdilo i da su sve žrtve koje su stradale (tačka 1. i 5. izreke presude), u momentu kada su lišeni života, imale status civila.

152. Ne postoje dokazi koji bi ukazivali da su oštećeni bili članovi oružanih snaga jedne strane u sukobu, da su se borili, odnosno da su pružali oružani otpor napadu srpskih snaga. U momentu kada su radnje optuženog prema njima počinjene oštećeni su bili kod svojih kuća, u cilivu i ni na koji način uključeni u borbena dejstva.

153. Uzimajući u obzir sredstva i metode korištene tokom napada, status žrtava, njihov broj, diskriminatorni karakter napada, prirodu krivičnih dijela počinjenih tokom napada, Vijeće nalazi da se ne može održati tvrdnja odbrane da je civilno stanovništvo bilo „uzgredni cilj napada“, a da se prije svega radilo o oružanom sukobu dvije zaraćene strane.

154. Imajući u vidu navedeno, Vijeće nalazi dokazanim da je cilj napada koji je bio širok i sistematičan bilo civilno muslimansko, hrvatsko i romsko stanovništvo opštine Prijedor.

3. Radnje optuženih bile su dio napada i oni su znali za napad (nexus)

155. Pored namjere da počini osnovno djelo, optuženi mora znati za širi kontekst u kojem se radnje koje on vrši nalaze, s tim da optuženi pogotovo mora znati da je napad usmjeren protiv civilnog stanovništva, odnosno znati da njegove radnje su dio toga napada ili u najmnaju ruku rizikovati da njegova djela postanu dio toga napada.²⁷

156. S tim u vezi Vijeće je razmotrilo provedene dokaze i na temelju njih nesumnjivo zaključilo da je optuženi Mićo Jurišić, kao pripadnik rezervnog sastava PS Tukovi, koja je pripadala SJB Prijedor, znao i morao znati na širinu napada usmjerenog protiv nesrpskog stanovništva općine Prijedor.

157. Na navedenu okolnost Tužilaštvo je uvelo i Legitimaciju pripadnika rezervnog sastava policije na ime optuženog²⁸, vojnu knjižicu na ime optuženog²⁹, jedinični karton³⁰, matični karton³¹, spisak pripadnika rezervnog sastava milicije³², SM Prijedor, radnu listu PS Tukovi³³, od mjeseca maja od avgusta 1992.godine, na osnovu kojih je utvrđeno da je optuženi u vrijeme relevantno za optužnicu bio pripadnik Rezervnog sastava milicije, kako ga optužnica i tereti.

158. Navedeno su potvrdili i na pretresu saslušani svjedoci i to Milan Basrak i Ostoja Vojvodić, koji su također pripadali rezervnom sastavu policije PS Tukovi.

159. Odbrana optuženog navedenu činjenicu nije ni sporila, naprotiv, i svojim dokazima³⁴ je potvrdila.

---

²⁷ Presuda Žalbenog vijeća, Kunarac i drugi;

²⁸ T-3;

²⁹ T-5;

³⁰ T-6;

³¹ T-7;

³² T-8;

³³ Od T-16 do T-20;

³⁴ O-4;

160. Dakle, optuženi je bio pripadnik oružanih snaga jedne strane u sukobu. Ako se navedeno sagleda u kontekstu masovnosti samog napada, te sveobuhvatnosti djelovanja srpskih snaga na teritoriji pod njihovom kontrolom, opravdano je zaključiti da je optuženi, kao sastavni dio formacija koje su vršile napad, u potpunosti bio upućen u dešavanja.

161. Znanje optuženog Miće Jurišića, da se u inkriminisanom periodu na području općine Prijedor, gdje je i živio, odvijao širok i sistematičan napad usmjeren protiv civilinog stanovništva, sveukupnih dešavanja na području općine Prijedor, koja situacija je bila zasigurno poznata optuženom.

162. Iz iskaza brojnih svjedoka i Tužilaštva³⁵, a i odbrane optuženog³⁶ proizilazi da je optuženi u vremenu od kraja aprila do avgusta 1992.godine viđan naoružan, uniformisan, i to na područjima Hambarine, Čarakovo, Tukovi, sam ili zajedno sa drugim policajcima ili vojnicima, a najčešće sa Dragomirom Tintor (umro). Iz radnji koje poduzima optuženi, a za koje ga je ovo Vijeće oglasilo krivim, jasno proizilazi svijest optuženog o napadu usmjerenom protiv nesprskog stanovništva općine Prijedor, i da te radnje čine sastavni dio napada.

163. Čak i svjedokinja odbrane Ivanka Jurišić je u svom iskazu potvrdila kako je optuženi itekako bio svjestan dešavanja na području Prijedora i okolnih sela, kao i šta se spremja nesprskom stanovništvu. Tako je prema kazivanju ove svjedokinje, koja je Hrvatica, udata za brata Miće Jurišića, optuženi nju, kako ona navodi, na vrijeme upozorio da preseli roditelje iz Prijedora, ali da ona to upozorenje nije shvatila ozbiljno, zbog čega joj je kasnije bilo žao.

164. Zaključak Vijeća je da je optuženi u potpunosti bio svjestan svojih djela i njihovih posljedica, i pristao je biti dio napada, koji se sistematski odvijao na području općine Prijedor, čime je ispunjen i ovaj posljednji opšti element krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZBiH.

---

³⁵ Ibrahim Brkić, Sebina Brkić, Firdesa Brkić, Jasmina Brkić Poepel, Muhamed Brkić, Mujadžić Meho i dr;

³⁶ Milan Barsak, Dražić Mile, Ostoja Vejvodić i Ivanka Jurišić;

B. POJEDINAČNE PRAVNE KVALIFIKACIJE U OSNOVI ZLOČINA PROTIV ČOVJEČNOSTI ZA KOJE JE VIJEĆE OGLASILO KRIVIM OPTUŽENOG

165. Nakon što je utvrdilo postojanje opših elemenata krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, Vijeće je, na temelju provedenih dokaza, utvrdilo i da je optuženi Mićo Jurišić kriv za počinjenje pojedinačnih inkriminacija koje su mu potvrđenom optužnicom stavljene na teret, a kako je to navedeno u izreci presude.

(a) Kvalifikacija progona iz tačke h) stav 1. član 172. KZ BiH

166. Vijeće je tokom postupka došlo do nesumnjivog zaključka, da je optuženi Mićo Jurišić, u ubijanju civila bošnjačke nacionalnosti i u nečovječnom postupanju, prema licima nesrpske nacionalnosti, postupao sa diskriminatorskom namjerom, jer su žrtve bile odabrane isključivo po osnovu nacionalne, vjerske i etničke pripadnosti.

167. Drugim riječima, Vijeće je nesporno utvrdilo da je optuženi, radnjama opisanim u osuđujućem dijelu izreke presude, počinio progon drugim nečovječnim djelima i ubistvima muslimanskog civilnog stanovništva opštine Prijedor.

168. Kvalifikacija progona prema domaćem zakonodavstvu glasi:

(1) *Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kćeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini kćje od ovih ajeva:*

...

h) progon bilo kćje grupe judi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi kćja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kćjim krivičnim ajevom iz ovog stava ovog člana, bilo kćjim krivičnim cijelom propisanim u ovom zakonu ili bilo kćjim krivičnim ajevom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;

kaznit će se kaznom zatvora najmarje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

169. Odredba člana 172. stav (2) KZ BiH u tački g) sadrži značenje pojma progona:

„Progon jeste namjerno i teško, međunarodnom pravu suprotno uskraćivanje osnovnih prava, zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici.“

170. Kod ovog djela, počinitelj na grub način i suprotno međunarodnom pravu jednoj ili više osoba oduzima temeljna ili ljudska prava, pri čemu je odabir takvih osoba ili osobe izvršen na osnovu identiteta skupine ili kolektiviteta ili je baš ciljano na tu skupinu ili kolektivitet. Takav odabir se temelji na naznačenim razlikama među skupinama ili drugim razlozima koji su općeprihvaćeni kao nedozvoljeni po međunarodnom pravu.

171. Slijedom navedenog, u smislu odredbe člana 172. stav (1) tačka h) KZ BiH, elementi krivičnog djela progona kao zločina protiv čovječnosti su:

- 1) *namjerno i teško uskraćivanje osnovnih prava;*
- 2) *suprotno međunarodnom pravu;*
- 3) *zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici;*
- 4) *protiv bilo kćje grupe ljudi ili kolektiva na političcji, rasnci, nacionalnci, etničcji, kulturnci, vjerscji, spolnci ili drugcji osnovi kćja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu; i*
- 5) *u vezi s bilo kćjim krivičnim cjeлом iz ovog stava ovog člana zakona, bilo kćjim krivičnim cjeлом propisanim u ovom zakonu ili bilo kćjim krivičnim cjeлом u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine.*

172. Pravilno tumačenje odredbe člana 172. stav (1) tačka h) KZ BiH jeste da se djelo progona može učiniti sa svim radnjama koje, u cjelini, predstavljaju namjerno i teško, međunarodnom pravu suprotno uskraćivanje osnovnih prava, zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici.

173. Sudska praksa MKSJ o radnji izvršenja (*actus reus*) progona zauzela je slijedeće zaključke:

a) *Međunarodno običajno pravo ne podržava usku definiciju progona.*

b) *U svrhcji interpretaciji progona sudovi ukazujuju cjele kao što su ubistvo, istrebljerje, mučenje i druga teška cjele protiv fizičkog integriteta kao što su ona sada navedena u članu 5. Statuta MKSJ.*

c) Progon može obuhvatati i razna druga cjela diskriminacije kćja uključuju atake na politička, društvena i ekomska prava.

d) Progon se obično koristi kako bi se opisalo niz cjela, a ne jedno zasebno cjelo. Djela progona obično tvore dio politike ili barem prakse kćja sljedi određeni obrazac i moreju se posmatrati u svom kontekstu. U stvarnosti se cjela progona često vrše u skladu sa politikom diskriminacije ili rasprostranjrenom diskriminirajućom praksom.

e) Kao korolar stavki, diskriminirajuća cjela za kćja se tereti kao za progon ne smju se posmatrati izolirano. Neka od pomenutih cjela mogu sama po sebi ne biti tako teška da predstavljaju zločine protiv čovječnosti. Na primjer ograničenja kćja se nameću određencij grupi kako bi se ograničila njihova prava učestvovanja u određenim aspektima društvenog života (kao što su posjete javnim parkovima, pozorištima ili krjižnicama) predstavljaju diskriminaciju, kćja je sama po sebi za pokudu; no, ona sama po sebi možda ne predstavljaju progon. Ta cjela se ne smju posmatrati izolirano.³⁷

174. Progon je oblik diskriminacije na osnovu rase, religije ili političkog mišljenja, sa namjerom i rezultatom kršenja temeljnih prava pojedinca.³⁸ Nije nužno postojanje zasebnog djela nečovječne prirode da bi postojao progon, već i sama diskriminacija čini djelo nečovječnim. Zločin progona obuhvata najrazličitija djela uključujući između ostalog djela fizičke, ekomske ili pravne prirode kojima se krše osnovna ili temeljna prava pojedinca. Diskriminacija predstavlja jedan od navedenih elemenata koji je neophodan za dokazivanje počinjenja krivičnog djela progona.

175. Imajući u vidu navedeno, Apelaciono vijeće ovog Suda je u predmetu *Ratko Bundalo i dr.* zauzelo stanovište da krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, učinjeno progonom predstavlja samostalno, alternativno postavljeno djelo, koje može biti učinjeno na jedan od načina pobrojanim u tačkama 172. stav 1. tačke a) do k) KZ BiH, ali i radnjama koje su sadržane u drugim odredbama KZ BiH, a koje radnje zajedno predstavljaju grubo i flagrantno uskraćivanje, na diskriminatornoj osnovi, nekog temeljnog prava koje je utvrđeno međunarodnim ili konvencijskim pravom, a koje doseže isti stepen težine kao i druga djela zabranjena članom 172. KZ BiH.

176. Diskriminatorski odnos optuženog prema pripadnicima drugog naroda a bio je i manifestovao se na više načina.

---

³⁷ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Kupreškić*, paragraf 615.

³⁸ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Tadić*, parografi 697 i 710.

177. U konkretnom slučaju, žrtve zločina bošnjačke nacionalnosti opštine Prijedor jesu odabrane isključivo na temelju svoje pripadnosti određenom narodu. Kada su u pitanju žrtve iz tačke 4.odnosno ... porodica i prema njima se postupalo na takav način jer su hranom snadbjevali Bošnjake koji su se krili po šumama.

178. Diskriminatorski odnos optuženih vidljiv je iz načina ophođenja prema civilima, kako je to detaljno opisano u osuđujućem dijelu izreke presude.

179. Tako u odnosu na optuženog Miću Jurišića, iz provedenih dokaza jasno se može zaključiti da je isti učestvovao u ubistvima bošnjačkih (muslimanskih) civila u naselju Čarakovo, odnosno, na osnovu njegovog nečovječnog ophođenja prema istima, prvo u naselju Čarakovo i Hambarine. Kako to proističe iz iskaza svjedoka očevideca događaja za koje je optuženi oglašen krivim, optuženi je inkriminisane radnje počinio samo iz razloga što su isti bili muslimanske nacionalnosti, postupajući pri tom krajnje okrutno. Optuženi je kroz radnje poduzete prema malodobnoj MV pokazao nečovječan odnos neobazirući se što je riječ petogodišnjem djetetu, samo iz razloga što je majka djeteta davala hranu licima bošnjačke nacionalnosti, koji su se od progona krili po šumama.

180. Prema provedenim dokazima, za optuženog nije postala neposredna opasnost po život i tijelo od grupe koja je bila predmet izvršenja krivičnog djela, pa je očigledno da je motiv za izvršenje djela za tačke optužnice za koje je Vijeće osudilo optuženog bio isključivo diskriminatorski odnos prema stanovništvu nesrpske nacionalnosti.

181. Vijeće u svrhu označavanja u izreci i obrazloženju presude povremeno koristi termin „Bošnjaci“ ili „bošnjački“, koji nije bio opšteprihvaćen u vrijeme izvršenja krivičnog djela, ali se radi o historijskom, etničkom i kulurološkom terminu, koji obuhvata, između ostalog, i jedinstvo vjere/religije, te ovo Vijeće prihvata da se osnov diskriminacije prema grupi Bošnjaka u ovom predmetu može definisati kao vjerski osnov. Etnička, odnosno nacionalna i vjerska osnova usko su povezane i također sadržane u terminu *Bošnjak*. Pod navedenim se misli na osobe muslimanske nacionalnosti.

182. Dakle, Vijeće je na temelju svih provedenih dokaza nesumnjivo zaključilo da je optuženi u izvršenju pojedinačnih inkriminacija za koje je oglašen krivim postupao sa diskriminatorskom namjerom.

(b) **Kvalifikacija ubistva iz tačke a) stav 1. člana 172. KZ BiH**

183. Vijeće je na temelju provedenih dokaza, van svake razumne sumnje zaključilo da je optuženi svojim radnjama u tačkama 1. i 5. ostvario sva bitna obilježja djela ubistva iz tačke a) stav 1. člana 172. KZ BiH.

184. Tačka a) citirane odredbe podrazumijeva sljedeće elemente:

- *da je osoba lišena života i*
- *da je lišenje života izvršeno iz direktnog umišljaja, jer je optuženi bio svjestan svrhe radnje izvršenja i htio rijeno učinjenje.*

185. Na gotovo identičan način ova pojedinačna inkriminacija propisana je i Statutom MKSJ, pa je Vijeće imalo u vidu i njihovu definiciju ubistva, kao "protuzakonitog i namjernog lišavanja života judskog bića".³⁹

186. *Mens rea* ili stanje svijesti kod počinitelja podrazumijeva postojanje umišljaja da ubije ili da nanese teške tjelesne povrede koje će vjerovatno rezultirati smrću, ali je bezobziran u pogledu toga da li će dodi do smrtnog ishoda ili ne.⁴⁰ Žalbeno vijeće zaključilo je da *mens rea* obuhvata i direktni i eventualni umišljaj.⁴¹

187. Vijeće će u dijelu presude koji govori o individualnoj odgovornosti optuženog detaljno iznijeti razloge na kojima zasniva zaključak da je optuženi, djelujući kao

---

³⁹ Presuda Pretresnog vijeća MKSR u predmetu *Akayesu*, paragraf 589; Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Jelisić*, paragraf 35; Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Zoran Kupreškić i drugi*, paragraf 560-1

⁴⁰ Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Zejinil Dešalić i drugi* (predmet „Čelebići“), paragraf 439; Presuda Pretresnog vijeća MKSR u predmetu *Akayesu*, paragraf 589; Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Dario Kordić i drugi*, paragraf 236

⁴¹ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Pavle Strugar* („Dubrovnik“), paragraf 270.

izvršilac i kao saizvršilac umišljajno ostvarili sva obilježja bića krivičnog djela ubistvo iz tačke a) stav 1. člana 172. KZ BiH.

188. Naime, kada se radi o krivičnom djelu Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH moguće je sa više radnji ostvariti obilježja ovog krivičnog djela, obzirom da radnje izvršenja ne predstavljaju samostalno djelo svaka za sebe, nego sa ostalim radnjama izvršenja tvore jedno samostalno krivično djelo Zločina protiv čovječnosti.

(c) Promjena kvalifikacije mučenja u nečovječno postupanje iz tačke k) stav 1. člana 172. KZ BiH

189. Obzirom da je optuženi oglašen krivim i za radnje nečovječnog postupanja u tačkama 3. i 4. osuđujućeg dijela izreke presude, Vijeće je prilikom ispitivanja kvalifikacije djela razmotrilo elemente mučenja i elemente nečovječnog postupanja, kao i dokaze provedene na okolnosti radnji koje je Tužilaštvo kvalifikovalo kao mučenje.

190. U konkretnom slučaju nije sporno da su oštećeni i to malodobna MV i članovi njene porodice (tačka 3 izreke presude), kao i oštećeni Faik Hodžić zadobili povrede tjelesnog integriteta, a što će biti posebno obrazloženo u dijelu koji se odnosi na pojedinačne inkriminacije, te je opravdano zaključiti da je događaj, koji su preživjeli oštećeni, takve prirode da zasigurno može prouzrokovati tešku duševnu patnju, zbog čega je optuženi Mićo Jurišić i oglašen krivim za navedene radnje.

191. Međutim, Vijeće nalazi da se u radnjama činjenično opisanim u tačkama 3., 4. i 5. (u odnosu na Mirhada Behlića) izreke presude ne ostvaruju bitna obilježja krivičnog djela mučenja, nego nečovječnog postupanja.

192. Prilikom definisanja nekog krivičnog djela u skladu sa međunarodnim humanitarnim pravom, potrebno je imati na umu specifičnosti tog korpusa prava osobito u odnosu na definiciju termina „mučenje“ koji postoji u kontekstu zaštite ljudskih prava. Pretresno vijeće MKSJ u predmetu *Kunarac* podrobnom analizom odredbi Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine, Konvencije protiv

torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupka iz 1984. godine, Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda iz 1950. godine iznijelo zaključak da djelo mučenja u okviru međunarodnog humanitarnog prava uključuje slijedeća obilježja: (i) *nanošenje, a jelom ili propustom, teške tjelesne ili duševne boli ili patnje; (ii) djelo ili propust moraju biti namjerni; (iii) motiv a jela ili propusta mora biti iznuđivanje informacija ili priznanja....*”.⁴²

193. Kada se ima u vidu činjenični opis radnji optuženog iz tačke 3. i 4. osuđujućeg dijela izreke presude jasno se vidi i zaključuje da optuženi, koji je kako je Vijeće utvrdilo poduzeo radnje prema oštećenim, nije radio sa namjerom na od njih iznudi neko priznanje ili pak da dobijanje određenih informacija. Naime iz opisa radnji tačke 3., a i provedenih dokaza proizilazi da optuženi zabranjene radnje prema MV i članovima njene porodice poduzima upravo zbog toga što je imao informaciju da njena majka daje hranu grupi Bošnjaka koja se krije po šumama. Isto tako, iz činjeničnog opisa radnji i provedenih dokaza na okolnost inkriminacije iz tačke 4. izreke presude, ne proizilazi da su radnje poduzete prema oštećenom Faiku Hodžiću poduzete sa namjerom iznuđivanja informacija ili priznanja, već isključivo ulaze u obilježja nečovječnog postupanja optuženog učinjenog sa diskriminatornom namjerom.

194. Značenje nečovječnog postupanja u kontekstu međunarodne prakse, podrazumijeva *namjernu radnju ili propust*, to jest, radnju koja je objektivno sudeći, *namjerna*, a ne slučajna, i koja uzrokuje tešku duševnu ili fizičku patnju ili predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo ili povrede tjelesnog integriteta.

195. Imajući u vidu da se za ovu kvalifikaciju traži „*namjera*“, odnosno direktni umišljaj, a imajući u vidu da je umišljaj optuženog u konkretnom slučaju bio usmjeren isključivo na ranjavanje, povrijeđivanje, tešku fizičku ili duševnu patnju oštećenih, Vijeće je u odnosu na nastupjeli posljedice zaključilo da je optuženi postupao sa direktnim umišljajem, te je utvrdilo krivicu optuženog za pravnu kvalifikaciju djela nečovječnog postupanja, ili kako je to tačno definisano u KZ BiH: „*druga nečovječna cjela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja*“.

---

⁴² MKSJ, Tužilac protiv Kunarca i dr., stav 142.

196. U dosadašnjoj praksi Suda BiH⁴³ zaključeno je da specifični elementi „drugih nečovječnih djela“ iz tačke k) stav 1. člana 172. KZ BiH podrazumijevaju:

- *radrju ili propust težine slične težini ostalih radrji iz člana 172. stav 1. KZ BiH,*
- *da su ta radrja ili propust prouzročili tešku duševnu ili ijelesnu patru ili oz.jedu, odnosno, da predstavljaju težak napad na judsko dostačjanstvo i*
- *da su radrju ili propust narjerno izvršili optuženi ili lice, odnosno lica, za čje radrje i propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost.*

197. Da bi se procijenila težina nekog djela, nužno je razmotriti sve činjenične okolnosti.⁴⁴ Neke od tih okolnosti mogu uključivati: karakter radnje ili propusta, kontekst u kojem su se oni dogodili, osobne prilike žrtve, uključujući starost, spol i zdravstveno stanje i tjelesne, psihičke i moralne posljedice tog čina na žrtvu.⁴⁵

198. Dovoljno je da povreda ili patnja bude stvarna i ozbiljna, odnosno, nije nužno da bude trajna. Međutim, dugoročni efekti počinjenog djela relevantni su kod utvrđivanja njegove ozbiljnosti.⁴⁶

199. Prvostepeno vijeće u predmetu protiv *Momira Savića*⁴⁷ navelo je i primjere nečovječnih djela iz prakse MKSJ:

- *sakačerje ili nanošerje teških ijelesnih povreda;*
- *premlaćivanje i druge nasilne radnje;*
- *nanošenje povreda;*
- *teške povrede ijelesnog ili duševnog integriteta;*
- *ozbijan napad na judsko dostačjanstvo;*
- *prisilni rad kcji je izazvao tešku duševnu ili ijelesnu patru ili povredu, ili je radrja predstavljala ozbijan nasrtaj na judsko dostačjanstvo;*

---

⁴³ Savić, prvostepena presuda, strana 47., Rašević i drugi, prvostepena presuda, strana 51., Męjakić i drugi, prvostepena presuda, strana 191-192, Božić i drugi, prvostepena presuda, strana 51.

⁴⁴ Savić, prvostepena presuda, strana 47.

⁴⁵ Ibid, strana 47.

⁴⁶ Ibid, strana 48.

⁴⁷ Ibid, strana 48.

- *deportacija i prisilno premještanje grupe civila;*
- *prisiljavarje na prostituciju i*
- *nestajarje judi pod prisilom.*

200. *Mens rea* za nečovječna djela iz ovog člana zadovoljen je kada je počinilac, u trenutku činjenja ili nečinjenja imao namjeru da nanese tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili da izvrši težak napad na ljudsko dostojanstvo žrtve, ili ako je znao da će to njegovo činjenje ili nečinjenje vjerovatno prouzrokovati tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili teški napad na ljudsko dostojanstvo i ponio se sa bezobzirnom nepažnjom prema tome.⁴⁸

201. Dakle, Vijeće je nakon ocjene provedenih dokaza zaključilo da je optuženi Mićo Jurišić, radnjama opisanim u tačkama 3. i 4. osuđujućeg dijela izreke presude ostvario obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) i tačkom k) KZ BiH, sve u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. KZ BiH.

C. POJEDINAČNE INKRIMINACIJE PO TAČKAMA IZREKE PRESUDE

202. Vijeće je, nakon provedenog dokaznog postupka, nesumnjivo zaključilo da je optuženi, djelujući u svojstvu izvršioca i saizvršilaca (u tačkama 1. i 4.), postupao sa diskriminatorskom namjerom i sa direktnim umišljajem, te se činjenično opisanim radnjama iz izreke presude ostvario sve elemente ubistva iz tačke a) i nečovječnog postupanja iz tačke k) stava 1. člana 172. KZ BiH.

203. Vijeće će u narednom dijelu iznijeti razloge na kojima zasniva svoj zaključak o odgovornosti optuženog za navedena djela.

Tačka 1. izreke presude – ubistvo Mehmeda Brkićao i SM

204. U pogledu inkriminacije iz tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude, kojom se na teret stavlja optuženom da je sa drugim licima počinio ubistvo civila Mehmeda Brkića i S.M., u naselju Čarakovo, opština Prijedor, koji su prethodno nezakonito lišeni slobode dana 23. jula 1992. godine od strane optuženog Jurišića i još nekoliko naoružanih lica.

---

⁴⁸ *Ibid*, strana 48.

205. Na navedenu okolnost u toku postupka pred sudskim Vijećem saslušani su svjedoci Ibrahim Brkić, Sebina Brkić, Firdesa Brkić, Jasmina Brkić Poepel, Muhamed Brkić i svjedok S-6.

206. Svjedok Sebina Brkić u svom svjedočenju na glavnem pretresu navodi da je dana 23. jula 1992. godine, kada je bilo čišćenje u Čarakovu, njen djever, Mehemed Brkić bio u kući, te su čuli da ide vojska. Kad je došla vojska do njegove kuće, Mićo Jurišić, a kojeg svjedok poznaje iz gradskog autobusa, pozvao je njenog djevera da ide sa njim. Kritične prilike optuženi je imao kokardu na glavi, bradu i bio je naoružan. Svjedok navodi da je bilo više od 30 vojnika. Također, svjedoku je poznato da su te prilike odveli i sina od svjedoka S-6. Svjedok je izjavila da joj nije poznato ko je ubio njenog djevera, ali zna da ga je Mićo Jurišić, njegov komšija odveo.

207. Svjedok Firdesa Brkić navodi da je s prozora svoje kuće, koja je udaljena 20-30 metara od kuće njezinog djevera Mehmeda Brkića, vidjela vojsku i Mehmeda Brkića koji je stajao ispred kuće. Također, svjedok navodi da je sljedeće jutro, 24.07.1992. godine, jetrva rekla da je ubijen njen djever Mehemed Brkić iza Šarčevića kuće, nakon čega je zajedno sa svekrvom otišla iza te kuće, koja je bila udaljena nekih 30-40 metara, samo preko njive, i vidjela kako leže njih dvojica (Mehemed i sin svjedoka S-6).

208. O odvođenju Mehmeda Brkića i lica S.M., govorila je i kćerka Mehmeda Brkića, Jasmina Brkić-Poepel, koja navodi da je 23.07.1992. godine došao Mićo Jurišić, inače je bio vozač autobusa koga je poznavala od ranije, oko 8-9 ujutro i rekao je njenom ocu: "*Brkić, polazi s nama*", s njim je tada bio red vojske, Mićo je bio prvi, imao je bradu, uniformu, ne sjeća se boje, i oružje, otac ga je poslušao i krenuo s njim. Nakon toga su ušli u kuću SM, izveli ga. Mićo je rekao da neće ništa biti, da ide na saslušanje, da će se brzo vratiti, svjedok je gledala kada su ga odvodili, jer je njen kuća 10 m od glavne ceste, te je vidjela kako joj otac ide cestom prvi s rukama iznad glave, onda su pokupili Bucu Musić, tu je stajao Mićo Jurišić. Osim Miće tada je bilo puno vojnika, kolona, ne sjeća se sada ostalih, znala je Miću Jurišića od njih, jer ju je vozio 4 godine u školu u Tukove. Sljedeći dan je saznala da su pronađeni njezin otac i SM, iza kuće Ibrahima Šarića, ubijeni. Svjedok ne zna ko je ubio njezinog oca i SM.

209. Svjedok S-6, prilikom svjedočenja na glavnem pretresu ističe da je 23.07.1992. godine, optuženi Mićo Jurišić, naoružan i sa grupom vojnika, došao pred njenu kuću vodeći u pratnji komšiju Mehmeda Brkića, potom je pretresao SM i odveo ih u pravcu kuće Ibrahima Šarčevića. Svjedokinja je preklinjala optuženog da joj ne odvodi sina ali se on oglušio i odveo ga, nakon čega je ona ušla u kuću Adema Hodžića koja se nalazila na oko 10 m od kuće Ibrahima Šarčevića, kod čije kuće su njen sin i Mehmed Brkić ubijeni. Svjedokinja navodi da je vidjela kako optuženi puca u pravcu oštećenih, a kasnije je vidjela tijela Mehmeda i njezinog sina, kako zajedno leže.

210. Obrana je prilikom ispitivanja ove svjedokinje prezentovala joj izjavu iz istrage, u kojoj svjedokinja nije rekla da je vidjela da je Mićo ubio njenog sina, objašnjavajući to da se bojala da kaže, ali da je i tada vidjela sa prozora da optuženi ubija njezinog sina, a što je na upit predsjednice vijeća i ponavlja da je sigurna da je njenog sina ubio Mićo Jurišić, te pojasnila razliku u odnosu na kazivanje iz istrage. Svjedokinja je navela da se bojala o tome pričati, budući da joj je optuženi Mićo Jurišić komšija, pa čak i kum.

211. Vijeće je uvidom u izjavu ove svjedokinje zaista utvrdilo da nije navela da je vidjela kako optuženi puca u njenog sina i Mehmeda Brkića, ali je po ocjeni Vijeća dala razložno i logično objašnjenje zašto nije smjela pričati da je sve to vidjela. Naime, svjedokinja je i u tom zapisniku iz istrage iskazala strah zbog svjedočenja i zatražila mjere zaštite, na osnovu čega Vijeće zaključuje da je zaista iskrena kada govori da je imala strah od optuženog budući da su komšije i da se jako dobro poznaju. Jasno je da svjedokinja nakon što je dobila mjere zaštite, te kada je predmet došao u fazu glavnog pretresa, svjedoči bez straha, iskreno i uvjerljivo, a što je i svrha dodijeljenih joj mjera zaštite. Na osnovu samog svjedočenja S6, kao i drugih saslušanih svjedoka, Vijeće nije moglo zaključiti da svjedokinja ima motiv ili razlog da optuženog lažno tereti, a nema sumnje da ga dobro poznaje, bili su komšije čak i kumovi. Kada je u pitanju ocjena iskaza svjedokinje S6, Vijeće cijeni da bez obzira što nije u istrazi navela da je vidjela upravo optuženog Jurišića da ubija njenog sina i Mehmeda Brkića, Vijeće njene razloge cijeni opravdanim. Vijeće cijeni da je svjedokinja na glavnom pretresu,

uz mjere zaštite koje su joj dodijeljene, imala mogućnost da svjedoči bez straha za svoju sigurnost, što i jeste svrha zbog koje su joj dodijeljene mjere zaštite.

212. Prilikom ocjene njenog iskaza Vijeće je imalo u vidu da je u opisu cjelokupne situacije u kojoj optuženi dolazi u naselje u Čarakovo, sprovodi civile Mehmeda Brkića i S.M, gdje im je naredio da digne ruke iznad glave, kretao se naoružan iza njih, gdje ih dalje sprovodi sa namjerom da ih liši života.

213. Po tom pitanju iskaz S6 je potkripljen iskazima drugih svjedoka, na osnovu kojih je Vijeće van svake razumne sumnje moglo da utvrdi prisustvo optuženog na mjestu događaja, kao i radnje koje poduzima.

214. Dakle, svjedoci očeviđeni odgovđenja Mehmeda Brkića i SM, jasno i nedvosmisleno opisuju da je optuženi učestvovao u tome, identificuju ga kao osobu koju od ranije znaju kao vozača autobusa. Njihovi iskazi su u tom dijelu podudarni, nadopunjuju se saglasno po pitnaju odlučnih činevnica, zbog čega ih je vijeće ocijenilo pouzdanim i vjerodostojnim. Svako od svjedoka je ispričao što mu je poznato, što je imao priliku vidjeti. Vijeću je sasvim jasno da nisu svi svjedoci imali priliku vidjeti iste detalje, zbog prilika koje su vladale kritičnog dana. Jasno je da je u vrijeme kada se sve dešava, kako svjedoci saglasno opisuju „čišćenje sela Čarakovo“, kada vojska ulazi u selo, pretresa kuće i pojedine civile, odvodi dvojicu civila, kada nesporno vlada strah i panika i ostalih prisutnih lica. Jasno je i to da u strahu za vlastitu sigurnost nisu smjeli dalje pratiti šta se dešava sa Mehmedom Brkićem i SM, kao što je i logično da majka SM, u strahu za svoje dijete nastoji da vidi šta će se sa njim destiti i kuda ga vojnici odvode.

215. Nakon ovako utvrđenog činjeničnog stanja, Vijeće je ispitalo da li su se u opisanim radnjama optuženog Miće Jurišića stekla sva bitna obilježja djela ubistvo iz tačke a) stav 1. član 172. KZ BiH , te je u tom cilju analiziralo njegove pojedine elemente:

- da je osoba lišena života
- da je lišenje izvršeno iz direktnog umišljaja, jer je optuženi bio svjestan svoje radnje izvršenja i htio je učinjenje te radnje.

216. U tom kontekstu, korisno je ukazati i na praksu pretresnog vijeća MKSJ u predmetu Krnojelac gdje je zaključeno da se „Činjenica smrti žrtve može izvesti posrednim zaključivanjem na osnovu ukupnih dokaza koji su predočeni (...) vijeću. Dovoljno je utvrditi da je jedini razuman zaključak koji se može izvesti iz raspoloživih dokaza taj da je smrt žrtve nastupila kao posljedica djela ili propusta optuženog ili jedne ili više osoba za koje je optuženi krivično odgovoran.“.

217. Analizirajući sve provedene dokaze kako pojedinačno tako i u međusobnoj vezi, kako iskaze saslušanih svjedoka, tako i materijalnu dokumentaciju uloženu u spis, Vijeće se van svake razumne sumnje uvjerilo da je optuženi ostvario sva bitna obilježja bića krivičnog djela progon ubistvom civila Mehmeda Brkića i SM u naselju Čarakovo, koje je počinio u saizvršilaštvu sa drugim srpskim vojnicima.

218. Činjenica jeste da svjedok S-6 prilikom saslušanja u istrazi nije izjavila da je vidjela da optuženi puca u njezinog sina, ali je ovu razliku objasnila na glavnom pretresu, pravdajući to strahom, a koje objašnjenje ovo Vijeće prihvata i dati iskaz svjedoka na glavnom pretresu u potpunosti nalazi istinitim i vjerodostojnim, te međusobno saglasnim u bitnim dijelovima sa iskazima drugih svjedoka. S tim u vezi, saslušani svjedoci nesumnjivo stavljuju optuženog Jurišića u mjesto i vrijeme počinjenja krivičnog djela, pri čemu treba imati u vidu da su njihovi iskazi podudarni u odlučnim činjenicama, dovoljno jasni, precizni i povezani na način koji ne dovodi do drugačijeg zaključka, osim da je optuženi kao rezervni policajac, u okviru širokog i sistematičnog napada protiv civilnog stanovništva, znajući za takav napad i kao dio tog napada poduzeo aktivno učešće u počinjenju krivičnog djela ubistva oštećenih, tako što ih je sa drugim naoružanim licima, izveo iz njihovih kuća i odveo u nepoznatom pravcu, da bi naredni dan njihova tijela pronađena iza kuće Ibrahima Šarića u naselju Čarakovo.

219. Optuženi je djelo počinio sa direktnim umišljajem, jer je bio svjestan mogućnosti nastupanja smrтne posljedice u odnosu na oštećene, i istu je htio, tako da se i ostvarila budući da oštećene civile izvodi iz kuća i odvodi u nepoznatom pravcu, da bi oštećeni ubrzo pronađeni mrtvi na mjestu koje je bilo relativno udaljeno od njihovih kuća, čime je optuženi na odlučujući način doprinio izvršenju krivičnog djela i

kao saizvršilac preduzetim radnjama ostvario bitna obilježja bića krivičnog djela ubistvo iz tačke a) stav 1. član 172. KZ BiH u vezi sa članom 29. KZ BiH.

220. Dokazima odbrane po ocjeni ovog Vijeća nije doveden u pitanje ovakav zaključak, već naprotiv određene činjenice o kojima su govorili svjedoci Tužilaštva potvrdili su i svjedoci odbrane. Tako je svjedok odbrane Basrak Milan potvrdio da je optuženi prije rata radio kao vozač autobusa, te činjenicu da je u toku rata bio rezerni policajac PS Tukovi.

221. Svojstvo optuženog, te njegovo angažovanje i na pojedinim zadacima, objasnio je i svjedok odbrane Mile Dražić, koji je u relevantnom periodu obnašao dužnost komandira Stanice milicije u Tukovima. Svjedok je potvrdio da je optuženi bio u rezernom sastavu, te da je u kritično vrijeme bio angažovan u stanici u Tukovima.

222. Dakle, jasno je da je Vijeće na raspolaganju imalo iskaz samo jednog svjedoka koji je vidio samo ubistvo dva lica od strane optuženog. Međutim, imajući u vidu da je iskaz ovog svjedoka jasan, nedvosmislen, u bitnim dijelovima potkrijepljen iskazima drugih svjedoka, te da svjedok nema razloga da neosnovano tereti optuženog i nije doveden u pitanje drugim dokazima, Vijeće je optuženog oglasilo krivim za krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) - ubistvom dva lica u naselju Čarakovo, dana 23.07.1992. godine.

Pokušaj ubistva Hasana Osmanovića (tačka 2. osuđujućeg dijela izreke presude)

223. Tačkom 2. osuđujućeg dijela izreke presude optuženom Mići Jurišiću stavlja se na teret da je: "Oko polovine mjeseca jula 1992. godine, u naseju Hambarine, općina Prijedor, na lokaciji zvanič Šumarak Gaj, gdje se skrivala grupa civila Muslimana i Roma iz Hambarine, i to Hasan Osmanović, Hajrudin Osmanović, Đevad Dženanović, zaštićeni svjedok "S-1", Ibrahim Ferhatović, Senad Selimović, Merim Čaušević i Ferid Žerić, pucao sa više hitaca iz pištoja prema tim civilima, u narrjeri da ih ubije, te je pogodio civila Hasana Osmanovića u petu desne noge, a ostali civili su uspjeli da se razbjede u okolne šume iznad Čarakova i Hambarina;"

224. Kada je riječ o tački 2. izreke osuđujućeg dijela presude, odnosno pokušaju ubistva civila Muslimana i Roma iz Hambarina, i to Hasana Osmanovića, Hajrudina Osmanovića, Đevada Dženanovića, svjedoka sa mjerama zaštite S-1, Ibrahima Ferhatovića, Senada Selimovića, Merima Čauševića i Ferida Žerića, koji su se mjesecu julu 1992. godine, na lokaciji Šumarak Gaj, opština Prijedor, skrivali od srpske vojske i policije, iskaz su pred sudom dali svjedoci Dževad Džananović, Hajrudin Osmanović, svjedok S-1, Vahid Brdar, te je pročitan iskaz svjedoka Hasana Osmanovića.

225. Dakle, analizom iskaza svih svjedoka na ovu okolnosti, koji su saglasni i podudarni, u bitnim dijelovima, Vijeće se van svake razumne sumnje uvjerilo da je optuženi Mićo Jurišić, postupajući sa direktnim umišljenjem i sa diskriminacionom namjerom, počinio progon, tako što je pokušao ubistva grupe civila, Muslimana i Roma iz Hambarina, kada je pucao iz više hitaca iz pištolja prema civilima koji su bježali, kada je uspio pogoditi civila Hasana Osmanovića u petu desne noge.

226. Svjedok Dževad Džananović opisuje kako je jedne prilike, dok se u šumi krio sa S-1, Ibrahimom Ferhatovićem, Feridom Žerićem, Merimom Čauševićem i još jednim, polovinom mjeseca juna, video optuženog Miću Jurišića kako drži uperen pištolj u njih, on je od njega bio 10-tak metara udaljen, u plavoj uniformi, tada su oni počeli bježati, a Mićo je počeo pucati za njima, oni su bježali kroz šumu, čuli su se rafali. Kada su stali da se odmore Hasan Osmanović je rekao prisutnima da je ranjen, kome su onda izvadili taj metak. Svjedok u unakrsnom ispitivanju navodi da je bio pripadnik Garavog voda, što na pitanje predsjednice vijeća objašnjava da ih je u vodu bilo 5-6, nisu imali uniforme niti oružje niti su bili ikakva vojna ili paravojna formacija, tako su se zvali jer su svi momci bili crne kose, pomagali su narodu oko nabavke hrane, te su s njim u vodu bili ovi što su bili s njim u Čarakovu dok su bježali, niko nije imao oružje. Svjedok je naglasio da optuženog Jurišića od prije rata dobro poznavao jer je vozio autobús i siguran je da ga je prepoznao u tom trenutku.

227. Iskaz ovog svjedoka potkrijepljen je svjedočenjem svjedoka sa mjerama zaštite S1, Hajrudin Osmanović, koji je te prilike pogoden u petu desne noge.

228. Svjedok S-1 opisuje događaj u mjestu Gaj, da dok je sjedio s komšijama i igrao karte, da su ugledali Miću Jurišića sa još nekim licima, te su se razbježali, a ovi su počeli pucati, pucano je i rafalno i pojedinačno, i iz pištolja i iz pušaka, bila je to

grupa od najmanje njih 10. Svjedok je bježao u pravcu Čarakova, i tamo kada je došao, došao je i Hasan Osmančević, koji je tom prilikom pogođen u petu kako navodi pištoljem Magnum, od Miće Jurišića, a to zna jer je samo Mićo imao taj Magnum, i to svi znali i po tome je bio poznat. Optuženog poznaće od prije rata, kao vozača autobusa. Svjedok S-1 je u istrazi, a što mu je branilac optuženog predočio prilikom unakrsnog ispitivanja, u pogledu poznavanja optuženog i identiteta lica koje je kritične prilike pucalo za njima, govorilo drugačije, na način da izvjesnog Miću iz Tukova nije poznavao, odnosno da niko nije govorio o imenima, odnosno da je neko nekoga prepoznao iz grupe koja je pucala. Ove razlike svjedok na glavnem pretresu objašnjava da je tačno da optuženog nije lično poznavao, ali da ga je poznavao kao šofera iz viđenja, odnosno da se sjeća da mu je Ferid Žerić rekao da je tu bio Mićo.

229. Pročitani iskaz svjedoka Hasana Osmanovića potvrđuje da je optuženi Mićo Jurišić kritične prilike u šumi pucao za njima, te da je on tada pogođen u petu. Svjedok Hajrudin Osmanović navodi da ne zna ko je pucao, ali da se sjeća da je neko iz njihove grupe povikao: „... čuvajte se, puca se, čuvajte se Mićo..“.

230. Svjedok Vahid Brdar na glavnem pretresu potvrđuje ranije dat iskaz u istrazi da je kritične prilike, kada je ranjen Hasan Osmanović, kojem su poslije vadili metak, pucao Drago Tintor, koji je došao sa grupom vojnika. Također, ovaj svjedok ističe da on ne poznaće Miću.

231. Svi navedeni svjedoci su saglasni da je na njih kritične prilike pucao optuženi Mićo Jurišić, da su se oni nakon što je prema njima otvorena vatra počeli bježati, da je prilikom bježanja ranjen Hasan Omerović. Svjedoci saglasno opisuju da je optuženi kada ih je primjetio da se kriju u šumi, skrivajući se približio se njima i otvorio vatru svjestan da uslijed toga nekog od njih može biti pogoden i lišen života.

232. Prilikom ocjene dokaza Vijeće je određene nepreciznosti iskaza iz istrage i svjedočenja svjedoka S-1 na glavnem pretresu, na koje je odbrana ukazivala, po mišljenju Vijeća ne ugrožavaju na odlučujući način kvalitet i pouzdanost iskaza u cjelini, niti umanjuju kvalitet svjedočenja u pogledu odlučnih činjenica. Naime, prilikom ocjene iskaza Vijeće mora imati u vidu protek ogromnog broja godina od kako se događaj desio do momenta kad o tome svjedoči na glavnem pretresu. Sasvim je logično da se ne može svjedok sjetiti svih detalja, ali je važno da je iskaz svjedoka

pouzdan po pitanju odlučnih činjenica za ovaj predmet, što po ocjeni Vijeća kada je u pitanju svjedok S10 ničim nije dovedeno u pitanje.

233. Vezano za iskaz svjedoka Vahida Brdara, činjenica je da on identificira drugu osobu koja je kritične prilike pučala prema njima, međutim potrebno je napomenuti da svjedok navodi da je tada došla grupa vojnika, a da on ne poznae optuženog Jurišića. Međutim i svjedok Brdar po pitanju ranjavanja Hasana Osmanovića i pomaganju da se izvadi metak iz njegove noge, u potpunosti saglasano svjedoči sa iskazima svjedoka koji su poznavali optuženog Jurišića i koji su izričiti u tvrdnji da je optuženi pucao prema njima.

234. Dakle, imajući u vidu navedene iskaze svjedoka koji su saglasni u odlučnim dijelovima, te koji ničim nisu dovedeni u sumnju, Vijeće je optuženog Miću Jurišića oglasilo krivim i po ovoj tački optužnice. Vijeće cijeni da se u radnjama optuženog, odnosno to što je nasumice pucao u pravcu oštećenih sa namjerom da ih liši života, odnosno u najmanjoj mjeri je pristao da uslijed njegovog postupka može nastupiti smrt ili ranjavanje lica prema kojim puca, ostvaruju bitna obilježja djela Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) – ubistvo u vezi sa članom 26. KZ BiH (pokušaj).

Tačke 3. i 4. osuđujućeg dijela izreke presude – nečovječno postupanje

235. U pogledu tačke 3. izreke osuđujućeg dijela presude (tačka 5. izmijenjene optužnice), nečovječno postupanje prema mldb. M.V. Vijeće je zaključak o krivici optuženog za ovu tačku izvelo analizom iskaza svjedoka Edina Velibašića, Fadila Velibašića, Šerifa Velibašića i S-1.

236. Svjedok Edin Velibašić navodi da je jedne prilike, u 9. ili 8. mjesecu 1992. godine, sa bratom išao da traži da nešto jedu, kada je naišao na tri naoružana vojnika, imali su noževe, među kojima je prepoznao samo optuženog Miću Jurišića. Optuženi je tada rekao *Ko hrani beretke po šumama*, na što je svjedok rekao da ne zna, da bi mu rekao da stavi ruke na potiljak i opet rekao ko hrani beretke i stavio mu nož pod grlo, i svjedok je tada iz straha rekao da on nosi ljudima po šumama, da je njegova majka pekla hljeb i da je on nosio po šumama. Kada je svjedok rekao da on nosi hljeb po šumama, krenuli su u pravcu njegove kuće, držali su ruke iza vrata, svjedok je

pokazao gdje mu majka živi i kada su došli pred kuću, optuženi ih je sve postrojio ispred kuće, te je pitao majku da li hrani beretke, majka se prepala, i tada je optuženi prijetio da će zaklati sestru svjedoka, M., koja je tada imala 4 godine i stavio joj nož pod grkljan. Tada su braća i majka rekli da mati hrani te ljudi. Također, i svjedok Fadil Velibašić opisuje kako je zajedno sa braćom sreo Miću Jurišića i još par vojnika, i oni su s braćom došli pred djedovu kuću, inače ga je svjedok poznavao kao prijeratnog vozača i Mićo mu je tada rekao: "*Mi vas ostavili, a vi hranite Zelene beretke..*", onda govori svjedoku je li to istina i govori ako ne prizna da će zaklati mu sestru M., kojoj i stavlja nož pod vrat, nakon čega je svjedok priznao.

237. Svjedok Šerif Velibašić navodi kako je njegovoj najmlađoj sestri jedan vojnik stavio nož pod grlo. Svjedok S-1 spominje da je Mićo bio u grupi koja je otišla kod Esme da joj zaprijeti kako kuhaju hljeb za Zelene beretke i rastjerao ih, i to samo sat vremena prije događaja u kojem je na njihovu grupu u šumi pucao optuženi.

238. Analizom iskaza svjedoka datih na ovu okolnosti, Vijeće se van svake razumne sumnje uvjerilo da je optuženi nečovječno postupao prema mldb. M.V. Činjenica da svjedok Šerif Velibašić ne identificuje optuženog Jurišića, treba posmatrati u kontekstu činjenica njegove tada starosne dobi (10 godina) i da optuženog nije poznavao, obzirom da kada govori o događaju kada je sa braćom naletio na tri vojnika, ističe da je od majke kasnije saznao da je jedan od njih bio Mićo Jurišić koji je vozio autobus, stoga ista ne dovodi u sumnju zaključak Vijeća o krivici optuženog.

239. Iz iskaza pobrojanih svjedoka Vijeće je nedvojbeno utvrdilo da je optuženi kritične prilike došao do kuće gdje se nalazila Fadila Velibašić i njeni porodici, te uzeo nož kojim je vršio pritisak na vrat djeteta M.V. koje je tada imalo oko 5 godine. Kada se uzme u obzir starosna dob oštećene M.V., a nalazeći na nesumnjiv način dokazanim da je optuženi poduzeo radnje opisane u tački 3.osuđujućeg dijela presude, Vijeće zaključuje da je uslijed radnji optuženog oštećena trpjela fizičku bol i psihičku kao i strah budući da je riječ o djetetu oko pet godina starosti, koje predstavlja posebno osjetljivu kategoriju stanovništva. Nesumnjivo su i članovi porodice trpjeli strah i psihičku bol zbog radnji optuženog, i to strah za sudbinu djeteta M.V, kao i za život i zdravlje njih samih. Vijeće je cijenilo i okolnosti inkriminisanog događaja, gdje optuženi dolazi naoružan, u pratnji drugih naoružanih lica i na opisan nečovječan način postupa prema djetetu, koje kao takvo uživa zaštitu u smislu Međunarodnog prava.

240. Po ocjeni Vijeća identitet optuženog je nesporno utvrđen, jer su ga mnogi prisutni svjedoci prepoznali i identifikovali kao lice koje poznaju kao vozača autobusa, što je nesporno optuženi Mićo Jurišić radio u prijeratnom periodu. Činjenica da svjedok Šerif Velibašić ne identificuje optuženog Jurišića, treba posmatrati u kontekstu činjenica njegove tada starosne dobi (10 godina) i da optuženog nije poznavao, obzirom da kada govori o događaju kada je sa braćom naletio na tri vojnika, ističe da je od majke kasnije saznao da je jedan od njih bio Mićo Jurišić koji je vozio autobus, stoga ista ne dovodi u sumnju zaključak Vijeća o krivici optuženog.

241. U pogledu tačke 4. izreke osuđujućeg dijela presude nečovječno postupanje prema civilu Faiku Hodžiću, ispitani su svjedoci Faik Hodžić i Indira Varmaz.

242. Svjedok Faik Hodžić navodi da su jedno jutro u zadnjoj sedmici juna ili prvoj sedmici u julu 1992. godine, pred njegovu kuću došli uniformisani i naoružani ljudi. Kada je izašao napolje djeca i žena su mu odvojeni i rečeno im je da idu u drugu kuću, a svjedok je morao otići na verandu. Lazo Basrak mu je rekao da treba da donese ličnu kartu i pasoš. Tu su bili i Drago Tintor, u vojnoj uniformi, nož oko pasa i pištolj, kao i Mićo Jurišić. Ostali su stajali ispred kuće, a njih trojica su bili sa svjedokom. Kada je donio dokumente, krenule je ispitivanje, svjedok je čučnuo i naslonio se na stol, a on je sjedio na stolici i postavljao mu je pitanja, poslije samo 2-3 pitanja krenuli su udraci. Ne zna koliko dugo su ga udarali. U prsa je udaran od Laze Basraka, Tintor ga udarao palicom po leđima. Nisu mu rekli zbog čega ga tuku. Nije bio pripadnik nikakve vojske, nije imao oružje i nije pravio nikakve incidente. Tukli su ga dok se nisu zasitili. Bio je skvrčen pod stolom i onda mu je Tintor naredio da uđe u kuhinju. Kada je ušao tamo, Tintor je ušao za njim i izvadio nož za pojasmom, dok je Mićo Jurišić bio u drugoj sobi i tražio oružje, koje svjedok nije imao. Došao je i izvadio i on nož. Tintor ga je natjerao da liže nož i psovali su mu majku balijsku. Mićo Jurišić mu je stavio nož na vrat i rekao mu da ga sekunda dijeli od toga da ga prekolje.

243. Na ove okolnosti dala je iskaz i svjedokinja Indira Varmaz potvrđuje da joj je krajem juna, početkom jula, njezin brat, Faik Hodžić, pričao kako su mu u kuću ušli Tintor, Jurišić i Basrah, a osim njih je bilo i još neke vojske, svjedokinja ih je poznavala iz viđenja, tražili su oružje. Također joj je rekao da su ga tukli, da su ga udarali, da je nož izvađen, ne sjeća se šta joj je rekao ko ga je od njih udarao, rekao je da ga je

Basrah udario čizmom u prsa, da su bili noževi, da ga je Tintor tjerao da ljubi nož, da je Mićo imao nož, da su bile prijetnje nožem. Brat joj je tada izgledao kao mrtvac.

244. Vijeće je u potpunosti poklonilo vjeru iskazu oštećenog, svjedoku Faiku Hodžiću, cijeneći da je isti dao objektivno, na detaljan način opisao radnje optuženog, kojeg je poznavao od prije rata, kako ističe „*u gradskom vodovodu kada sam bio, vozio sam se u autobusu kćer je on vozio*“ i družio se s njegovim bratom. Da svjedok istinito opisuje događaj u kojem je maltretiran i bez namjere da ikoga lažno tereti, potvrđuju njegove riječi kada na pitanje Tužilaštva da traži naknadu štete, svjedok odgovara da mu to ne treba, da je sretan što je doživio dan, što može iznijeti dio onoga šta mu se desilo.

245. Cijeneći da odbrana svojim dokazima nije uspjela osporiti iskaze svjedoka kojim Vijeće poklanja vjeru, jer nalazi da su iskreni i saglasni po pitanju odlučnih činjenica, Vijeće nalazi da je krivica optuženog za radnje opisane u tački 5. izreke presude u cijelosti dokazane. Dakle, Vijeće u svakom slučaju nalazi da je optuženi, zajedno sa drugim licima, opisanim radnjama kod oštećenog proizveo tešku fizičku i duševnu bol, čime je dosegao standard kvalifikacije *nečovječnog postupanja* za koje ga je ovo Vijeće oglasilo krivim.

Tačka 5. Izreke presude ubistvo

246. Ovom tačkom izreke presude optuženi je oglašen krivim da je zajedno sa Dragom Tintorom i još jednim nepoznatim pripadnikom vojske ili policije izvršio ubistvo Ermina Behlića i Muharema Osmanovića u naselju Čarakovo, te nečovječno postupanje prema Mirhadu Behliću. Na okolnost ovih inkriminacija na glavnom pretresu su ispitani svjedoci Mirhad Behlić, Dževad Džananović, Namka Behlić, Mirsad Brkić, Ermina Jaskić, vještak Dževad Durmišević, te je pročitan iskaz Ešefe Behlić.

247. Svjedok Mrhad Behlić opisuje događaj koji se desio krajem juna ili početkom jula mjeseca kada je došao kombi s nekoliko pripadnika srpske vojske, među kojima su bili i optuženi Mićo Jurišić i Drago Tintor. Svjedok optuženog Miću Jurišića poznaće od ranije, kao vozača autobusa u Žegeru. Navodi da su sa njim bila još dva vojnika, komšija iz sela Ismet Karupović, i jedan Rom zvani Hare, sin muzičara

koji je također ranjen. Svjedok navodi da je Mićo rekao da idu po auto Slavka Ećimovića, tada je poveo i Esmira, sina Ešrefe, te da kada su došli do kuće Fehima Behlića svjedoka je neko udario, on je od udarca pao i tad ga je Mićo Jurišić počeo tući po svim dijelovima tijela. Također su Drago, kojeg svjedok nije poznavao, i Mićo krenuli pucati iznad glava, da bi u jednom trenutku svjedok uspio pobjeći, kom prilikom je ranjen u predjelu desnog kuka. Svjedok je sa jednog brdašca, vidio gdje su Mićo i vojska doveli Ermina Behlića i jednog kako navodi Roma, to je bilo udaljeno nekih 15 metara od njih, i pucali u njih. Bio je sumrak, ali svjedok ističe da je mogao da vidi da su Mićo i oni pucali u njih. U unakrsnom ispitivanju navodi da je Ismet Karupović, koji je bio sa srpskom vojskom i Mićom, video, odnosno mogao vidjeti sve ovo što i svjedok.

248. Po ocjeni Vijeća tačnost kazivanja ovog svjedoka nije dovedena u pitanje ni prilikom unakrsnog ispitivanja, niti dokazima odbrane. Na unakrsna ispitivanja svjedok je dao jasne i argumentovane odgovore, pa je tako sasvim logično objasnio da je događaj posmatrao u obližnjoj šumi, gdje se nakon ranjavanja sklonio, objasnivši da daleko nije mogao otići jer je i sam bio ranjen, a okolo je bilo grmlje i gusta šuma.

249. Iskaz ovog svjedoka potvrdili su svedoci Dževad Džananović i Vasva Hodžić, koji su se nalazili u blizini kada se događaj desio pa su kako navode mogli čuti galamu, psovke i rafalnu paljbu.

250. Tako svjedok Dževad Džananović navodi da je u junu mjesecu vojska uhvatila Osmanović Muharema i Edina i još jednog, kako bi izgurali mercedes Slavka Ećimovića, nakon čega su počeli pucati po njima i pobili su ih. Svjedok je bio 100-tinjak metara od njih.

251. Svjedok Vasva Hodžić navodi da je čula kako pored njene kuće tuku kako navodi djecu Nermina Behlića i Muharema Osmančevića, psuju im balisjku majku, te kada su sve ispucali, smirilo se. Svjedok je ujutru vidjela njihova tijela, nije vidjela ko ih je ubio.

252. Svjedok Namka Behlić je samo čula da su u kukuruzima uhvatili Ermina, Esada Behlića, sina Hasana Osmanovića i njenog sina Mirhada.

253. U pročitanom iskazu Ešefa Behlić, majka Ermina Behlića, navodi se kako je oko dva sata poslije ponoći Ismet Karupović došao do nje, u krvavoj majici, i rekao joj kako je njezin sin ranjen. U pročitanom iskazu Ismeta Karupovića, za kojeg svjedok Mirhad Behlić na glavnem pretresu ističe da je očevidac događaja jednako kao i on,

se u potpunosti negiraju navodi svjedoka Mirhada Behlića, kao i navodi iz pročitanog iskaza svjedoka Ešefe Behlić.

254. Vještak Dževad Durmišević navodi da se u slučaju Muharema Osmanovića radi o oštećenju projektilom te da je Muharem Osmanović podlegao od strijelne povrede zdjelice, doktor Rakočević je utvrdio prirodu povrede na osnovu pronađene odjeće Muharema, odnosno šorca i majice, i vještak se slaže s tim zaključkom, inače on nema povreda na pronađenim ostacima ali ima na dobro očuvanoj odjeći. Što se tiče Ermina Behlića, vještak Durmišević objašnjava u vezi sa nastankom povrede, imao je prelom jednog rebra desno i nema drugih oštećenja pa je vjerovatno da je do povređivanja rebra nastalo od oštećenja, a u vezi s povredom vratnog pršljena također se radi o projektilu.

255. Vijeće je u potpunosti poklonilo vjeru iskazu svjedoka Mirhada Behlića, koji je saslušan na glavnom pretresu, i koji je bio prisutan kritične prilike zajedno sa ubijenim Erminom Behlićem i Muharemom Osmanovićem. Svjedok nije imao razlog ili motiv da optuženog lažno terete za nešto što nije učinio, a njegov iskaz u velikoj mjeri potkriven je izjavama drugih svjedoka prije svega Dževada Džananovića i svjedokinje Vasve Hodžić. Navodi iz iskaza svjedoka Ismeta Karupovića Vijeće nije moglo prihvatići, cijeneći prvenstveno činjenicu da je njegov iskaz pročitan, odnosno da nije mogao biti podvrgnutom direktnom i unakrsnom ispitivanju, zatim činjenicu da on tim iskazom nastoji da negira druga dva iskaza, svjedoka Mirhada Behlića i Ešefe Behlić, te naročito činjenicu da je svjedok Karupović kritične prilike bio u grupi sa srpskom vojskom i Mićom, odnosno da je bio pripadnik VRS, u kom smislu je motivisan da umanji vlastitu krivičnu odgovornost, kao i odgovornost optuženog.

256. Zbog svega navedenog, Vijeće je, van razumne sumnje, zaključilo da je optuženi Mićo Jurišić počinio radnje koje mu se i ovom tačkom optužnice stavljuju na teret, zbog čega je optuženog oglasilo krivim i po ovoj tački optužnice.

III ODLUKA O KAZNI

257. Član 2. KZ BiH u stavu 2. određuje da se "propisiva je krivičnih cjela i vrste i raspona krivičnopravnih sankcija zasniva na neophodnosti primjene krivičnopravne

prinude i rjencj srazmjernosti, jačini opasnosti za lične slobode i prava čovjeka, te druge osnovne vrijednosti.”

258. Odredbom člana 39. KZ BiH propisana je opća i posebna svrha kažnjavanja, koja se osim preodgoja učinioca sastoji i u društvenoj osudi učinjenog krivičnog djela, na način da se utječe na svijest građana o pogibeljnosti krivičnih djela, ali i o pravednosti kažnjavanja učinioca. Adekvatno kažnjavanje počinioca za učinjeno krivično djelo ima za cilj i prevenciju protipravnih ponašanja kojima se povrijeđuju ili ugrožavaju temeljne opće ili individualne vrijednosti.

259. Pri odmjeravanju kazne Vijeće se rukovodilo pravilima za odmjeravanje kazne iz člana 48. KZ BiH, što znači da je imalo u vidu sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća, a naročito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinilaca, njihove lične prilike i njihovo držanje nakon učinjenog djela, kao i druge okolnosti koje su od uticaja za odmjeravanje kazne.

260. Kada se radi o zločinu protiv čovječnosti, jasno je da su priroda i jačina opasnosti izuzetno veliki, odnosno radi se o jednom od najtežih krivičnih djela propisanih Zakonom, za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora. Prema članu 39. KZ BiH, kazna mora izraziti i društvenu osudu djela koje su optužena lica počinila. Navedeno je potvrđeno i brojnim međunarodnim dokumentima, a svi međunarodni pravni sistemi zabranjuju vršenje Zločina protiv čovječnosti i to u međunarodnom pravu predstavlja svojevrstan *Ius Cogens*, od kojeg nema odstupanja.

261. Jasno je da niti jedna kazna ne može adekvatno odraziti težinu oduzimanja života ljudi i duševnu bol nanesenu njihovim porodicama.

262. Međutim, uprkos težini zločina koji su predmet ovog postupka, prilikom odlučivanja o visini kazne, Vijeće se vodilo i obavezom da kaznu treba individualizirati, odnosno da je potrebno svakome od optuženom odmjeriti kaznu isključivo na osnovu njihovog konkretnog doprinosa i radnji kojima je djelo počinio, te olakšavajućih i otežavajućih okolnosti.

263. U konkretnom slučaju, Vijeće se kretalo u okviru opšteg minimuma i maksimuma predviđenog odredbom člana 172. KZ BiH, koji za ovo krivično djelo predviđa kaznu od najmanje 10 godina ili kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju do 45 godina.

264. Prilikom odmjeravanja kazne, Vijeće je imalo u vidu i činjenicu da optuženi Mićo Jurišić nije organizator zločina. Međutim, činjenica je da optuženi ni u jednom trenutku nije izrazio svoje neslaganje sa onim što se dešava, nego poduzima radnje u kojima učestvuje, odnosno doprinosi ostvarenju progona nesrpskog stanovništva općine Prijedor.

265. Vijeće je cijenilo pri tom da je uslijed radnji optuženog nastupila smrtna posljedica za tri lica, da je pokušao ubistvo više lica, kako je to opisano u tački 2. izreke resude, te nečovječno postupanje prema većem broju lica od kojih je jedno petogodišnje dijete, prema kojem nije uzeo u obzir da je riječ o bespomoćnom djetetu, koje kao takvo uživa posebnu zaštitu u vrijeme sukoba, što je cijenjeno kao otežavajuća okolnost.

266. Kao olakšavajuće okolnosti, Vijeće je u obzir uzelo i to da se radi o licu koje ranije nije osuđivano te da se prema istom nije vodio i ne vodi bilo kakav drugi krivični postupak. Nadalje, Vijeće je uzelo u obzir da je optuženi porodičan čovjek, otac dvoje djece, što su cijenjene kao olakšavajuće okolnosti.

267. Imajući u vidu sve naprijed pobrojane okolnosti Vijeće je optuženom izreklo kaznu zatvora u trajanju od 11 (jedanaest godina), cijeneći da će se izrečenom kaznom zatvora u trajanju kako je već navedeno u cijelosti ostvariti svrha kažnjavanja i društvena osuda ovakvih postupaka, te da će se njom uticati na optuženog da više ne čini krivična djela.

VI OSLOBAĐAJUĆI DIO

268. U nastavku presude, Vijeće će obrazložiti razloge na osnovu kojih je optuženog oslobođilo od optužbe u preostalim tačkama optužnice.

Tačka 1. i 2. oslobađajućeg dijela izreke presude

269. Na temelju provedenih dokaza, Vijeće nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi da je optuženi Mićo Jurišić učestrovao zatvaranju ili drugom teškom oduzimanju fizičke slobode, koje su mu se radnje stavljale na teret tačkom 2.

izmijenjene optužnice (u odnosu na civile Mustafu Muhića i Rasima Kljajića) i tačkom 3. izmijenjene optužnice (u odnosu na civila Nihada Bašića).

270. Na okolnosti tačke 2. izmijenjene optužnice svjedočili su Mustafa Muhić (oštećeni) i Meho Mujdžić, dok je u odnosu na okolnosti tačke 3. izmijenjene optužnice svjedočila Namka Bašić, supruga Nihada Bašića.

271. U obje ove tačke se navodi da je optuženi, kao pripadnik rezervnog sastava policije Prijedor, nezakonito lišio slobode civile tako što ih je izveo iz njihovih kuća, sproveo do SJB Prijedor, nakon čega su ovi civili odvedeni u logor Omarska, gdje je bio zatočen i podvrgnut nehumanim uslovima života, uslijed uskraćivanja minimalnih prostornih uvjeta za smještaj i boravak, uskraćivanje minimalnih količina hrane i vode, zadravstvene i higijenske njege i zaštite. Tačkom 2. Izmjenjene optužnice na teret se stavlja i to što je tokom boravka u logoru Omarska Rasim Kljajić i ubijen u logoru, a njegovo tijelo je tek pronađeno i ekshumirano u masovnoj grobnici Kevljani.

272. Iz saglasnih iskaza svjedoka proizlazi da je optuženi Mićo Jurišić kritičnog dana u junu mjesecu 1992. godine, učestvovao zajedno sa još dva, njemu poznata, lica u odvođenju Mustafe Muhića i Rasima Kljajića od njihovih kuća u SJB Prijedor, gdje ih je predao dežurnim. Dalje, nesporno je utvrđeno i da optuženi također u toku mjeseca juna 1992.godine došao u naselje Ališići, općina Prijedor, lišio slobode Nihada Bašića i sproveo ga vozilom marke Mercedes do PS Prijedor. Među stranama u postupku nije bilo sporno da su optuženi u inkriminisano vrijeme, tačnije u junu mjesecu 92. godine kao pripadnik rezervnog sastava milicije i obavljajući tu dužnost lišio slobode i sproveo do SJB Prijedor navedena lica.

273. Na Vijeću je bio zadatak da utvrdi da li je optužba dokazala da je do tog lišenja slobode došlo proizvoljno, te da li je optuženi dalje učestvovao u njihovom nezakonitom zatvaranju u logor Omarska, te da li je optuženi imao uticaja na njihovo zadržavanje тамо и uvjete koji su tu vladali.

274. Slijedom navedenog Vijeće je detaljnom analizom iskaza svjedoka, te materijalnih dokaza utvrdilo da je optuženi obavljajući dužnost rezervnog policajca, izvršavao poslove iz svoje nadležnosti kao što je privođenje lica, a po naredbi pretpostavljenih, ali pri izvršenju svojih zadataka nije upotrebljavao silu ili neprimjerene postupke prema oštećenim. Iz iskaza svjedoka proizlazi da je optuženi

oštećenim saopštio da moraju poći sa njim na ispitivanje u PS Prijedor. Također iz iskaza ovih svjedoka proizilazi da je u SJB Prijedor donesena odluka da se oni dalje transportuju u logor Omarska gdje zaista borave u nehumanim uslovima, bez dovoljno hrane, vode, higijenske i zdravstvene njegе. Međutim, Vijeće nije moglo utvrditi na osnovu prezentiranih dokaza da optuženi ima bilo kakvu ulogu u tome.

275. Naime, saslušani svjedok Mustafa Muhić opisuje da je dana 28.06.1992. godine jedan vojnik u uniformi došao po njega kući i rekao mu da mora ići da da izjavu u SUP, nakon čega je ubačen u *maricu*, gdje je zatekao Miću Jurišića i Boška, naoružane. Otišli su po njegovog komšiju Rasima Kljajića, nakon čega su odvedeni u kako svjedok navodi SUP u Prijedoru. Čuo je da je Rasim u mjesecu julu u odveden u Topolu, poljoprivredno dobro, gdje je i ubijen. U unakrsnom ispitivanju, svjedok ističe da nijedno od lica koje ih je te prilike odvelo u SUP nije primjenjivalo nikakvu silu, ni u marici kojom su prevezeni, ni u SUP-u u Prijedoru. Također, na pitanje predsjednice vijeća, svjedok pojašnjava da Miću u SUP-u nije vido, kao i da kad su krenuli u Omarsku, u marici su bili Rasim, svjedok i vozač pod nadimkom Bolta. Također, svjedok navodi da ni u Omarskoj nije vido optuženog. Svjedok Meho Mujdžić potvrđuje da je Rasim Kljajić odведен od strane optuženog, bez ikakvog guranja, samo ga je stavio u auto, te da dalje ne zna šta se dešava sa Rasimom. Naknadno saznaće da je Rasim ubijen u Omarskoj.

276. Svjedok Namka Bašić opisuje da su 23. ili 24. juna, četvorica lica, među kojima je prepoznala Miću Jurišića, odvela njezinog supruga, Nihada, te Nermina i Refku Ališić. Mićo te prilike nije primjenio neku silu prema njezinom mužu.

277. Dakle, analizom iskaza ovih svjedoka, jedino što jasno proizilazi i što je Tužilaštvo uspjelo dokazati jeste da je optuženi učestvovao u privođenju civila do policijske stanice u Prijedoru, ali ne i da ima bilo kakve veze sa njihovim daljim lišenjem slobode i sprovodenjem u logor Omarska.

278. Bitna obilježja krivičnog djela zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode iz člana 172. stav 1. tačka e) KZ BiH, koje se optuženom u ovim tačkama stavlja na teret podrazumijevaju da je postojalo:

- zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode;
- suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;

- da je djelo počinjeno sa direktnim ili eventualnim umišljajem.

279. Naime, u smislu člana 172. stav 1. tačka e) KZ BiH zatvaranje ili teško oduzimanje fizičke slobode nekog pojedinca bez odgovarajućeg pravnog postupka, u sklopu rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva, suprotan je osnovnim pravilima međunarodnog prava, a takvo postupanje se kvalificuje kao zločini protiv čovječnosti.

280. U predmetu Krnojelac, pretresno vijeće MKSJ je zaključilo da se „lišavanje slobode nekog pojedinca smatra proizvoljnim, a prema tome i protivpravnim, ako ne postoji pravna osnova kojom bi se opravdalo prвobitno lišavanje slobode.” Nadalje, u istom predmetu pretresno vijeće MKSJ je kod zločina zatvaranja ili drugog teškog oduzimanja fizičke slobode označilo obavezu postojanja kod učinioca “namjere da se pojedinac proizvoljno liši fizičke slobode, ili razumno znanje da će činjenje ili nečinjenje dovesti do proizvoljnog lišavanja fizičke slobode”.

281. Kada se navedeno stavi u korelaciju sa činjenicom da je optuženi bio pripadnik policijske stanice u Prijedoru⁴⁹, a oštećeni civili su upravo tu prvo i dovođeni, Vijeće ne nalazi da su se u tim radnjama optuženog ostvarila obilježja krivičnog djela zatvaranja ili drugog teškog oduzimanja fizičke slobode. Naime, Vijeće iz provedenih dokaza zaključuje da je optuženi, u izvršavanju svojih redovnih zadataka kao policajac, privodio ljudе na ispitivanje u policijsku stanicu, a po naređenju pretpostavljenih. Sami svjedoci u svom iskazu navode da ih je optuženi sproveo u prostorije i predao svojim nadređenim. Tužilaštvo nijednim dokazom nije potvrdilo da u takvom postupanju postoji proizvoljno, odnosno nezakonito, lišavanje fizičke slobode, budуći da je lica koja su lišena slobode predao svojim nadređenim.

282. Nadalje, optužnicom Tužilaštva optuženom je na teret stavljenо što su lica koja je priveo i predao u PS Prijedor, bila dalje sprovedena u logor gdje su bili izloženi nehumanim postupcima, boravili u neuslovnim prostorijama bez hrane i vode. Međutim, iako je nesporno utvrđeno da su lica sprovedena u Omarsku, iz izvedenih dokaza Tužilaštva uopšte ne proizilazi da je optuženi imao bilo kakvu ulogu u dalnjem odvođenju ovih civila u logor Omarska, već uloga i radnje optuženog prema ovim

---

⁴⁹ Dokaz O-4, T- 18

civilima završavaju njihovim privođenjem u policijsku stanicu u Prijedoru. Dakle, optužba nije dokazala da je optuženi na bilo koji način uticao na zadržavanje oštećenih u logorima, niti je imao bilo kakve odgovornosti za uvjete koji su u logorima vladali.

283. Ovakav zaključak Vijeće donosi na osnovu iskaza svjedoka koji su saglasno naveli da ih jeste optuženi sproveo u SUP, ali da ga dalje nisu vidjeli.

284. Tako svjedok Mustafa Muhić, naveo da kada ih je optuženi doveo u SUP, da su u PS ostali da sjedi na nekoj klupi, odakle je izašao čovjek kojeg svjedok nije prepoznao da im uzme lične podatke, da bi nakon pet minuta taj isti čovjek, koji je uzimao podatke rekao vozaču da ih vozi u Omarsku, odakle ih je lice koje su zvali Bolta odvezlo za Omarsku. Prilikom unakrsnog ispitivanja branioca, svjedok je jasno naveo da optuženog Miću Jurišića nije bio vidio dok je boravio u SUP-u u Prijedoru, niti je on bio prisutan kada su ga maricom prebacili za Omarsku. Na izričito pitanje predsjednika sudećeg Vijeća svjedok je potvrdio da optuženog poslije dolaska u SUP u Prijedor više nije bio vidio.

285. Dakle, kao što je već navedeno, Vijeće je utvrdilo da je optuženi kao pripadnik rezernog sastava policije, priveo tri lica u prostorije SJB Prijedor, predao ih nadređenim. Činjenica je da su oštećeni nakon toga sprovedeni u logor Omarsku, gdje su lica bila izložena teškim uslovima, u prostorijama koje nisu bile adekvatne za boravak lica, ali optuženi nije imao bilo kakvog uticaja na njihovo zatvaranje i uslove u kojima borave. Vijeće u konačnici nije moglo naći uzročno posljedičnu vezu između radnji optuženog, te činjenicom da je Rasim Kljajić ubijen u Omarskoj, što je nesporno utvrđeno, a na osnovu iskaza svjedoka Muhić Mustafe koji je potvrdio da je Rasim bio u Omarskoj, da je odveden navodno na radove, te da je on saznao da je ubijen. U konačnici posmrtni ostaci Rasima Kljajića su ekshumirani, a činjenicu da iz logora Omarska nije izašao živ potvrdio je i svjedok Meho Mujadžić.

286. Također, Vijeće nije moglo utvrditi ni odgovornost optuženog za radnje koje u prostorijama Policijske stanice Prijedor poduziamju djelantici te PS, budući da nije proveden niti jedan dokaz da je optuženi učestvovao u premlaćivanju i ispitivanju Nihada Bašića.

287. Slijedom navedenog, našavši da Tužilaštvo, na kojem je teret dokazivanja, nije izvelo niti jedan dokaz na osnovu kojeg bi se moglo zaključiti da je optuženi

proizvoljno vršio lišenja slobode lica, već naprotiv, iz predočenih dokaza proizilazi da je optuženi postupao u skladu sa dužnostima policajca, da je lica privodio u prostorije SJB Prijedor, gdje je zapravo odlučeno da se oni dalje sprovedu u logor, ali na šta optuženi nije mogao uticati, odnosno u tom pravcu nisu uloženi dokazi, zbog čega je Vijeće je optuženog oslobođilo krivnje za tačke 2. i 3. izmjenjene optužnice.

Tačka 3. oslobođajućeg dijela izreke presude

288. Vezano za tačku 6. izmjenjene optužnice, ubistvo civila Aziza Behlića, na glavnem pretresu ispitani su svjedoci Midhat Behlić, Namka Behlić, Mrisada Brkić, Vasva Hodžić, Ismet Brkić, Mirhad Behlić, Ermina Jaskić, S-10, vještak Dževad Durmišević, te je pročitan iskaz Hasana Osmanovića.

289. Analizirajući dokaze provedene na okolnost ove inkriminacije Vijeće nalazi da je kao jedini očevidec događaja na glavnom pretresu iskaz dao svjedok S10. Međutim, Vijeće je njegov iskaz dovelo u vezu sa drugim provedenim dokazima, detaljno analiziralo, te utvrdilo da postoje određene kontradiktornosti i nepodudarnosti zbog kojih Vijeće nije moglo utvrditi van razumne sumnje da je optuženi počinio ovu inkriminaciju.

290. Naime, svjedok Midhat Behlić navodi da je jednog dana, u mjesecu julu 1992. godine, oko 22:00 sati, dok se sa grupom civila krio po šumi, čuo kako neko govori Mićo eno ga Aziz, čiji je glas prepoznao, a neko je pomenuo i Dragu, tada se čuo rafal, Srbi su počeli pucati prema njima, pogoden je Hasan iz Hambarina. Dok je Hasanu previjao ruku, on mu je rekao da su ti ljudi koji su ih napali bili Mićo i Drago, te da je bio *grupa puca* u pravcu njegovog oca. U unakrsnom ispitivanju, svjedoku su prezentirane određene razlike u pogledu mogućnosti identifikacije glasa Drage Tintora, te da je čuo da mu je oca ubio Drago, koji dalje na glavnem pretresu objašnjava da nije poznavao glas Drageda ga je, sreo tri puta u životu, kao i da je tačno da mu je rečeno da je njegovog oca ubio Drago.

291. Svjedoku Namki Behlić je rečeno da su njezinog muža, Aziza Behlića, ubili Mićo Jurišić i Drago Tintor i njihova grupa.

292. Svjedoci Mirsada Brkić i Vasva Hodžić potvrđuju činjenicu da je Aziz Behlić ubijen, jednako kao i svjedok Ermina Jaskić, koja taj događaj smješta u jutarnje sate, za razliku od svjedoka Midhata Behlića.

293. Jedini svjedok koji se ukazuje kao očevidec događaja jeste svjedok S-10 koji tvrdi da je bio vidio da optuženi puca Azizu u glavu, i to pištoljem u potiljak na udaljenosti od 7 (sedam) metara. Dodatno, ovaj svjedok ističe da je i Ismet mogao vidjeti ubistvu, dok su svi ostali bili u kući. Na pitanje člana Vijeća, svjedok objašnjava da je bio samo taj pucanj, da pucnjave više nije bilo.

294. Vijeće nije moglo pokloniti vjeru ovom svjedoku. Navodi svjedoka S-10 su u potpunosti kontradiktorni sa navodima svjedoka Ismeta Brkića i vještaka Dževada Durmiševića. Pa tako, svjedok Ismet Brkić, za kojeg S-10 tvrdi da je jednako kao i on bio kako optuženi puca u Aziza Behlića, ističe da nijedno ubistvo nije bio vidio, da je o svim ubistvima samo čuo od drugih, te da zna da je Aziz ubijen, ali se ne sjeća detalja šta i kako, uz napomenu da bi zapamtio da je bio vidio to ubistvo.

295. Vještar Durmišević u pogledu Aziza Behlića i njegovih povreda, navodi da su mogla biti 4 (četiri) projektila, imao je 4 (četiri) povrede, te da, prema iskustvu, vjeruje da se radi o projektalu duge cijevi kao što je automatska puška, a malo je vjerovatno da se radi o kratkoj cijevi kao što je pištolj.

296. Dakle, kada se iskaz svjedoka S-10 dovede u vezu sa iskazima svjedoka Ismeta Brkića i vještaka Dževada Durmiševića, jasno je da se na takvom iskazu ne može van svake razumne sumnje utvrditi da je optuženi kriv za radnje koje mu se ovo tačkom izmijenjene optužnice stavlju na teret. Dodatno, ni iskaz svjedoka Mirhada Behlića ne omogućava rasvjetljavanje događaja u kojem je ubijen Aziz Behlić i uloge optuženog u istom, naročito kada se ima u vidu da ovaj svjedok akcentira Dragu Tintora kao osobu odgovornu za ubistvo njegovog oca, dok svjedok S-10 isključivo spominje samo optuženog Jurišića.

297. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće je u odnosu na ovu tačku izmijenjene optužnice zaključilo da u pogledu predmetnih inkriminacija, izvedeni dokazi od strane optužbe po svom sadržaju i kvalitetu nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da bi Vijeće moglo *van razumne sumnje* zaključiti da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret iz kojeg razloga je donijelo oslobođajuću presudu, u skladu

sa članom 284. tačka c) ZKP BiH i članom 3. ZKP BiH. Naime članom 3. stav 2. ZKP BiH propisuje da sumnju u pogledu postojanja određenih činjenica koje čine bitna obilježja djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, Sud rješava presudom koja je povoljnija za učinioca. Kako dokazima provedenim na ovu tačku po ocjeni Vijeća nisu u dovoljnoj mjeri razjašnjenje sve okolnosti ubistva oštećenog Aziza Behlića, posebno ne u pogledu osobe koja je izvršila ubistvo, Vijeće čije uvjerenje u pogledu optuženog Miće Jurišića nije dostiglo stepen van razumne sumnje donijelo je presudu kojom se oslobađa optužbe.

IV ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA

298. Vijeće je, primjenom odredbe člana 188. stav 4. i 189. stav 1. ZKP BiH optuženog oslobođilo obaveze da naknadi troškova postupka. Kada je u pitanju oslobađajući dio presude Vijeće je primjenom člana 189. stav 1. ZKP BiH odredilo da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava, a u osuđujućem dijelu Vijeće je cijenilo da je optuženi lošijeg materijalnog stanja, što je optuženi izjavio i na zapisnik,a i jasno proizilazi iz činjenice da su čak troškovi odbrane optuženih plaćani iz budžetskih sredstava Suda.

299. Pored toga, Vijeće je odlučilo da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava, jer je ocijenjeno da bi obavezivanjem optuženog na naknadu troškova krivičnog postupka, zasigurno bila ugrožena njegova egzistencija i egzistencija njegove porodice, naročito imajući u vidu da je optuženi izrečenom presudom nepravosnažno osuđen na kaznu zatvora godina zatvora u trajanju od 11 godina, što znači da ni u narednom periodu neće biti u mogućnosti ostvarivati bilo kakvu zaradu.

V ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNIM ZAHTJEVIMA

300. Primjenom odredbi člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH, Vijeće je, radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva, oštećene Ibrahima Brkića, Sebinu Brkić,

Firdesu Brkić, Jasminu Brkić Poepel, Muhameda Brkića, S6, Mustafu Muhića, Mehu Mujdžića, Namku Bašić, Dževada Dženanovića, Hajrudina Osmanovića, S1, S10, Vahida Brdara, Edina Velibašića, Fadila Velibašića, Šerifa Velibašića, Midhata Behlića, Namku Behlić, Mirsadu Brkić, Alima Siječića, Ismeta Žerića, Vasvu Hodžić, Ismeta Brkića, Mirhada Behlića, Erminu Jaskić, Faika Hodžića i Indiru Varmaz uputilo na parnicu, obzirom da podaci prikupljeni u toku ovog postupka Vijeću nisu pružili pouzdan osnov za potpuno ili djelimično dosuđenje, pa je ocijenjeno da bi utvrđivanje visine imovinskopravnog zahtjeva predstavljalo nepotrebno odugovlačenje predmetnog postupka.

ZAPISNIČAR:

**Pravni savjetnik
Jovana Vidić**

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Minka Kreho

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude stranke i branioci mogu izjaviti žalbu vijeću Apelacionog odjeljenja ovog Suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otpravka presude.

U skladu sa odredbom člana 293. stav 4. ZKP BiH oštećeni presudu mogu pobijati žalbom, samo u dijelu koji se odnosi na odluku Suda o troškovima krivičnog postupka i odluku o imovinskopravnom zahtjevu.

ANEX A

a) Materijalni dokazi Tužilaštva BiH

Broj dokaza	Sadržaj dokaza
T-1	Zapisnik o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-11/3-04-2-44-141/06 – od dana 15.05.2006.godine
T-2	Izvod iz matične knjige umrlih Hasana Osmanovića od dana 06.12.2017. godine u Prijedoru
T-3	Legitimacija pripadnika rezervnog sastava na ime Jurišić (Ljuban) Mićo, srpska Republika BiH, Ministarstvo za unutrašnje poslove Sarajevo, CJB Banja Luka, SJB Prijedor, broj 1379 od 21.07.1992. godine
T-4	Legitimacija na ime Mićo Jurišić, RS, Ministarstvo unutrašnjih poslova policija, broj 6267
T-5	Vojna knjižica na ime Jurišić Mićo, SFRJ, Serija AO, BROJ 124063
T-6	Jedinični karton na ime Mićo Jurišić
T-7	Matični karton na ime Mićo Jurišić
T-8	Spisak pripadnika rezervnog sastava milicije, SM Prijedor, haški broj: P0004659-P0004660
T-9	Akt Ministarstva odbrane RS, Odsjek Prijedor, pov. Broj: 03/2-841-130 od 14.05.1994. godine
T-10	Službeni Glasnik RS, br.22, 26. Novembar 1993. godine, haški broj: Y0017636Y0017634
T-11	Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u BiH u vrednim okolnostima, SDS BiH, Glavni odbor, od 19. decembra 1991. Godine
T-12	Službeni list RBiH, broj 1 od 9. Aprila 1992. godine, haški broj: 01194385
T-13	Službeni list RBiH, broj 7, str.234, 30.juni 1992. godine

T-14	Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH, br.6, 12-17. maja 1992. godine, Banja Luka, haški broj: 00447441-00447471
T-15	Spisak mobilisanih vozila za potrebe SJB, Ministarstvo odbrane, odsjek Prijedor od 19.10.1992. godine
T-16	Radna lista PS Tukovi, august 1992. godine
T-17	Radna lista PS Tukovi, juli 1992. godine
T-18	Radna lista PS Tukovi, juni 1992. godine
T-19	Radna lista PS Tukovi, maj 1992. godine
T-20	Lista ekshumiranih na području općine Prijedor
T-21	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Mehemed Brkić, broj: 05/2-202-1 426/17 od 01.12.2012.godine
T-22	Rješenje Općinskog Suda u Sanskom Mostu, na ime Brkić Mehemed, broj: R 457/98 OD 06.08.1998. godine
T-23	Rješenje Općinskog suda u Sanskom Mostu, na ime Musić Sabahudin broj: R-633/97 od 22.09.1997. godine
T-24	Dopis Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, broj: 17-04/1-04-2-300-2/05 OG od 22.01.2007. godine, prilog: krimolovac broj: 2093
T-25	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Musić Sabahudin, broj: 04-202-13720/12 od dana 30.08.2012.godine
T-26	Zapisnik Kantonalnog suda u Bihaću, broj: KRI.61/98 od 10.10.2018. godine
T-27	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Rasim Kljajić, broj: 04-202-1-6086/17 od 06.12.2012.godine
T-28	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Bašić Nihad, broj: 04-202-1-6090/17 06.12.2012.godine

T-29	Rješenje Općinskog suda u Sanskom Mostu, na ime Bašić Nihad, broj: R 727/98 OD 28.10.1998. godine
T-30	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ferid Žerić, broj: 04-202-1-6088/17 od 06.12.2012.godine
T-31	Rješenje Općinskog suda u Sanskom Mostu, na ime Behlić Aziz broj: R 830/98 od 31.12.1998. godine
T-32	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Behlić Aziz, broj: 04-202-1-6089/17 od 30.08.2012.godine
T-33	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Behlić Ermin broj: 04-202-1-3725/12 od 30.08.2012.godine
T-34	Izvod iz matične knjige umrlih na ime Osmanović Muharem, broj: 05-13-3236/12 od 06.11.2012. godine
T-35	Rješenje Općinskog suda Sanski Most, broj: R-219/01 od 30.08.2001. godine
T-36	Dopis Instituta za traženje nestalih osoba broj 03/ 1-40- 2- 2654 /12 od 08.11.2012. godine
T-37	Naredba Tužilaštva od 25.10.2018. godine za vještačenje dr. Dževad Durmišević i Nalaz i mišljenje dr. Dževada Dumiševića od 04.11.2018. godine
T-38	Naredba za vještanje, broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od 26.12.2018. godine Dopuna naredbe za vještačenje T20 0 KTRZ 0004544 08 od 07.01.2019. godine
T- 39	Nalaz od dana 14.11.2018. godine izdat od strane specijaliste za opću internu medicinu dr. Dominik Webera Nalaz od dana 06.12.2018. godine izdat od strane specijaliste za opću internu medicinu dr. Dominik Webera
T-40	Nalaz i mišljenje prim.dr. Senada Pešte od dana 02.01.2019. godine

T- 41	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka Ešefe Behlić, sačinjen od strane Tužilaštva BiH, broj T20 0 KTRZ 0004544 08 od dana 22.10.2012. godine</p> <p>Zapisnik o saslušanju svjedoka Ešefe Behlić, sačinjen i od strane Državne agencije za istragu i zaštitu, broj: 16-06/1-04-2-919/16 od dana 11.08.2016. godine.</p>
--------------	--

<u>Ime svjedoka</u>	<u>Datum saslušanja</u>
SVJEDOČI Tužilaštva BiH	
1. Faik Hodžić	24.05.2018. godine
2. Indira Varmaz	31.05.2018. godine
3. Namka Bašić	31.05.2018. godine
4. Fadil Velibašić	05.06.2018. godine
5. Mustafa Muhić	02.07.2018. godine
6. Jasmina Brkić Poeppel	11.07.2018. godine
7. Firdesa Brkić	11.07.2018. godine
8. Muhamed Brkić	11.07.2018. godine
9. Hajrudin Osmanović	23.08.2018. godine
10. Vahid Brdar	23.08.2018. godine
11. Edin Velibašić	03.09.2018. godine
12. Meho Mujdžić	03.09.2018. godine
13. Midhat Behlić	07.09.2018. godine
14. Đevad Dženanović	10.09.2018. godine
15. Šerif Velibašić	10.09.2018. godine
16. Namka Behlić	24.09.2018. godine
17. Mirsada Brkić	24.09.2018. godine
18. Sebina Brkić	01.10.2018. godine
19. Ibrahim Brkić	01.10.2018. godine
20. Svjedok "S-10"	15.10.2018. godine
21. Mirhad Behlić	22.10.2018. godine
22. Alim Siječić	22.10.2018. godine

23. Ismeta Žerić	22.10.2018. godine
24. Vasva Hodžić	05.11.2018. godine
25. Ermina Jaskić	12.11.2018. godine
26. Svjedok "S-6"	19.11.2018. godine
27. Svjedok "S-1"	14.01.2019. godine
28. Ismet Brkić	28.01.2019. godine

Tužilaštvo BiH je podneskom od dana 05.11.2018. godine, obavijestilo Sud da odustaje od saslušanja svjedoka

1. Beglerbegović Smaila
2. Avdić Derviša
3. Hodžić Saida
4. Musić Đulsuma
5. Siječić Adnan
6. Zaštićeni svjedok "S-2"
7. Zaštićeni svjedok "S-3"

a) Materijalni dokazi odbrane

Broj dokaza	Sadržaj dokaza
O-1	Zapisnik o saslušanju svjedoka S-6 sačinjen od strane Državne agencije za istragu i zaštitu, broj: 17-04/2-04-2-896/08 od dana 05.09.2008. godine Behlić Namke i službenu zabilješku i uvijerenje
O-2	Zapisnik o saslušanju svjedoka Behlić Namke, sačinjen od strane Državne agencije za istragu i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-1038/17 od dana 05.09.2017. godine
O-3	Službena zabilješka sačinjena dana 17.11.2009. godine na okolnosti postupanja po naredbi TBiH KT-RZ-126/05 OD 24.01.2008. godine i obavljenog razgovora sa licem Namka Behlić u vezi dešavanja u naselju Čarakovi u toku 1992. godine

O-4	Uvjerenje: Pripadnik aktivnog – rezervnog sastava policije Jurišić Mićo, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova, CJB, broj: 11-17-01-1-351/95 od dana 15.02.1995. godine
O-5	Zapisnik o saslušanju svjedoka „S1“, sačinjen od strane Državne agencije za istragu i zaštitu, broj: 16-06/1-04-1-933/17 od dana 28.07.2019. godine
O-6	Dopis TBiH, broj T20 0 KTRZ 0004544 08 od dana 24.12.2018. godine
O-7	Zapisnik o saslušanju svjedoka Ismet Karupović, sačinjen od strane Tužilaštva BIH, broj: T20 0 KTRZ 0004544 08 od dana 18.12.2012.godine

SVJEDOCI ODBRANE OPTUŽENOG	
Dražić Mile	03.12.2018. godine
Jurišić Ivanka	03.12.2018. godine
Basrak Milan	24.12.2018. godine
Vojvodić Ostoja	24.12.2018. godine
Hrnjić Kenan	11.02.2019. godine

ANEX B

Rješenje Suda BiH broj S1 1 K 026747 17 Kri od 29.11.2018. godine o prihvatanju utvrđenih činjenica

Sud Bosne i Hercegovine, Pretresno vijeće u sastavu sudija Minka Kreho kao predsjednik vijeća, te sudije Željka Marenić i Halil Lagumdžija kao članovi vijeća, u

krivičnom predmetu protiv optuženog Miće Jurišić, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi s tačkama a), d), e), f), g) i k), sve u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH (KZ BiH), odlučujući o prijedlogu Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0004544 08 od 04.04.2018. godine za prihvatanje utvrđenih činjenica, na osnovu odredbe člana 4. Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od MKSJ-a u postupcima pred sudovima u BiH (Zakon o ustupanju), sve u vezi sa članom 15. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), dana 29.11.2018. godine donio je sljedeće

RJEŠENJE

Prijedlog Tužilaštva za prihvatanje utvrđenih činjenica broj T20 0 KTRZ 0004544 08 od 04.04.2018. godine, **djelimično se prihvata**, na način da se slijedeće predložene činjenice, utvrđene od strane MKSJ-a u predmetima: *Tužilac protiv Duška Tadića (predmet br. IT-94-1), Tužilac protiv Milomira Stakića (predmet br. IT-97-24-T), Tužilac protiv Radoslava Brđanina (predmet br. IT-99-36-T) i Tužilac protiv Miće Stanišića i Stjepana Župjanina (predmet br. IT-08-91-T)*, prihvataju kao utvrđene činjenice i to kako slijedi:

I

Glavni odbor SDS-a objavio je 19. decembra 1991. godine dokument pod naslovom "Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima" (dalje u tekstu: Uputstvo s varijantom A i B). To uputstvo propisuje na koji način će biti provedene određene utvrđene aktivnosti u svim opštinama u kojima žive Srbi, a u suštini se radi o nacrtu za preuzimanje vlasti od strane bosanskih Srba u opštinama u kojima oni predstavljaju većinu stanovništva (dalje u tekstu: Varijanta A) i opštinama gdje su u manjini (dalje u tekstu: Varijanta B). Formulisani cilj Uputstva s varijantom A i B bio je "provodenje plebiscitarne odluke kojom se srpski narod u Bosni i Hercegovini opredijelio da živi u jedinstvenoj državi" i "povećanje mobilnosti i spremnosti za odbranu interesa srpskog naroda". (**Presuda Brđanin – paragraf 69;**

Uputstvo s varijantom A i B sadržavalo je, između ostalog, i direktivu prema kojoj će opštinski odbori SDS-a formirati krizne štabove srpskog naroda u svojim opštinama. (**Presuda Brđanin – paragraf 70**);

Ona se sastojala od tzv. srpskih autonomnih regija i oblasti, među kojima je bila i Autonomna Regija Krajina. (**Presuda Brđanin – paragraf 71**).

Opština Prijedor se nalazi u sjeverozapadnoj Bosni i Hercegovini.] (**Presuda Tadić – paragraf 55**).

Prije preuzimanja, opština Prijedor bila je etnički relativno miješano područje, 1991. godine... Muslimani su predstavljali najveću etničku skupinu u opštini; od ukupno 112.000 stanovnika, 49.700 (44%) bili su Muslimani, oko 40.000 (42,5%) Srbi, dok su ostatak sačinjavali Hrvati (5,6%), Jugoslaveni (5,7%) i stranci (2,2%). (**Presuda Stakić i Tadić – paragraf 128 (Tadić) i 51 (Stakić)**);

Prije izbijanja rata, razne etničke skupine u opštini Prijedor složno su živjele u zajedništvu, uz limitirane znakove podjele. (**Presuda Tadić – paragraf 129**);

U prijedorskoj skupštini opštine, za koju su održani izbori u novembru 1990. Godine, bilo je 90 mjesta, a opština Prijedor dijelila se na pet glasačkih jedinica. Svaka stranka imala je na listiću ukupno 90 kandidata. Nakon izbora, SDA je dobila 30 mjesta, SDS 28, HDZ 2, a 30 mjesta su do bile druge stranke, takozvane opozicione stranke, kao što su Socijaldemokrati, Savez liberal i Reformske snage. (**Presuda Tadić i Stakić – paragraf 132 (Tadić) i 49 (Stakić)**);

Prema tvrdnji SDA, ako bi se postupilo prema rezultatima izbora, SDA bi imala pravo da imenuje ljudi na 50% funkcija, dok bi SDS i HDZ imale pravo na preostalih 50%. SDS je, međutim, insistirala na 50% mjesta za sebe. (**Presuda Tadić – paragraf 132**);

Nakon postizanja dogovora, iskrse su poteškoće između SDA i SDS oko podjele važnih funkcija u organima vlasti, iako je bilo dogovorenog da će i predsjednik opštine Prijedor i načelnik milicije biti iz SDA. (**Presuda Tadić – paragraf 133**);

U Prijedoru je SDS, prema uputama centralne SDS, potajno osnovala odvojenu srpsku skupštinu ... kao i odvojenu miliciju i jedinicu službe bezbjednosti ... To se dogodilo oko šest mjeseci prije preuzimanja grada Prijedora... (**Presuda Tadić – paragraf 134**);

SDS je htjela ostati sa Srbijom kao dio Jugoslavije, naglašavajući da svi Srbi trebaju ostati u jednoj državi. Zbog ovog neslaganja sa ne-Srbima, koji su željeli da se povuku iz federacije, SDS je predložila podjelu opštine Prijedor. (**Presuda Tadić – paragraf 136**);

Atmosfera nepovjerenja, straha i mržnje raspirivana je političkim napetostima u opštini od druge polovine 1991. godine pa do preuzimanja vlasti 30. aprila 1992. godine. Zbog propaganda koju je proizvodio SDS, nesrpsko stanovništvo opštine Prijedor živjelo je u stalnom strahu i neizvjesnosti. (**Presuda Stakić – paragraf 688**);

Dana 30. aprila 1992. SDS je bez proljevanja krvi zauzela grad Prijedor, uz pomoć vojnih i policijskih snaga. (**Presuda Tadić, Stakić i Brđanin – paragraf 137 (Tadić), 74 (Stakić) i 104 (Brđanin)**);

Vojnici JNA, u raznolikim uniformama, zauzeli su sve najvažnije institucije, kao što su radio stanica, dom zdravlja i banka. Ušli su u zgrade, izjavili da su preuzeли vlast i objavili da mijenjaju naziv opštine Prijedor u "Srpska opština Prijedor". (**Presuda Tadić – paragraf 137**);

Odmah je uspostavljena kontrola nad dva lokalna sredstva za javno informisanje, Radio Prijedorom i Kozarskim vjesnikom... (**Presuda Tadić – paragraf 139**);
Upućivani su i pozivi na predaju oružja, koji su, iako upućeni stanovništvu uopšte, provođeni samo prema Muslimanima i Hrvatima... (**Presuda Tadić – paragraf 139**);

Istovremeno je mobilizacija Srba omogućavala distribuciju oružja srpskom stanovništvu. (**Presuda Tadić – paragraf 139**);

Preuzimanje vlasti izvršeno je u noći s 29. na 30. april "bez ijednog metka opaljenog". Radnici Stanice javne bezbjednosti i rezervni policajci okupili su se u dijelu Prijedora koji se zove Čirkin Polje. Svi prisutni su bili Srbi, a neki od njih su bili u vojničkim uniformama.

Dana 12. maja 1992. godine u Banjoj Luci održana je 16. sjednica Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Na toj sjednici je Radovan Karadžić iznio šest strateških ciljeva rukovodstva bosanskih Srba u Bosni i Hercegovini. ... Prva dva strateška cilja glase:

- "Prvi takav cilj je razdvajanje od druge dvije nacionalne zajednice – državno razdvajanje. Razdvajanje od onih koji su naši neprijatelji i koji su iskoristili svaku priliku, prije svega u ovom vijeku, da nasrnu na nas i koji bi nastavili sa takvom praksom, ako bismo i dalje ostali zajedno u istoj državi."
- "Drugi strateški cilj je, čini mi se, koridor između Semberije i Krajine. To je stvar za koju ćemo, možda, biti prisiljeni da ponegdje nešto žrtvujemo, ali je to od najveće strateške važnosti za srpski narod, jer to integriše srpske zemlje, ne samo Srpske BiH, nego i Srpske BiH sa Srpskom Krajinom i Srpske Krajine sa Srpskom BiH i Srbijom. Dakle, to je strateški cilj veoma visoko rangiran, koji moramo da ostvarimo jer nema Krajine, nema Bos. Krajine, nema Srpske Krajine, nema Saveza srpskih zemalja, ukoliko ne ostvarimo taj koridor koji će nas dobro integrisati, koji će nam omogućiti nesmetan protok iz jednog dijela naše države".

(**Presuda Stakić – paragraf 41 i 42**);

Nakon preuzimanja vlasti... vođe SDS preuzeli su ključne funkcije u opštinskoj vlasti, a legalno izabrani muslimanski i hrvatski političari su prisilno smijenjeni. Drugi vodeći članovi SDS-a postavljeni su na strateška mjesta po čitavoj opštini. (**Presude Stakić i Tadić – paragraf 473 (Stakić) i 150 (Tadić)**);

... U danima i mjesecima koji su uslijedili nakon preuzimanja vlasti u Prijedoru veliki broj nesrba otpušten je s posla. Tako je samo mali postotak Muslimana i Hrvata i dalje radio. (**Presude Stakić i Tadić – paragraph 307 i 125 (Stakić) i 150 (Tadić)**);

Kretanje nesrba izvan opštine Prijedor je bilo onemogućeno, a bilo je strogo ograničeno policijskim satom i blokadama. (**Presuda Tadić – paragraf 465 i 150**);

Skoro svi stanovi ne-Srba svakodnevno su pretresani... (**Presuda Tadić – paragraf 645**);

Oni koji su ostali morali su nositi bijele trake na rukavima kako bi se mogli razlikovati i stalno su bili izloženi maltretiranju, premlaćivanju i još gorim postupcima, a taktika zastrašivanja bila je uobičajena. Ne-Srbi u opštini Prijedor bili su podvrgnuti strahovitom zlostavljanju... (**Presuda Tadić – paragraf 466**);

Dana 22. maja 1992. Krizni štab je, "polazeći od konkretne situacije i uslova", usvojio "Odluku o izvršenju mobilizacije na području opštine Prijedor". U toj odluci se kaže da su svi vojni obveznici raspoređeni u devet ratnih jedinica, uključujući 343. motorizovanu brigadu, dužni odmah se javiti na dužnost, a za neodazivanje "snosiće se odgovornost utvrđena zakonom". (**Presuda Stakić – paragraf 112**);

Na osnovu odluka Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine i zaključaka Savjeta za narodnu odbranu, Krizni štab je, s priličnim zakašnjenjem, 29. maja 1992. usvojio sljedeći zaključak: Formiranjem Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine prestaje potreba za postojanjem Srpske TO koja ulazi u sastav i pod komandu Regije. Osim toga, Krizni štab je usvojio odluku da se komandant Srpskog TO-a Prijedor, major Kuruzović, stavlja pod komandu komande Regije. [O]vo restrukturiranje [je] značilo da je svih 1.000-2.000 ljudi iz TO-a stavljeni pod komandu komandanta 343. motorizovane brigade, pukovnika Arsića. (**Presuda Stakić – paragraf 115**);

Nakon preuzimanja vlasti, srpsko rukovodstvo je nastojalo u opštini Prijedor postići stanje spremnosti za rat. Prijedorski Krizni štab je počeo da uvodi ograničenja za stanovnike Prijedora koji nisu bili Srbi. Naročito su izdavani proglaši da se treba predati svo oružje. Stvaranje atmosfere straha u opštini Prijedor kulminiralo je

dogovorom članova Kriznog štaba da oružane snage upotrijebe protiv civilnog stanovništva i da uspostave logore Omarska, Keraterm i Trnopolje. (**Presuda Stakić – paragraf 474, 475, 476 i 477**);

Između maja i jula 1992. područja i sela u kojima su pretežno živjeli bosanski Muslimani i bosanski Hrvati – Hambarine, Kozarac, Kamičani, Bišćani, Čarakovo, Briševi i Ljubija – napala je vojska bosanskih Srba u sadejstvu s policijom i paravojnim grupama. Ti napadi uglavnom su započeli nakon što je istekao rok da nesrbi predaju oružje. Kad bi se kao izgovor iskoristio neki incident koji su prouzrokovali nesrbi. Napadi su izvođeni jakim granatiranjem iz teškog naoružanja. Ciljane su i neselektivno granatirane kuće u muslimanskim selima i naseljima, što je dovelo do znatnih razaranja i civilnih žrtava. Mnogi preživjeli bježali su iz sela i sklanjali se u obližnje šume. Nakon granatiranja u sela su ulazili naoružani vojnici, pljačkali i palili kuće, te protjerivali ili ubijali neke od seljana koji su ostali u selima. U nekim situacijama silovane su žene. Bosanski Muslimani i bosanski Hrvati iz opštine Prijedor nisu takvim oružanim napadima uspjeli pružiti efikasan otpor. Nisu bili dovoljno dobro organizovani i nisu imali dovoljno oružja kojim bi se bili uspjeli suprotstaviti napadačima. (**Presuda Brđanin – paragraf 104**);

Nakon preuzimanja vlasti u Prijedoru 30.aprila 1992. godine, u skoro svim selima u opštini počelo je postavljanje kontrolnih punktova. Dva takva kontrolna punkta postavljena su na prilazu Hambarinama, gdje su živjeli pretežno Muslimani. [...] (**Presuda Stakić – paragraf 129**);

Vlasti bosanskih srba počele su od proljeća 1992. godine na cijeloj teritoriji Krajine provoditi aktivnu i sistematsku represiju i protjerivanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata. Vlasti bosanskih Srba organizovale su konvoje autobusa i vozove koji su desetine hiljada muškaraca, žena i djece odvezli sa teritorija na kome su bosanski Srbi polagali pravo na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana unutar BiH ili u Hrvatsku.

Nakon [završetka granatiranja Hambarina] su iz pravca Prijedora krenula dva do tri tenka iza kojih je išla pješadija. TO je pokušala odbraniti selo, ali su seljani morali da prebjegnu u druga sela ili u šumu Kurevo kako bi izbjegli granatiranje.

Nakon napada na Hambarine izdat je i ultimatum za Kozarac. U njemu se zahtjevalo da se predajte oružje TO-a i policije.

[O]bjavljeno [je] da će kroz Kozarac proći vojni konvoj u dvije kolone. Izdato je naređenje da se s puta uklone kontrolni punktovi kako bi konvoj mogao proći. Međutim, kad su se ti konvoji približili Kozarcu, iz njih su otvorili vatru na kuće i kontrolne punktove, a istovremeno su sa brda ispaljivane granate.

Napad je trajao sve do 26. maja 1992. kada je izdana naredba da svi moraju da napuste područje Kozarca. Tog dana se u Kozarcu predao veliki broj ljudi. Srpske vlasti su rekle da svi koji žele da se predaju treba da formiraju konvoj i da će za to vrijeme biti prekid vatre. Konvoj je krenuo istog dana; kasnije se ispostavilo da su muškarci odvojeni od žena kad su stigli do puta Banja Luka-Prijedor. Žene su odvedene u Trnopolje, a muškarci u logore Omarska i Keraterm. [...] (**Presuda Stakić – paragraf 143**);

Tokom napada u Kozarcu došlo je do razaranja velikih razmjera. Nakon napada kuće su ne samo srušene, već srušene sa zemljom pomoću teške mašinerije. Dom zdravlja u Kozarcu je tokom napada oštećen a medicinska oprema premještena je u podrum. [...] (**Presuda Stakić – paragraf 145**);

Bišćani su selo i mjesna zajednica koja se sastojala od sljedećih zaselaka: Mrkalji, Hegići, Ravine, Duratovići, Kadići, Alagići i Čemernica. Srpske snage su ovo selo napale 20.jula 1992.godine

Negdje u junu ili julu 1992. godine [...] počelo je granatiranje Rizvanovića. (**Presuda Stakić – paragraf 831**);

Brišovo je selo u mjesnoj zajednici Ljubija. Prije sukoba u njemu su živjeli uglavnom bosanski Hrvati. Dana 27. maja 1992. selo je napadnuto minobacačima iz pravca Rasavaca i Oštare Luke, dva sela istočno od Biševa u kojima su bosanski Srbi bili u većini. Prije granatiranja vlasti bosanskih Srba na tom području zahtjevale su od mještana da im predaju sve oružje.

U ranim jutarnjim satima 24. jula 1992. godine vojska bosanskih Srba je napala Brišovo. Minobacačke granate su padale na kuće, a mještani su se skrivali u podrumima. Granatiranje se nastavilo tokom dana, a sljedećeg dana artiljeriji se pridružila pješadija. Uveče 25. jula 1992. godine pješadija vojska bosanskih Srba ušla je u Brišovo.

U periodu od 24. do 26. jula 1992. u selu je ubijeno 77 Hrvata.

Dok je prije sukoba u opštini Prijedor bilo oko 50.000 Muslimana i 6.000 Hrvata, nakon čišćenja ostalo je samo oko 6.000 Muslimana i 3.000 Hrvata i oni su živjeli u vrlo teškim uslovima.

Do 1992. godine gotovo cijelo stanovništvo sela Čarakovo bili su bosanski Muslimani. Dana 23. jula 1992. godine tenkovi vojske bosanskih Srba napali su Čarakovo, poslije nekoliko zahtjeva mještanima da predaju oružje koje su zadužili. U tom napadu ubijeno je najmanje 16 civila.

[P]očevši od 25. maja 1992. godine, civile, bosanske Muslimane i bosanske Hrvate, pripadnici policije i vojske bosanskih Srba, držali [su] u zatočenju u nekoliko logora – Omarska, Keraterm, Trnopolje, u domu mjesne zajednice Miska Glava, na fudbalskom stadionu u Ljubiji, te u zgradbi SUP-a i kasarni u Prijedoru – sve do septembra 1992. godine. (**Presuda Brđanin – paragraf 836**);

Hiljade građana opštine Prijedor prošle su kroz barem jedan od tri glavna zatočenička logora, Omarsku, Keraterm i Trnopolje, koji su osnovani u Omarskoj, Prijedoru, odnosno Trnopolju. (**Presuda Stakić – paragraf 630**);

Područje Brda obuhvata sela Bišćani, Rizvanovići, Rakovčani, Hambarine, Čarakovo i Zecovi. (**Presuda Stakić – paragraf 204**);

Ostale činjenice predložene u Prijedlogu Tužilaštva odbijaju se iz razloga koji slijede u obrazloženju rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Prijedlog Tužilaštva

Tužilaštvo BiH je dana 04.04.2018.godine Sudu dostavilo prijedlog broj T20 0 KTRZ 0004544 08 kojim se traži da Sud, u skladu sa odredbom iz člana 4. Zakona o ustupanju predmeta, prihvati činjenice utvrđene pravosnažnom presudom MKSJ u predmetima *Tužilac protiv Duška Tadića (predmet br. IT-94-1)*, *Tužilac protiv Milomira Stakića (predmet br. IT-97-24-T)*, *Tužilav protiv Radoslava Brđanina (predmet br. IT-99-36-T)* i *Tužilac protiv Miće Stanišića i Stcjana Župjanina (predmet br. IT-08-91-T)*. Predloženo je usvajanje ukupno osamdesetsedam (87) činjenica.

Predložene činjenice se odnose na uređenje SFRJ u periodu 1990. - 1992. godine; činjenice od značaja za Prijedor, na uspostavljanje srpske vlasti u Opštini Prijedor; činjenice u pogledu zbivanja u prijedoru od aprila do septembra 92. godine; mobilizacija srpskih snaga u Opštini Prijedor; činjenice koje se odnose na postojanje širokog i sistematičnog napada; činjenice u vezi prinudnog preseljenja i raseljavanja;

Tužilaštvo predlaže prihvatanje predloženih činjenica na osnovu kriterija za prihvatanje, a u cilju doprinosa ekonomičnosti postupka i pravu na suđenje u razumnom roku.

Odbrana se nije izjasnila na pomenuti prijedlog Tužilaštva .

Nakon što je razmotrio podneseni prijedlog Tužilaštva, te navode odbrane, Sud je donio odluku kao u dispozitivu iz sljedećih razloga.

Primjenjivi zakon

Iako odbrana nije osporavala primjenu Zakona o ustupanju predmeta, kao *lex specialis*, Vijeće će u nastavku prvo obrazložiti osnovanosti primjene navedenog propisa, odnosno člana 4. istog zakona.

Članom 4. Zakona o ustupanju predmeta je propisano je da: „*Nakon saslušanja stranaka, Sud može, na vlastitu inicijativu ili na prijedlog jedne od stranaka, odlučiti da prihvati kao dokazane činjenice koje su utvrđene pravosnažnom odlukom u drugom postupku pred MKSJ-om, ili da prihvati pismeni dokazni materjal iz postupaka pred MKSJ-om ako se odnosi na pitarja od značaja u tekućem postupku.*”

Nadalje, Pravilo 94. (B) Pravilnika o postupku i dokazima navodi da: “*Na zahtjev jedne od strana ili proprio motu pretresno vijeće može, nakon što je saslušalo strane, odlučiti da formalno primi na znarje činjenice o kojima je presuđeno ili pismeni dokazni materjal iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnose na pitarja od važnosti za tekuće suđenje.*”

Citirani član 4. Zakona o ustupanju predmeta daje mogućnost Sudu da iskoristi ranije utvrđene činjenice pravomoćnim odlukama MKSJ u cilju ekonomičnosti postupka, istovremeno štiteći prava optuženog na pravično suđenje.

Osnovna svrha člana 4. Zakona o ustupanju predmeta jeste efikasnost i ekonomičnost sudskog postupka. Međutim, prilikom odlučivanja, Sud je imao na umu da svrha ekonomičnosti postupka ne smije ugroziti prava optuženog na pravično suđenje i pretpostavku nevinosti, stoga je u korištenju svoga diskrecionog prava iz člana 4. Zakona o ustupanju i donošenju odluke o konkretnom pitanju, Vijeće imalo u vidu i sa posebnom pažnjom cijenilo prava optuženog u svjetlu odredbe člana 6. Evropske Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, te i odredbe člana 3., 13., i člana 15. ZKP.

Imajući u vidu i ostala prava zagarantovana EKLJP, a naročito pravo na pravično suđenje, Sud smatra da je davanjem mogućnosti optuženom da ospori bilo koju od utvrđenih činjenica koje je prihvatio Sud, ispunjen princip prezumpcije nevinosti i jednakosti u postupku, te da praksa Evropskog suda za ljudska prava, upravo

potvrđuje prihvatljivost korištenja ovog instituta⁵⁰, pod uslovom da optuženi može osporiti prihvaćene činjenice. Odnosno, Vijeće posebno naglašava da utvrđena činjenica koja je prihvaćena kao dokazana ima karakter *presumption iuris et de iure* i da može biti predmet pobijanja u toku krivičnog postupka, ako stranke za to imaju valjane i opravdane razloge.

Na kraju, važno je naglasiti da se, u skladu sa principom slobodne ocjene dokaza iz člana 15. ZKP BiH, utvrđene činjenice prihvataju i razmatraju u svjetlu svih dokaza izvedenih tokom suđenja.

Kriteriji za odluku o predloženim činjenicama

Imajući u vidu da niti Zakon o ustupanju predmeta niti ZKP BiH ne navode kriterije koji bi se primjenjivali kod odlučivanja o prihvatanju činjenica utvrđenih presudama MKSJ, standardi koje su razradili MKSJ i MKSR vezano za Pravilo 94(B) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ mogu služiti kao smjernica, te se u tom smislu, Sud vodio odlukama pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Vujadin Popović i drugi* i u predmetu *Momčilo Krajišnik*⁵¹.

Prema odluci donesenoj u predmetu protiv Momčila Krajišnika, („...*Pretresno vijeće na prjedlog jedne od stranaka ili na vlastitu iniciativu, nakon saslušanja stranaka, može odlučiti da formalno primi na znarje presuđene činjenice, ako je činjenica: 1. jasna, konkretna i može se identifikovati; 2. ograničena na zakijučke o činjenicama i ne uključuje pravne kategorizacije; 3. pobjana je na suđerju i spada u dio presude koji nije bio predmet žalbe ili je o njemu konačno presuđeno u žalbenom postupku ili je pobjana na suđerju, a sada spada u dio presude koja je predmet žalbe, ali spada u pitanja koja u žalbenom postupku nisu sporna; 4. iste ne smiju potvrđivati krivičnu odgovornost optuženog; 5. ne može se zasnivati na sporazumu o priznanju krivrje u*

---

⁵⁰ Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Salabiaku protiv Francuske*, donesena 7. oktobra 1988. godine, 13 EIIR 379, stav 28-29.

⁵¹ Vidi Odluku o presuđenim činjenicama u predmetu protiv *Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, od 26. septembra 2006. godine, kojom se dalje razrađuju kriteriji uspostavljeni u dvjema odlukama MKSJ o presuđenim činjenicama u predmetu protiv *Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, od 28. februara 2003. i 24. marta 2005. godine.

ranjim predmetima i uticati na pravo optuženog na pravično suđerje; 6. najvažniji kriterij je da je predložena činjenica relevantna za neko pitanje u tekućem postupku.“)

Nakon razmatranja navedenih kriterija, Vijeće nalazi da dio predloženih utvrđenih činjenice ne ispunjava kriterij koji se odnosi na to da činjenica mora biti jasna, konkretna i da se može identifikovati, zatim da činjenica mora biti ograničena na zaključke o činjenicama i da ne uključuje pravne kategorizacije, da smije potvrđivati krivičnu odgovornost optuženog, odnosno da ne ispunjava kriterij relevantnosti.

Činjenica mora biti jasna, konkretna i da se može identifikovati

U praktičnom smislu ovaj kriterij znači da se razmatrana činjenica mora moći identificirati. S tim u vezi, Vijeće nije prihvatio predložene činjenice pod rednim brojem 7., 19., 20., 30., 31., 34., 35., 41., 57., 72., 74. i 75., budući da se radi o činejnicama koje su ili izvučene iz konteksta određenog paragrafa, odnosno iste predstavljaju samo dio jednog paragrafa, ili su nastavak jedne rečenice, iz kojih razloga takve činjenice nisu jasne ni konkretne, zbog čega ih Vijeće nije prihvatio.

Činjenica mora biti ograničena na zaključke o činjenicama i da ne uključuje pravne kategorizacije

U pogledu ovog kriterija načelno postoji saglasnost, da se njegovom primjenom treba onemogućiti prihvatanje činjenica koje u sebi sadrže pravnu kvalifikaciju. Imajući u vidu navedeni kriterij, vijeće je odbilo da prihvati predložene činjenice pod rednim brojem 37., 43., 47., 53., 54., 76., 77., 78., 79., 81., 82. budući da navedene činjenice sadrže u sebi pravne kvalifikacije koje se direktno odnose na predmetnu optužnicu, stoga Vijeće smatra da je Tužilaštvo u obavezi da takve činjenice dokazuje predloženim dokazima, iz kojih razloga ih nije prihvatio.

Činjenica mora biti relevantna za neko pitanje u tekućem postupku

Navedeni kriterij može se posmatrati i u vezi sa odredbom iz člana 239. stav 2. i odredbom 263. stav 2. ZKP BiH. Naime, dužnost je sudije, odnosno predsjednika

vijeća, između ostalog, da se stara za svestrano pretresanje predmeta, ali i otklanjanje svega što odgovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari, jer iz zakona ne slijedi obaveza Suda da mora izvesti svaki predloženi dokaz. Takođe, u dokaznom postupku Sud može zabraniti izvođenje određenog dokaza ako zaključi da on nije relevantan za konkretni predmet.

Primjenom kriterija relevantnosti, Sud je odbio da prihvati predložene činjenice koje su navedene pod slijedećim rednim brojevima 10., 24., 25. (djelimično), 50. (djelimično), 55. (djelimično), 56. (djelimično), 58. (djelimično), 61., 62. (djelimično), 64. (djelimično), 65. (djelimično), 67. (djelimično), 70., 84., 86., nalazeći da iste nisu od važnosti za tekući predmet, da se iste odnose na neki drugi lokalitet u BiH ili su izvan vremenskog okvira optužnice, odnosno radi se o činjenicama relevantnim samo za konkretne predmete u kojima se su iste i utvrđivale pred MKSJ.

Takođe, u smislu ovog kriterija, Vijeće nije prihvatile ni činjenice za koje je našlo da se ponavljaju. Naime, budući da se predlažu činjenice iz više predmeta, evidentno je da su gotovo iste činjenice predlagane iz različitih predmeta, na koji način se radi o kumulaciji istih činjenica, pa ih Vijeće nije prihvatile, i to činjenice pod brojem 16., 23., 42., 45., 46., 68., 83., 85., 87.

Konačno, u pogledu prihvaćenih predloženih činjenica, a koje su taksativno navedene u dispozitivu rješenja, Vijeće je našlo da iste ispunjavaju sve naprijed pomenute kriterije, te ih je Vijeće kao takve prihvatile.

Iz svih gore navedenih razloga, prijedlog Tužilaštva je djelimično osnovan.